

.n. habere rōis vsum & possumus fieri discipuli anteq̃
simus instructi circa p̃pa. & ideo non oportet nos p̃scire
positōes. Instruendū ergo i geometria nō oꝝ p̃scire q̃ re
cti anguli sunt equales lz hoc demōstrari nō possit sed
sit positio i scia p̃fara. ¶ Uterius forte dubitaret aliq̃s
vtrū dignitas & positio sint eodē mō immediatū p̃nci
piū silli demōstratini. Dicēdū q̃ vt p̃p̃ habita cuz di
gnitates sint ex terminis coibus. positōes vero sint ma
gis ex terminis sp̃alibus & tam coia sint poza sp̃alibus
necesse est dignitates esse p̃ores positōibus. iō vt supra
declarabat dignitates sunt idemōstrabiles qz simplr
nō hnt aliquas ppōnes p̃ores. positōes vero non sunt
idemōstrabiles qz nullas hēant ppōnes p̃ores. lz dñr
idemōstrabiles qz nō habēt aliquas ppōnes p̃ores p̃
quas i illa scia i qua sunt positōes valeāt demōstrari.
igit̃ cū idē sit immediatū quod nō h̃re aliqd̃ p̃us. cū non
eodē mō hoc p̃ueniat dignitatibus & positōibus diuer
simode dñr immediata p̃ncipia hec & illa. ¶ Uterius
forte dubitaret aliq̃s. vtz oēs positōes sint eodē mō i
demōstrabiles. Dicēdū q̃ oēs positōes sunt idemō
strabiles i illa scia i qua dñr eē p̃ones. qz si ibi demōstratur
nō ponerent nec supponerēt. verūtñ sūt aliq̃ positōes
i aliqua scia q̃ non demōstrant i illa scia nec i alia. vt q̃ an
guli recti sunt eꝯles supponit̃ i geometria. nec tñ hoc
i aliqua alia scia demōstrat. lz de p̃ucto ad p̃uctū & rigit re
ctā lineā ducere lz supponat̃ i geometria tñ demōstratur
i scia nāli. demōstrat tñ in 6. p̃hycōz q̃ p̃uctus p̃ucto nō
est cōtinuus nec cōtinuus nec cōsequenter se h̃ns. imo vt
ibi declarat̃ iter q̃libet duo p̃ucta est dare lineā mediā
lz de p̃uncto ad p̃unctū rectā lineā ducere qz lz ibi duce
re illā rectā lineā q̃ ibi cadet i medio. ¶ Deinde cū dicit.
(positōis aut̃) subdividit positōnē i suppositionem &
diffinitionē. Circa qd̃ duo facit. qz p̃mo facit qd̃ dcm̃ ē.
z: assignat dñas iter illa. v3. diffinitionē & suppos̃ez. ibi
(diffinitio qd̃ positio est) dicit ergo q̃ (positōis aut̃)
duplex est mēbzū vel duplex est pars. illa ergo (que q̃
dē est accipiēs q̃libet) .i. q̃cūq̃ p̃tū enūciatōis (vt di
co aliqd̃ eē vel nō eē suppositio est q̃ vero) accipit (sine
hoc) .i. sine eē vel nō eē. dico. i. voco diffinitionē. ¶ De
inde cū dicit. (diffinitio qd̃ positio est) dat dñas iter dif
finitionē & suppositionē. d. q̃ diffinitio qd̃ est positio
qz ponit arismet̃icus vnitatē eē hoc. i. esse aliqd̃ idivi
sibile s̃m q̃stitatē. & subdit q̃ suppositio aut̃ nō est. q. d.
q̃ lz diffinitio sit positio nō tñ est suppositio. qz id. n. qd̃
qd̃ est vnitās & esse vnitatē non idē est. suppositio ergo
dicit hoc esse vel nō esse vt dicit vnitatē vel qd̃cūq̃ ali
ud eē vel nō esse. diffinitio ṽo nō dicit hoc eē vel nō esse
lz dicit qd̃ esse hoc vel qd̃ nō esse. diffinitio ergo differt
a suppositōe. ¶ Dubitaret forte aliq̃s quō diffinitio ac
cipit sine esse vel nō esse. Dicēdū q̃ s̃m quosdā diffini
tio vt est positio non accipit̃ cū esse vel nō esse. lz lz stare
nō p̃t qz diffinitio nō est positio nisi vt cōparat̃ ad dif
finitū vt p̃p̃ p̃hm qz exēplificās de diffinitōe quō sit
positio ait q̃ ponit arismet̃icus vnitatē esse aliqd̃ idi
uisibile s̃m q̃stitatē. hec ergo diffinitio eē aliqd̃ idivisi
bile s̃m q̃stitatē nō est positio nisi vt cōparat̃ ad vnita
tē & vt ponit vnitās eē aliqd̃ tale idivisibile. cū ergo dif
finitio nō possit p̃pari ad diffinitū nisi mediāte esse vel
nō eē oꝝ q̃ ad diffinitōez vt est positio p̃tineat eē vt nō
eē. ¶ Sciēdū ergo q̃ i oibus oꝝ p̃mo in intellectu cōcipe
qd̃ ē qd̃ dñr & qd̃ est qd̃ significat̃. & oꝝ nos p̃mo p̃scire qd̃
est vnitās qd̃ p̃uctus & qd̃ cetera h̃s. & cū scimus qd̃ est
qd̃ significat̃. est vterius sciendū vtz illud sit aliq̃ res
p̃dicamenti & vtz p̃ueniat ei hec p̃petas vel illa. igit̃ lz

ṽbū est vt coiter dñr p̃t sumi cōpositiue vel expositiue.
cōpositiue i p̃p̃e vt cū dico vnitatē eē vel nō eē. expositi
tiue ṽo ponit̃ i diffinitōe vt cū dñr qd̃ est vnitās. est B vel
illud. dñr aut̃ eē acceptū expositiue vel cōpositiue. qz ac
ceptū expositiue p̃p̃e loquēdo nec vez nec falsū dicit.
eē. n. expositiue s̃p̃tū ip̃is nō entibus cōuenire p̃t. vt
si dicat̃ qd̃ ē pluuia & qd̃ significat̃ noie pluuie. si rñdef
q̃ est aqua guttatim cadēs nec dico pluuia eē nec dico
eā nō esse. de ipsa. n. chymera p̃t dici qd̃ est qd̃ significat̃
cat̃. diffinitio ergo dñr esse positio. qz nō p̃bat̃. lz dñr esse
siue esse vel nō esse. nō q̃ nullo mō accipiat esse. lz qz nō
accipit s̃p̃tū cōpositiue lz expositiue. iō p̃hs volens da
re dñas iter diffinitōez & suppos̃ez ait q̃ nō est idē qd̃ est
vnitās & vnitatē esse qz nō est idē esse s̃p̃tū expositiue
qd̃ facit diffinitio. & s̃p̃tū cōpositiue qd̃ facit suppositio
¶ Triplr̃ ergo erit p̃ncipiū immediatū. v3. dignitas diffi
nitio & suppos̃. dignitas at̃ dñr ab alijs qz est p̃ncipiū ma
gis ṽle & cōe. diffinitio ṽo & suppos̃. sūt magl̃ p̃ncipia sp̃a
lia & p̃pa. Rursus diffinitio dñr a suppos̃e qz cū suppos̃
sit qdā p̃p̃o accipit eē s̃p̃tū cōpositiue. & iō vez vel fal
sum significat̃. & qz quod supponit̃ oportet vez vel fal
sum significare. ideo h̃s p̃ncipiū suppositio dicitur.
diffinitio vero qz esse nō accipit s̃p̃tū cōpositiue sed
expositiue ideo nō dñr suppositio qz p̃p̃e non significat
verum & falsus. sed dicitur positio quia non probatur.

¶ Noniam autem credere.

¶ Postq̃ p̃hs ondit demōstrationē eē ex p̃oribus
In hac pte declarat q̃ oꝝ eā esse ex notioibus ondens
multiplici rōne q̃ p̃ncipia sunt notioza & magl̃ ṽa cōclo
ne. Circa qd̃ duo facit qz p̃mo facit quod dñs est. z: remo
uet erroze quozūdā q̃ possit ex p̃oribus habere ortū ibi
(q̃busdā igit̃ qdā) Circa p̃mū tria facit lz qz tres rōnes
adducit ad p̃positū. habent eni se p̃ncipia q̃stū ad p̃ns
spectat in triplici h̃itudine ad cōclonē. nā p̃mo p̃ p̃nci
pia innotescit nobis cōclō. z: p̃ncipia sunt p̃us nota cō
clōne. z: p̃ncipia firmitus adiscimus q̃ cōclōnes. p̃mo
ergo p̃bat p̃ncipia esse magis nota qz p̃ ea inotescit cō
clō. z: qz p̃us sunt nota. z: qz firmitus adberemus p̃n
cipiis q̃ cōclōni. scda ibi (nō p̃t at̃ credere) tertia ibi
(magis aut̃ debentē) Circa p̃mū duo facit. qz p̃mo p̃mit
tit rōnē p̃positā. z: declarat qd̃ dixerat & ifert cōclōnez
itentā ibi (vt p̃pter quod amamus) in prima aut̃ pte in
tendit talē rōnē. p̃pter quod vnūquodq̃ & illud magl̃.
si scimus nos cōclōnes p̃pter p̃ncipia ergo p̃ncipia ma
gis scimus. In hac aut̃ rōne sic p̃cedit. qz p̃mo ponit mī
nozē vt q̃ cōclōnes sunt note p̃pter p̃ncipia. z: ponit cō
clōnē vt q̃ p̃ncipia sunt magis nota cōclōnē. vlti
mo ponit maiorē. v3. p̃p̃ quod vnūquodq̃ & illud magl̃
Dicit ergo (qm̃ at̃ oꝝ credere & scire rē) .i. cōclōnē ali
quā p̃badā (in h̃ndo h̃s s̃illum quē vocamus demōstrati
onē) & subdit (est aut̃ hec) .i. cōtingit hec. v3. scire cōclō
nē (q̃) p̃ qz (est) .i. r̃gigit (scire ea ex q̃bus est s̃ills) .i. scire
p̃ncipia. q. d. q̃ nos credimus & scimus rē cōclōsā qz
habemus demōstratōem & est. i. cōtingit scire hec. i. cō
clōnē qz scimus p̃ncipia ex q̃bus est s̃illus demōstra
tiuus. mior̃ hec est vt q̃ cōclōsio est nota p̃pter p̃ncipia.
& subdit q̃ (necesse est non solū p̃cognoscere p̃ma) .i. p̃n
cipia (aut oia aut qdā lz etiā magl̃ hec) .i. cōclōnē. v3. q̃
p̃ncipia non solū sunt p̃us nota q̃ cōclōnes lz ē magis
nota. seg̃. n. (p̃pter qd̃ vnūquodq̃ magis illud est) hoc
est magis vt q̃ p̃pter quod vnūquodq̃ & illud magis.
formet̃ aut̃ rō vt antea formabat̃. ¶ Deinde cum dicit.
(vt p̃pter qd̃ amamus) declarat quod dixerat & infert

Posteriorum

2clonē itentā. cōtinuet aut sic lfa. bene dico q̄ ppter
 qd̄ vnūquodq̄ z illud magi. qz (ppter quod amamus)
 su. aliqd̄ (illud est magis amatum). i. illud magis ama-
 mus. nā vt exemplificat 2hemistius si amamus magi
 strū. ppter puez ergo puez magis amamus. sic etia; si
 scimus 2clones ppter pncipia ergo pncipia magis sci-
 mus. Ideo subdit iferēs 2clonē itentā. d. (q̄re sigdem
 scimus z credimus) su. cōclusiōes (p̄ma). i. pncipia (ma-
 gis scimus z credimus illa). i. pncipia (qm̄ ppter illa)
 .i. ppter pncipia (z posteriora) supple sunt scita. ¶ Du-
 bitaret forte aliquis vtrū veritatē habeat. ppter quod
 vnūquodq̄ tale z illud magis. Et v̄ q̄ nō qz si hoc eēt
 v̄lis ppositio ppter quod vnūquodq̄ tale z illud magi
 cū sit aliqd̄ albū ppter albedinē ergo albedo eēt magis
 alba. z cū sit aliqd̄ calidū ppter calozē esset calor magi
 calidus. hoc aut negamus. nā lz possimus b̄re bonū itel-
 lectū q̄ albedo sit alba z q̄ calor sit calidus. qz Augu-
 stinus vult i. 7. de tri. q̄ nō abusuē d̄r cādor cādidissu-
 mus seq̄ndo viā phi q̄ vult p̄dicatōem denoiatiuā b̄re
 repugnantia ad p̄dicatōnē essentialē ita q̄ si p̄dicet̄
 aliqd̄ de aliquo essentiali nō p̄dicabit̄ de illo denoiati-
 ue. nā circa pncipiū secūdi thopicoz vult p̄hs nō bene
 d̄c̄n esse albedinē colorari vel ambulatōem moueri.
 Si ergo albedo nō est colorata seq̄tur q̄ nō sit alba qz
 quod nō est coloratū non est albū. z idē p̄hs ibidē ait q̄
 nullū genus p̄dicat̄ denoiatiue de sp̄. cuius rō ibidē i-
 nit̄ q̄ cū genus p̄dicet̄ vninoce z essentiali de specie
 nō p̄dicat̄ de illa denoiatiue illud genus. Si ergo albe-
 do de se ipsa p̄dicat̄ essentiali qz nulla est essentialiō p̄-
 dicatio q̄ q̄n idem de se ipso p̄dicatur. si ergo quodlibet
 de se ipso p̄dicat̄ eēntialē seq̄tur q̄ nihil de se ipso p̄dicat̄
 denoiatiue. lz ergo aliqd̄ sit albū ppter albedinē seq̄n-
 do viā phi. nō videt̄ q̄ possimus iferre q̄ albedo ē ma-
 gis alba. Dicēdū q̄ fm̄ quosdā hec ppō vitatē hz i cau-
 sis efficiētibus nō i causis formalibus. s; hoc nō videt̄
 v̄z qz aliqs est calidus ppter motū non tñ motus est
 magis calidus. ¶ Propter hoc dixerūt aly q̄ hec ppō
 vitatē hz i causis vninoce nō equocis. s; nec hoc videt̄
 v̄z qz ignis genitus est calidus ppter ignē generatē.
 nec tñ i igne genito eē oz minorē calozē q̄ i igne gen̄ rā-
 te. p̄r. n. eē eque calidus ignis genitus sicut ignis gene-
 rās. z tñ ignis generās respectu ignis geniti est cā vni-
 uoca nō equoca cū d̄ueniant i noie z diffinitōe. ¶ Pro-
 pter hoc dixerūt aly hoc vitatē h̄re tā i causis vninoce
 q̄ equocis. nā cum cā sit potior effectu si sit cā vniuoca
 illud nomē magis p̄dicat̄ de cā q̄ de effectu. vt si aliqs
 est calidus ppter ignē seq̄tur q̄ ignis sit magis calidus
 Si aut sit causa equoca tunc licet nō cōueniat ei illud.
 cōuenit ei tamen aliquid excellentius illo vt si aliquid
 est calidū ppter solē licet i sole nō sit calor formalē. est
 tñ i eo lux vel aliqua alia q̄litas excellētior calore per
 quā hz calozē iducere. S; nisi amplius dicat̄ aliqd̄ nec
 hoc veritatē habet. nā cum ignis habeat aliū ignē gene-
 rare z sit cā vniuoca eius. non tñ vt dicebat̄ q̄ qz ignis
 generās sit calidior igne generato. nec aliqs hō q̄ sit pa-
 ter est rōabilior filio suo licet filius p̄ patrē rōabilē adi-
 piscat̄ naturā qz sit si etiā motus ē cā equoca calidior.
 licet aliqd̄ sit calidū ppter motū non tñ motus est ma-
 gis calidus. nec oportet q̄ vniuoca sit aliqua qualitas
 excellentior calore. Propter hoc dicēdū q̄ cū propter
 denotet aliquē ordinē essentialē z iportet quandā pnci-
 palitatē cū dicit̄ ppter quod vnūquodq̄ z illud magis.
 veritatē hz i illis que h̄nt ordinē essentialē z q̄ nō sūt cā
 p̄ accūs z instrumentalē sed magis sunt cā p̄ se z pncipa-

lia. ita q̄ ppter quod vnūquodq̄ z illud magis qz si ali-
 qd̄ est cā pncipalis z p̄ se. vel hz illud magis vt in causis
 vninoce. vel hz aliqd̄ excellentius vt in causis aly. Cū
 ergo dicit̄ q̄ si aliqd̄ est albū ppter albedinē ergo albe-
 do est magis alba. p̄z q̄ nō oz sp̄ esse eundē modū p̄dicā-
 di vt nō valet. si aliqd̄ est calidū ppter solē q̄ sol est ma-
 gis calidus. s; debemus arguere si aliqd̄ ē calidū ppter
 solē ergo vel sol est magi calidus. vel est in sole aliqd̄ ex-
 cellētius calore. sic z in pposito si aliqd̄ est albū ppter
 albedinē ergo vel est albedo magis alba vel est in albe-
 dine aliqd̄ excellentius albo. hoc p̄z v̄z esse qz excellē-
 tior est p̄dicatio essentialis p̄dicatōne denominatiua.
 cū ergo albedo sit albedo z p̄dicet̄ de se ipsa essentiali.
 excellentius est hoc q̄ si albedo esset albi z p̄dicaret̄ de
 se denoiatiue. S; p̄r. n. q̄liscūq̄ cā sit cum tñ sit causa
 pncipalis z sit ibi ordo essentialis iueniemus q̄ vel est cā
 magis talis vel est excellentior tali. Qd̄ vero v̄terius
 argutebat̄ q̄ aliqd̄ est calidū pp̄ motum ergo motus est
 magis calidus. Dicēdū q̄ motus si est cā calozis magis
 est cā ist̄falis q̄ pncipalis. nāz agēs aliqd̄ mediāte trā-
 mutatōe z motu p̄t formā introducere. motus ergo z
 trāsmutatō sūt q̄n ist̄rumēta alicuius agēt̄ ad intro-
 ductiōnē forme. motus q̄n i trōductōe forme vel est cā p̄
 accūs vt cū motus non p̄ se ordinat̄ ad formā vel est cā
 organica z ist̄falis i q̄bus nō oz vitatē h̄re ppōnez p̄ra-
 ctā. Qd̄ vero 3. obyciebat̄ qz ignis generat̄ ignē z ignis
 generatus est calidus ppter ignē generatē. p̄z q̄ iter ea
 q̄ sūt eiusdē sp̄ei nō p̄t eē ordo eēntialis. hec q̄ ppō nō
 hz vitatē iter ignē z ignē s; iter ignē z ignita. Ignita. n.
 sunt calida ppter ignē qz itatū sunt calida in q̄tū p̄tici-
 pant nām ignis. ignis ergo est magis calidus q̄ ignita.
 In causis ergo pncipalibus z p̄ se h̄ntibus ordinē essen-
 tialē hz vitatē ppō tacta. Et qz pncipia sūt cā pncipalis
 z p̄ se q̄re 2clo cognoscat̄. z notitia 2clonū eēntialē de-
 p̄det a notitia pncipioz. 3ō i pposito valet ppō assū-
 pta. q̄ si 2clones sunt note ppter pncipia q̄ pncipia
 sunt magis nota. Esset aut v̄terius dubitādū. q̄ p̄hs
 ait in littera q̄ oz p̄cognoscere pncipia esse magis nota
 aut oia aut quedam. sed de hoc i psequendo queretur.
 ¶ Deinde cū dicit̄ (Non p̄t aut credere magis) ponit
 scd̄az rōnē q̄ pncipia sunt magis nota q̄ cōclo. Est autē
 hec rō ducens ad ipole. forme aut sic. si pncipia non es-
 sent magis nota q̄ cōclusiō. seq̄ret̄ q̄ qz magis vel eq̄l̄
 cognosceret cōclones quas nō nouit q̄ pncipia que no-
 uit. s; hoc est ipole qz ipole est q̄ aliqs vel sciens vel me-
 lius dispositus q̄ sciens cognoscat magis 2clusiōes q̄
 nō nouit q̄ pncipia que nouit. ergo ipole est q̄ pncipia
 nō sint magis m̄bra q̄ cōclusiōes. hoc est ergo qd̄ ait q̄
 (nec sciens nec melius dispositus q̄ sciens) si 2tingit ali-
 quē esse talē q̄ sit melius dispositus q̄ sciens (nō p̄t at
 magis credere que non 2tingunt) su. sciri ab ipso. vel vt
 hz alia lfa que nō existunt su. scita ab ipso z his su. q̄ scit
 .q. d. q̄ nec sciēs nec melius dispositus q̄ sciens nō p̄t
 magis credere nec p̄t magis coḡscere ea q̄ non scit z q̄
 nō 2tingūt ipsuz scire q̄ ea q̄ scit. Et subdit (accidet aut
 hoc). i. 2tingit illud ipole q̄ aliqs nō credet magis his q̄
 nouit q̄ his q̄ nō nouit (nisi aliqs credentiū). i. de nume-
 ro credentiū aliq̄ 2clonē (ppter dem̄fationē p̄cogno-
 uerit). i. magis cognouerit su. ipsa pncipia. Et qz sic est.
 ne accidat nobis tale icōueniēs. oz 2cedere q̄ (necesse
 est magis credere p̄cipiis aut oibus aut quibusdam q̄
 2cloni.) ¶ Notādū aut q̄ ait q̄ aliqs de numero credē-
 tiū vel aliqs credens cōclusiōni ppter demōstrationē
 oz p̄coḡscere magis. i. cognoscere su. pncipia. qz si aliqs

crederet cōclusioni nō ppter demōstratōem sed p sensum vidisset sic esse nō oporteret q̄ magis sciret p̄ncipia q̄ cōclones. S; q̄ non credit & nescit cōclonē nisi p demōstratōez & p̄ncipia o; q̄ magis credat & magis sciat p̄ncipia q̄ cōclonē.

¶ Notādū etiā q̄ si nescio cōclonē nisi p̄ncipia. p̄ncipia coḡsco p se. cōclo aut̄ fm se cōsiderata nō est mibi nota nisi vt referi in p̄ncipia. q̄re f; hāc ypothesis cōclo fm se sit mibi ignota. p̄ncipia aut̄ sint mibi nota. si nō magis crederē p̄ncipys q̄ cōclusioni. nō magis credere his q̄ noui q̄ his q̄ nō noui. qd̄ est ipole. qz nec sciens neq; melius dispositus si aliqs sit talis nō potest magis credere his que non cōtingunt ab ipso sciri q̄ his q̄ scit.

¶ Notandū etiā q̄ p̄ncipia p̄coḡscunt cōclonē p̄nt ḡ esse p̄ncipia nota & cōclusio ignota. si ergo nō magis credere mus p̄ncipys q̄ cōclonē possemus non magis credere his q̄ scimus q̄ his q̄ nescimus qd̄ est ipole.

¶ Notādū etiā q̄ hec oia possumus clarius oñdere. nā cū dī i lra q̄ nō pōt q̄s magis credere q̄ nō cōtingunt sciri ab ipso q̄ que scit. i. q̄ ea q̄ scit. ppter qd̄ dcm̄ h̄re vult q̄ si hō non magis crederet p̄ncipys q̄ cōclonē scite p̄ncipia accideret hoc icōueniens q̄ q̄s crederet magis his que nō cōtingūt sciri ab ipso q̄ eis q̄ scit. Totū ergo hoc dcm̄ pōt referri ad ipas cōclusiones vt sit sensus q̄ si nō crederemus p̄ncipys magis q̄ cōclusioni scite p̄ncipia seq̄ret̄ q̄ eque vel etiā magis crederemus his que nō scimus. i. cōclusioni vt nō est scita q̄ his que scimus. i. q̄ cōclusioni vt est scita. nō. n. esse posset q̄ eque vel magis credimus cōclonē q̄ p̄ncipys nisi cōclo posset eē p se nota sine p̄ncipys. s; qd̄ ē p se tale ē magis tale q̄ qd̄ est p aliud. hac ypotesi stāte cōclo vt est p se nota fm quem modū ē ignota eēt magis nota q̄ vt ē nota p̄ncipia f; que modū h; cognoscit. Alio mō pōt exponi textus vt non totū hoc dcm̄ referat̄ ad cōclonē. s; vna ps referat̄ ad p̄ncipia & alia ad cōclones. vt sit sensus q̄ si nō magis crederemus p̄ncipys q̄ cōclonibus seq̄ret̄ hoc icōueniens q̄ eque vel magis crederemus cōclonē quā nō nouimus q̄ p̄ncipys q̄ nouimus. nā si non crederemus magis p̄ncipys q̄ cōclonibus esset cōclo p se cognoscibilis & eēt cognoscibilis p̄ncipia. nā qz cōclo semp p se & p̄ncipia est cognoscibilis p̄ncipia. sed qz ponit̄ q̄ non possumus magis credere p̄ncipys q̄ cōclusioni. ex hoc seq̄t̄ q̄ cōclusio habeat aliquā cognitōez quā nō habet a p̄ncipys. erit ergo cōclusio nota p se & p aliud. & vt est nota p se h; notitiā essentialē cū p̄ncipys. & qz esse notū p aliud est aliquo mō esse notū. cōclusio que ponit̄ p se nota & p aliud erit magis nota q̄ ea que f; rectū ordinē cognoscendi sunt solū p se nota. Cū ergo cōclusio vere loq̄ndo p se sit ignota si nō crederemus magis p̄ncipys q̄ cōclonē. cōclusio vt est p se nota f; que modū est nobis ignota esset nobis credibilis magis q̄ ipa p̄ncipia que sūt nobis nota. Tota ergo rō q̄re sequit̄ si nō credimus magis p̄ncipys q̄ cōclusioni q̄ credimus magis vel eque cōclonē quā nō nouimus q̄ p̄ncipys q̄ nouimus sumit̄ qz ex h; sequit̄ q̄ cōclusio sit p se nota fm quem modū est ignota.

¶ Notandū etiā q̄ sicut p̄ma rō fundabat̄ ex eo q̄ p̄ncipia scimus cōclusionē sic hec rō suscipit̄ fulcimentū ex eo q̄ tpe vel nā p̄ncipia scimus p̄ncipia & p̄ncipiendo notitiāz venimus i cognitionē cōclusionis. vel possumus dicere q̄ quasi idē fulcimentū suscipit̄ hec & illa. vtrāq; n. ostendit̄ p̄ncipia magis esse nota q̄ cōclo eo q̄ ipa cōclusio nē cognoscimus. d̄t aut̄ hec rō ab illa qz hec est ad iposibile. illa est oñsua.

¶ Dubitaret forte aliqs qz p̄ncipia p̄cedenti rōne ait̄ q̄ o; p̄cognoscere & magis nota eē oia p̄ncipia aut̄ q̄dā. & etiā in hac rōe repetit̄ idē. d. q̄ oibus

p̄ncipys aut̄ q̄busdā necesse ē magis credere q̄ cōclonē Dicendū q̄ in cognitōe cōclonū quātū ad p̄fēs spectat est attēdere q̄druplicē diuersitatē. Est. n. ibi diuersitas p̄ncipioz & hec est duplex. qz quedā sunt p̄ncipia extrinseca vt dignitates. quedā intrinseca vt p̄missa. Rursus p̄missa sunt due. maior & minor. ex pte igit̄ p̄ncipioz sunt due diuersitates. Tertia diuersitas ē ex pte modi coḡscēdi. qz cōclo aliq̄ pōt coḡsci vel p̄ sēlū. vt qz vides lunā eclipsari. vel p̄ rōes qz scis q̄ ibi iterponit̄ terra. Quarta diuersitas ē ex pte sciaz qz aliq̄ cōclo pbat̄ p̄ aliquā sciam subalternatē. aliq̄ vō p̄ subalternatā. Qd̄ ḡ p̄bus ait̄ q̄ o; p̄coḡscere oia p̄ncipia aut̄ q̄dā. vel pōt referri ad diuersitatē p̄ncipioz. vel ad diuersitatē p̄ncipioz p̄missaz. vel ad diuersitatē modoz coḡscēdi. vel ad diuersitatē sciaz. Si referat̄ ad diuersitatē p̄ncipioz tūc erit sēlus q̄ ad p̄bationē alicuius cōclonis cōcurrit̄ p̄ncipium p se notū vt dignitates. & p̄ncipiū nō p̄ se notū vt mediū demōstratōis qd̄ igredit̄ demōstrationē fm subaz. videmus. n. q̄ ad p̄bationē huius cōclonis. triāgulus h; tres. cōcurrit̄ h; p̄ncipiū. q̄ vni & eidē sūt eq̄lia. & cōcurrit̄ h; mediū. qz h; angulū extrinsecū equalentē duobus extrinsecis. p̄mū p̄ncipiū ē p se notū. aliud vō videt̄ eē eque ignotū sic cōclo. nā ignozās geometriā eque dubitabit de angulo extrinseco sic de h̄re tres & eque dubitabit vtz triāgulus hēat huius angulū. silf̄ vtz hēat tres. o; ḡ p̄coḡscere oia vt si nō p̄coḡscimus p̄ncipia p̄ncipia p̄ncipia demōstrationē fm subaz. p̄coḡscimus tñ qdā p̄ncipia vt dignitates q̄ igrediunt̄ fm v̄tutē. Secūdo h; pōt exponi referēdo h; ad diuersitatē p̄missaz. dicebat̄. n. supra q̄ maior p̄ncipia cognoscit̄ tpe cōclonē. s; q̄tū ad minozē sil̄ iducēs coḡscit̄ tpe. ḡ & si nō p̄coḡscitur oēs p̄missa qz nō o; p̄coḡscat minoz p̄coḡscitur tñ qdā qz p̄coḡscit̄ maior. In fillis at̄ demōstratōis p̄coḡscitur maiorēs tpe nō minores. Tertio mō pōt exponi lra referēdo h; ad diuersitatē modoz coḡscēdi. nā vt dicebat̄ aliq̄ cōclo aliq̄ coḡscit̄ p̄ sensū vt qz sic vides eē. aliq̄ coḡscit̄ p̄ rōes & p̄ncipia p̄ncipia. Cū ḡ coḡscit̄ p̄ sensū nō o; p̄ncipia eē p̄cognita vt si vides solē eclipsari & ex h; scis eē eclipsim solis nō o; p̄ncipia hēs notitiā de eclipsi solis o; te illa p̄ncipia p̄coḡscere p̄ q̄ solis eclipsis coḡscit̄. p̄ncipia ḡ o; p̄cognoscere & si nō oia. i. si nō q̄tū ad oēm modū cognitōis. tñ o; te p̄cognoscere qdā. i. q̄tū ad quendā modū. nā si nō o; te p̄cognoscere p̄ncipia put̄ nosti cōclonē mō sentitiuo vt p̄ viā sensus. o; tñ te p̄cognoscere ca put̄ nosti cōclusionē mō rōcinatio & p̄ncipia. Quarto mō p̄ncipia exponi lra qd̄ d̄t referēdo ad diuersas scias. nā l; scia subalternās & supior resoluat̄ vsq; i p̄ncipia p se nota. scia tñ subalternata & inferior nō sp̄ resoluūt̄ vsq; i p̄ncipia p se nota. s; aliq̄ resoluūt̄ vsq; i p̄ncipia q̄ in supiori scia sunt p̄bata. cōclones ergo p̄spectiue p̄bātur p̄ aliq̄ p̄ncipia nota i p̄spectiua & p̄ aliq̄ p̄ncipia nota i supiori scia vt i geometria. Ad sciēdā ergo aliq̄ cōclonē p̄spectiua & si nō o; scire oia p̄ncipia. qz aliq̄ p̄ncipia p̄supponit̄ p̄spectiuis fm q̄ huius nescit̄ illa. o; tñ p̄scire qdā qz o; p̄scire p̄ncipia illa q̄ in p̄spectiua scia sunt p̄bata.

¶ Ex oibus ergo his pōt vna talis v̄tas declarari. q̄ si cōclusio nō sit scita via sensus s; sit scita p̄ncipia p̄ncipia & p̄ demōstrationē o; p̄scire vel oia p̄ncipia p̄ q̄ pbat̄ illa cōclusio q̄tū ad sciaz subalternatē. vel saltē o; p̄scire quedā q̄tū ad sciaz subalternatē. vel alif̄ o; p̄scire si nō oia saltē o; p̄scire qdā qz o; p̄scire dignitates vel ad huc alif̄ oportet p̄scire etiā tpe & si non oia p̄ncipia qz

Posteriorum

nō oꝛ sic p̄scire minoꝛē. tñ oꝛ p̄scire q̄dā qz oꝛ p̄scire di-
gnitates ⁊ maioꝛē. nō ē. n. itelligibile aliquē p̄ dem̄fatio-
nē ⁊ p̄ pp̄ria p̄cipia cognoscere cōclusionē aliq̄ ⁊ non
magis assentire p̄cipijs illis. Ideo cū vult p̄hs oñde-
re p̄cipia esse magis nota. semp̄ loquitur de notitia cōclu-
sionis vt habetur p̄ dem̄fatiōem ⁊ p̄ pp̄ria p̄cipia non
aūt vt h̄r̄ via sēsus ⁊ p̄ experientia. ¶ Alterius forte du-
bitaret aliq̄s. vt ⁊ aliq̄s posset eē magi dispositus q̄ sci-
ens vt p̄hs in s̄ra videtur innuere. Dicendū q̄ s̄z quoz
dā s̄z sit bñ dictū tñ hoc dicit p̄pter habitū p̄ncipioꝝ qz
h̄ns habitū p̄ncipioꝝ est melius dispositus q̄ sciens. i.
q̄ habens habitū cōclusionū. S̄z hoc nō sufficere vide-
tur. nā cū bitus p̄ncipioꝝ includit bitū cōclusionū eo q̄
p̄ p̄cipia cognoscitur cōclusio. nō videtur eē distinctio
facienda iter ea q̄ se iferunt iuicē ⁊ includunt. Propter
q̄d sciendū q̄ hōz pōt trip̄l̄r̄ v̄ficari. p̄mō vt referatur ad
diuersitatē modoꝝ significadi. 2. vt referat̄ ad diuer-
sitatē sciaz. 3. vt referat̄ ad diuersitatē cōplexionuz
pōt. n. cōtingere q̄ aliq̄s via sensus cognoscat cōclusi-
onē aliquā vt scit eclipsim lune qz vidit lunā eclipsari.
Rursus pōt contingere q̄ aliq̄s cognoscat p̄cipia aliq̄
⁊ tñ ignorat cōclonē q̄ pōt ex illis p̄ncipijs elici vt aliq̄s
posset scire motus orbū celestiu ⁊ scire quō sol ⁊ luna
p̄nt h̄re oppositōes in situ ita q̄ vnū sit in capite draco-
nis ⁊ aliud i cauda. ⁊ scire q̄ i tali oppōne iterponit ter-
ra inter vtrūq̄ ⁊ tñ nō p̄tractet quō ex tali iterpositōe
catur eclipsis. possumus. n. scire p̄pter quid ⁊ ignorare
qz vt dicef̄ in. c. de subalternatiōe sciaz. Sciens ergo
p̄cipia p̄ q̄ h̄z fieri eclipsis est melius dispositus q̄ q̄
scit nō p̄ p̄cipia. s̄z via sensus cognoscat ipsā eclip-
sim. Scōo modo hoc pōt exponi q̄tū ad diuersitatē
sciaz vt p̄z i scia subalternate ⁊ subalternata sicut me-
dicina subalternat̄ scie nāli. videmus enī multos scien-
tes artē medicine cognoscentes vrinā ⁊ facientes bo-
nas curas ignorantes tñ p̄hiaz nālē. Et videmus mul-
tos nāles p̄hos ignorare medicinā. Cū ergo in scia sub-
alternate tradatur p̄cipia scie subalternate. sciēs sciaz
subalternatē h̄ns notitiā p̄ncipioꝝ est melius dispo-
situs q̄ sciens sciaz subalternatā h̄ns notitiā cōclusio-
nū. ¶ Nālis. n. p̄hs ignorās medicinā ē melius dispositus
q̄ medicus ignorās nālē p̄hiaz. argumētū aūt sc̄m
i d̄ni supponebat falsum. v̄z. q̄ nō possit sciri cōclonē p̄nci-
pijs ignotis. p̄z. n. q̄ p̄ sciaz subalternatā ⁊ p̄ viā sensus
p̄nt sciri aliq̄e cōclusiones quaz p̄cipia ignorātur. s̄z
illud scire nō sit scire potissimū sed sit scire quodāmo-
⁊ fm̄ qd. ad scire. n. potissimū semp̄ regr̄if̄ cognitio p̄nci-
pioꝝ ⁊ cāz. Simpl̄ ergo loquēdo cōclusiones ⁊ de se
diū ignote ⁊ nō cognoscūtur nisi p̄ p̄cipia vt sup̄ius di-
cebat̄. Tertio modo exponi pōt referēdo p̄ ad diuersita-
tē p̄plonū. nā ille q̄ est aptus mēte ⁊ mollis carne. dato
q̄ nō sit exercitatus i scia est melius dispositus ad sciē-
dū. p̄pter bonitatē cōplexionis q̄ durus carne ⁊ si p̄ lō-
ga tēpora studio ifudauerit. qual̄cūq̄ tñ p̄tingat siue sit
sciēs siue sit melius dispositus fm̄ modos p̄taxatos nō
pōt magis credere his q̄ non nouit q̄ his q̄ nouit. Et qz
si nō magis credimus p̄ncipijs q̄ cōcloni scite p̄cipia
vt ē p̄ hita manifestū. magis crederemus his q̄ nō noui-
mus q̄ his q̄ nouimus. cū q̄ p̄ z̄ sit ipole. ē ēt ipole ⁊ p̄-
mū. vt q̄ nobis nō sint p̄cipia magis nota. ¶ Deide cū
dicit. (Magis ar̄ debetē) adducit tertiā rōez sup̄ra
eo q̄ p̄ncipijs debemus firmiter adherere. S̄z metur
aūt sic rō. q̄cūq̄ simpl̄ credit p̄ncipijs ⁊ firmiter adhe-
ret eis nō solū sunt ei p̄cipia magis nota i v̄itate s̄z etiā
opposita p̄ncipioꝝ sūt ei magis nota i falsitate s̄z q̄libet

debet p̄cipijs firmiter adherere. ergo r̄c. hoc est ergo
quod ait (magis aūt). i. amplius q̄ d̄c̄m̄ sit dicere possumus
q̄ (debetē h̄re sciaz p̄ dem̄fationē non solū oꝛ p̄hs
p̄cipia magis cognoscere ⁊ ipsi magis credere) su. in
v̄itate (q̄ ei q̄ dem̄fat̄). i. cōcloni (s̄z neq̄ ipso). i. ab ipo
(aliquid p̄t eē credibilius nec notius oppositis p̄cipijs)
su. i. falsitate (ex q̄bus) oppositis p̄cipijs (crit fillus cō-
trarie deceptōis). i. ignoratiōe. Totū hoc q̄d d̄c̄m̄ est. est
cōclonē p̄banda. v̄z. q̄ oꝛ p̄cipia eē magis nota i v̄itate ⁊
opposita magis nota i falsitate. Et subdit (sigdē oꝛ scie-
tē) simpl̄ (nō incredibilē eē) su. p̄cipijs. hec ē rō p̄ quā
p̄bat̄. nā qz nō debemus incredibiles eē p̄cipijs s̄z debe-
mus firmiter adherere illis. iō p̄cipia debēt nobis eē
magis nota i veritate ⁊ opposita i falsitate qz firmiter
adherēs ⁊ nō dubitās de v̄itate alicuius p̄cipij nō du-
bitat de falsitate oppositi. ¶ Notādū aūt q̄ cū tres assi-
gnauerit rōnes q̄ magis debēt esse nota p̄cipia q̄ cō-
clusio. i. qualibet rōe mētionē fecit de cōclonē nota per
demonstrationē ⁊ p̄ sua p̄cipia qz vt sepe sep̄ius d̄c̄m̄ est
si p̄ viā sensus vel aliter q̄ p̄ demonstrationē vel per
sua p̄cipia esset nota aliqua conclusio in tali notitia
non oꝛ esse magis nota p̄cipia q̄ illā cōclusionē. ¶ No-
tādū etiā q̄ differt fillus falsigraphus a fillō ignoran-
tē vel a fillō logico p̄trarie deceptionis. qz fillus ignoran-
tē accipit opposita p̄ncipioꝝ. vt si dicat geometer q̄ li-
nee ducte de puncto ad punctū sunt eq̄les. dicit fillus
p̄trarie deceptōis q̄ h̄s linee nō sūt eq̄les. falsigraphus
tñ accipit eadē p̄cipia s̄z male itelligit illa vt si accipiat
geometer q̄ linee ducte de puncto ad punctū sūt eq̄les
hoc idē p̄cipiū accipit falsigraphus ad p̄bādū circuli
quadraturā. sed geometer h̄z de hoc p̄ncipio bonum
intellectū qz itelligit de lineis rectis. falsigraphus ar̄ h̄z
intellectus puerum quia itelligit de chorda ⁊ arcu. r̄c.

Quibusdam igitur quidam.

¶ Postq̄ oñdit p̄hs q̄ dem̄fatio est ex p̄mis ve-
ris. ⁊ declarauit q̄ scire est p̄ dem̄fationē. In pte ista
vt dicebat̄ remouet quosdā errores q̄ possent h̄re origi-
nē ex p̄dictis. Sunt aūt h̄s errores duo. Primus est q̄
nihil p̄tingit scire. nā si nō est scire nisi p̄ p̄ma. ⁊ p̄ma nō
cōtingit scire. qz vel nō est deuenire ad ipsa vel non h̄nt
causas p̄ quas sciant̄. videt̄ oīno concludi q̄ nihil p̄tin-
git scire. Scōus error est q̄ oīuz sit scia p̄ dem̄fatiōez. hi
enī sic errantes volentes saluare q̄ p̄tingat eē sciaz ⁊ q̄
p̄tingat scire nō credentes q̄ possit esse scia nisi p̄ demō-
strationē cōcesserunt q̄ oīa p̄nt sciri p̄ dem̄fatiōem ⁊ q̄
cōtingat circulariter dem̄fate. Tria ergo facit. qz primo
narrat h̄s errores. 2. adducit error̄ rōnes. 3. destruit er-
rores ipos. scōa ibi (supponentes. n.) tertia ibi (nos ar̄ d̄i-
cimus) Dicit ergo (Quibusdā igit̄ qdē p̄pter id qd oꝛ p̄-
ma scire non videt̄ esse scia). q. d. q̄ qdā negauerunt eē
sciam qz cū oporteat scire p̄ma. i. p̄cipia ad hoc q̄ sit
scia ⁊ qz vt p̄bat̄ ipole est scire p̄ma. ideo vt dicebat̄
ipole est aliqd scire. Et subdit (q̄busdā aūt) su. videbat̄
(oīuz qdē eē dem̄fationē). q. d. q̄ alius error est q̄ oīa
possunt dem̄fari (quoz). i. (neut̄z nec verū est neq̄ ne-
cessariū) neutra. n. harū opinionū vera est. ⁊ nulla eaz
est necessaria. i. nulla eaz̄ habet rationes necessarias.
¶ Deide cū dicit (Supponētes) adducit hoz error̄ ra-
tiones ⁊ fulcimenta Circa qd̄ duo facit. qz p̄mo oñdit
quō fulciebat̄ errorē suū dicentes q̄ nō contingit scire.
2. declarat quō defēdebāt errorē suū dicētes q̄ pote-
rāt oīa dem̄strari ibi (quidā. n. q̄ ip̄z scire). Circa p̄mū
duo facit qz p̄mo oñdit quō aliq̄ p̄bat̄ nō esse sciam si i

causis sit abire in infinitū. 2. declarat quō negabāt esse scias si sit deuenire ad aliqua pma ibi (z si stet) In pma pre itendit talē rōnē. vbi cumq; est abire in infinitum non est deuenire ad aliqua pma. 2. p pns nec p pma ptingit scire posteriora imo hoc posito nihil ptingit scire. igit si in causis est abire in infinitū non est deuenire ad aliqua pma nec p pma cōtingit scire posteriora. 2. p psequens nihil aliud ptingit scire. hoc ē ergo qd ait (Supponētes .n. nō esse oīo scire. hi ad infinitū volunt reduci). i. volūt q; effectus reducat in infinitas cās (tanq; nō sint vtiq; scientes posteriora p pma) qz si est pcedere in infinitū in causis nō est ibi dare aliqua pma p q pnt sciri posteriora. iō subdit (quozū) su. reductorū in infinitū vel quozū infinitoz; (nō eē pma recte sūt dicētes. ipole est. n. i. finitā ptransire). ¶ Notandū aut q; cū vtra pma non sit pcessus sed ibi sit status z ibi sit finis. si in infinitis esset deuenire vsq; ad pma. i. finita hērent finē z cōtingeret infinita ptransire. Recte ergo dnt dicentes infinitoz; nō esse pma qz ipole est infinita ptransire z in infinitis ipole est vsq; ad pma deuenire. ¶ Notandū est etiā q; si nō est scire nisi p pma cū in infinitis non sint aliqua pma posito pcessu in infinitū tollit oē scire. ¶ Dubitaret forte aliq; vtrū hec ppositio sit vera q; si in causis esset pcessus in infinitū q; tolleret oē scire. Et videt q; nō. qz sicut res se hz ad esse sic se hz ad cognosci vt p3 ex 2. meta. s3 seqndo opionē phi pōt aliqd esse ex infinitis causis. ergo sic pōt z cognosci. nā si fm opionē phi. mūdus est eternus. hunc filiū pcesserunt infiniti patres. sed cū qcgd est cā cause sit cā cātī. nō solū pater est cā filij. s3 auus q; est cā patris. z p auus q; est cā auī. z sic in infinitū. Erit ergo iste filius ex infinitis patribus. 2. p psequens pōt aliqua res eē ex infinitis causis. z pari rōe poterit cognosci. Dicēdū q; s3 omentatorē in 8. phicozū. in causis p se nō pōt eē pcessus in infinitum. sed i causis p accis. Accidit. n. isti martello. q; pcesserunt ipm infiniti martelli. et accidit isti filio q; sit ex infinitis patribus. ars. n. fabrilis z q; libet ars hz finita ozgana. pōt tñ hēre in infinita p accis. sicut sol z hō z alie cāe p se que cōcurrunt ad generationē hoīs sunt finite. Sequendo tñ viam phi. q; mūdus sit eternus succēssive fuerūt hoies infiniti. s3 hoc ē p accis qz si vnus hō posset durare i toto tpe. nō oporteret pcessisse infinitos hoies. nec esset hic filius ex infinitis pribus. Cum ergo scia nō sit p causas p accis. sed p causas p se. ipole est causas p se multiplicari in infinitū impossibile ē aliqd sciri ex infinitis causis. Utrū aut via Ari. de eternitate mūdi sit vera oñdimus diffuse in 8. phycoz; q; dato tñ q; vera eēt infinitas cāz. repugnaret scie qz etiā fm illā nō possunt eē infinite cause alicui p se s3 p accis de qbus nō pssiderat scia. ¶ Deide cū dicit. (Et si stent) adducit rōez negatiū scias si sit status i causis. Formet aut sic ratio. Ignotis primis nihil scif. s3 dato q; sit status i causis z q; o; deuenire ad aliqua pma. oz illa pma ignorare cū nō hēant cās p quas sciat. illis ergo ignoratis nihil scif. hoc est ergo qd ait. ptimef aut lra sic. dcm est q; si i causis sit pcessus in infinitū q; nō ptingit scire (z si stent). i. si sit status i causis (z si sint pncipia). i. z si sit deuenire ad aliqua pncipia (hec ignota eē) su. oz (cū nō sit demfatio ipoz). i. cū pma nō hēant cās p quas sciantur z demōstrētur (qd) su. scire p cās z p demfationem (solū dicit eē vere scire. Si vero non est). i. si nō ptingit pma scire. neq; q; sunt ex ipsis nō est). i. non ptingit (scire simplr nec ppe) ignoratis. n. pms nō ptingit scire alia simplr (sed) si sciūtur hoc est (ex p ditiōe). i. ex suppone (si sint illa). i. si sint pma. ¶ Dubitaret forte aliq; dato

q; ignozētur pma vtrum possint sciri alia. z videt q; sic. nā geometer nō resoluit vsq; i pma cām nec est aliqua geometrica demfatio q; resoluat vsq; i pma cām. sed p bat demfatiue q; triāgulus hz tres qz hz angulū ex tri. secū. z oñdit p demfationē q; supra q; libet lineā pōt q; libet triāgulus collocari. eo q; sup qd cūq; caput cuiuslibet linee potes circulū q; tū vis spatiū occupādo describere. si ergo scire est p demfationē. z demfatio nō resoluit vsq; ad pncipia. ergo pōt eē scia ignoratis pms. Dicendū q; vt p3 p habita. aliqua igrediūtur demfationē fm subaz. aliqua vero fm vtrū. q; tū ad ea q; igrediunt demfationē fm subaz nō fit resolutio vsq; ad oia pma. qz iter ppōnes oīo pmas pnt locum obtinēt dignitates q; nō igrediūtur demfationē fm subam. sed q; tū ad ea q; igrediūtur demfationē fm vtrūte nihil scif demōstratiue nisi fiat resolutio vsq; ad pma. vt p3 i ppōibus geometricis. nā si pma ppō oñdit scōz. scōa tertiam. tertia qrtā. z sic deinceps nescis qrtā nisi scias tertiā. tertiā vel scōz scire nō potes nisi scias pma. q; si tu scires ppōnē qrtā vel tertiā z ignorares aliq; pcedētē vt tāgit i littera nō scires illā. ppositionē simplr. non. n. posles dicere simplr q; tertia ppō eēt vera sed posles dicere q; eēt vā si pcedētes sūt vere. Erit ergo hec resolutio q; ppōnes reducunt in primā ppōem. ppō vero pma reducūt in suppositōes. suppositōes aut geometre vltimē reducunt in positōes siue in cōes ai cōceptōes siue in dignitates. Nulla. n. cōclusio pfecte scitur nisi fiat resolutio vsq; in suppositōes q; ingredi possunt demfationē fm substātiā. z ipe suppositōes nō sūt note nisi sciaf quō reducunt in dignitates q; igrediunt demfatiōez s3 virtutē. ipse enī dignitates nō sciunt nisi sciatur quō reducunt in hāc dignitatē supremā q; est de quolibet affirmatio. p hoc. n. pncipiū z hāc dignitatē s3 omentatorē cetera dignitates alie roborant. hec etiā dignitas de quolibet affirmatio q; est pncipiū pplexū reducūt in pncipiū icōplexū. v3. in ens vlt i eē. Fundat enī hec dignitas immediate sup ipso ente siue ipso esse. ipz aut ens siue ipz esse reducūt in ens siue in esse pma. nihil ergo pōt sciri simplr ignozato ente pmo. q; ergo ignorat hunc ordinē z nescit sic scita reducere sciat se nihil scire. bñ ergo dcm est quō omentator ait in 7. meta. q; non pōt sciri hec gditas substātie picularis demōstratiue ignorata pma cā. nō ergo scit aliqd nisi sciatur pma cā. z nihil scitur pma cā ignota s3 ad hoc scire non oz pscire pma cām fm subam nec qd est. s3 sufficit de ea scire quā est cā z qz est. Quod ergo arguit q; in demōstrationibus nō sit resolutio vsq; ad pma cām p3 q; s3 nō fiat talis resolutio q; tū ad ea q; igrediunt demōstrationē fm subaz sit tñ q; tū ad ea q; igrediunt demfatiōem s3 virtutē. ¶ Uterius forte dubitaret aliq; vtrū oporteat dignitates sic resoluerē vsq; ad pma cām. Et vtrū q; nō qz dignitates sunt ille q; s3 glibz pbat auditas. Sunt aut dignitates q; si locus ianue i domo que nullus ignorat. ergo cū dignitates sunt sic i apto sic se offerūt intellectui q; glibet intellecta significatiōe terminozū pfirmet eas veras esse. cū nō glibz sciat eas resoluerē vsq; i pma causā. ad hoc q; dignitates sint note: z ad hoc q; affētiamus eis nō oz q; sciamus eas sic resoluerē. ¶ In pmiū est qd supiori pblemate dicebat. Dicendū q; quodā mō sic cōtingit de his dignitatibus sic z circa logicā videmus contingere. nā ydiote vtuntur arte dyalectica s3 sine arte. videmus eis ydiotas z arguere z formare ratōes ad qd libet ppositū cū tamē modū arguendi z rōcinādi doceat logica ydiotarum ergo est arguere z rōcinari. sed ydiotarū nō est scire qz modus

Posteriorum

arguendi sit sed dialecticorum. et cum silis iter argumentationes sit porior. dialecticorum est scire absoluere sillos in pposuere et terminos. et quod nesciret hoc facere non mereret dici dialecticus. sic et si pposito possunt ydote scire quod totum est maius sua parte. et de quolibet ois affirmatione vel negatione esse vera. sed nullus scit has dignitates modo scierifico vel p modum artis nisi sciat eas usque ad minima resoluere. Modus ergo scierificus regit ut sciamus pconone quacumque volumus scire scierifice resoluere in pmissas. pmissas in suppositioes. suppositiones in dignitates. dignitates oes in dignitate coillima de quolibet affirmatio vel negatio. Dignitate autem hanc debemus scire reducere in ens vel esse. ens autem vel esse in ens pimum. quod autem hunc modum reductois ignorat hinc possit aliqua scire modo ydioraru nihil tamen scierifice nouit. Deinde cum dicit (Quidam. n. quod ipsi) ponit alium errorem. videlicet quod oia sciunt de monstratine et quod contigit circulo demerare. d. (quidam. n.) su. dicit (quod ipsi scire scit) i. ostentat p demerationes. (solu. n. esse) su. scire (hinc p eos nihil pibet ois ea demeratoes. ptingit. n.) p ipso (circulariter demeratione fieri) p enim hos pconones demeratur ex pncipus imo et hoc i. pncipia (ex his) i. ex pcononibus demerantur (que) i. pncipia et pconones (sunt sibi adiuice) demerabilia. pofitio ergo istoz est quod sit. i. ptingat aliqd scire et nihil ptingat scire nisi p demeratione. Volunt tamen quod ois demeratio sit et quod ptingat circulariter demerare. Deinde cum dicit. (Nos autem dicimus) iprobat errores pdictos. Circa quod duo facit quod pmo iprobat errorem ponentiu quod nihil ptingit scire. et errorem ponentiu quod oia pnt sciri p demeratione et quod ptingit circulariter demerare ibi (circulario quoque) Circa pmo duo facit. quod pmo pponit quod itedit. et manifestat quod dixerat ibi (et hoc quod dicit) Dicit autem (nos dicimus non ois scias p demeratione esse) i. non oia sciri demeratiue (hinc immediatoz idemrabile) su. esse scias. quod o. quod immediata pncipia sciunt non p demeratione hinc idemrabiliter. Deinde cum dicit. (Et hoc quod dicit) manifestat quod dixerat. dixerat. n. quod aliqua sunt immediata et quod eoz est scia sed non p demeratione. Ideo duo facit quod pmo declarat quod ois deuenire ad aliqua immediata quibus non sunt aliqua paza. et ostendit quod illoz est scia ibi (et hoc igitur dicimus) Dicit ergo quod (hoc quod dicit) su. quod demeratio est (necariu sit manifestu est) ex dicendis. ostendit. n. quod sunt aliqua immediata et pma. et declarabit quod illoz sit scia. id eo ait (si. n. necesse est scire paza ex quibus est demeratio. stat autem aliqui immediata) i. ois talibus non ire in infinitu sed ois eis esse statum et deuenire usque ad immediata. et subdit quod (hoc quod dicit) paza et immediata necesse est idemrabilia esse. Notadu autem quod cum in demeratione pbeff passio de subiecto ois quod pprobat hinc demeratione esse mediu iter subiectu et passionem siue iter maiore et minore extremite. Et quod iter duos terminos non pnt esse infinita media ois deuenire usque ad immediata. nam si hoc pbat p hoc et illud palind non ibi in infinitu sed ois deuenire ad aliud quod ita immediate iberet subiecto quod iter illud et subiectu non pot assignari aliqd mediu p quod possit demerari. dicere autem esse infinita media iter subiectu et pdicatu et iter quocumque duo aliqua. est dicere in infinitu esse finitu. nam quicquid est iter aliqua que sunt termini et fines eius illud est finitu. ergo omne tale est finitu et terminatu quod hinc fines et terminos. quare si infinita essent iter aliqua duo siue iter aliquos duos fines et terminos infinita essent finita et terminata. quod est ipofibile. bene ergo dictus est quod hinc media stant et quod est deuenire usque ad immediata que demonstrari non possunt Deinde cum dicit (Et hoc igitur dicimus) ostendit quod est deue-

nire usque ad immediata pncipia. declarat quod hinc pncipia sciunt. d. (et hoc igitur dicimus sic) esse immediata (et) dicitur mus su. eoz (non solu esse scias hinc et esse quiddam pncipiu scie) Notitia. n. pncipioz non solu meret dici scia hinc etia pncipiu quoddam scie. nam pncipia cetera alia cognoscunt. et subdit. d. su. (huius pncipia cognosci igitur terminos cognoscimus) scimus. n. quod ois totu est manus sua parte si cognouerimus terminoz significata et sciuerimus quod ipoztat noie totius et quod ipoztat noie partis. Dubitaret forte aliqs. ut pncipioz sit scia. et utrum possimus dicere nos scire pncipia. Dicendu quod semp motus ille pncipioz quez pmo fert potetia siue sit habitualis siue sit actualis. fortit nomen potentie eo quod sit potetie pncipioz. motus autem alius fortit nomen aliud. quod p ex parte voluntatis. nam voluntas pmo fert in fine postea fert in ea que sunt ad fine. ipse autem motus ad fine et ipse appetitus finis eo quod multu sit pncipioz potetie et sit immediatus illi id fortit nomen potentie et dicitur voluntas. motus autem in ea que sunt ad fine hinc aliud nomen et dicitur electio. unde pncipioz in 3. et hinc voluntas est finis. electio eoz que sunt fine. Et sicut se hinc ex parte voluntatis respectu finis et eoz que sunt ad fine hinc se hinc intellectus respectu pncipioz et conclusionu. nam intellectus immediate fert in pncipia. mediate autem in conclusiones. ipse ergo motus in pncipia et ipsa cognitio pncipioz eo quod est pncipia intellectui et eo quod intellectus immediate fert in illa fortit sibi idem nomen cum potetia et dicitur intellectus. ipse ergo habitus pncipioz siue ipsa habitualis cognitio eoz dicitur intellectus. cognitio autem pcononum de scia. pncipioz ergo loquendo de scia pncipia non sciuntur hinc intelliguntur. tamen ut coiter ponit accipiendo scias large pro ois certitudinali cognitioe pncipia sciuntur quod certissime cognoscuntur. imo hoc modo loquendo de scia pncipia non solu sciuntur sed eoz notitia est pncipiu scie. Alterius forte dubitaret aliqs quod veru sit quod pncipia cognoscimus in igitur terminos cognoscimus. Dicitur quod sicut ptingit circa esse reru sic contigit circa reru cognitioes. contigit. n. aliqua entia esse p alia. aliqua vero esse p se. et ea que sunt p se sunt ea que sunt ea que sunt p alia. sic aliqua sunt nota p alia aliqua sunt nota p se. et ea que per se non sunt. sunt ea que cognoscuntur ea que p alia cognoscuntur. in omni genere quod est p se tale est causa et ratio quare alia sunt talia. pncipia ergo cuiusmodi sunt pncipia maxime siue dignitates sunt nota p se. i. p causa ex parte se. i. seipis. n. hinc casus siue noticie. coponunt enim ex talibus gualibus terminis quod eoz significatione nota statim eis assentimus nam scito quod ipoztatur p hinc terminu totu. et per hinc terminu ps. scitis. n. pncipioz hinc terminoz. vel scitis terminis. i. diffinitioibus haru dictonum. ut scito quod est totu quod est tantumde et amplius. i. est tamen quanta est quocumque ps sua et adhuc amplius cogimur ad cognoscendu quod totu est maius sua parte. quod est tamen quanta est ps et adhuc amplius et.

c Circulo quoque quod ipof.

Postquam pncipioz ipugnauit errorem dicentiu quod nihil ptingit scire. in parte ista ipugnat errorem dicentium quod ois est scia p demeratione quod contigit oia circulo demerare. Circa quod tria facit pncipioz quod triplex iprobat hunc errorem. hec. n. pofitio quodammodo tria ponit. quoz pmo est quod potest circulo demerari. 2. est quod hinc demeratione aggenerat in nobis scia. tertiu est quod ois ptingit esse scias p hinc circulari demeratione. pmo ergo iprobat quod non ptingit circulo demerare. et quod ex hinc demeratione non aggenerat scia. 3. quod talis scia non potest esse ois. secunda ibi (accidit autem dicentibus) tertia ibi (at vero

nec hoc pole) Circa p̄m̄ duo facit quia p̄mo ad suū
 p̄positū adducit q̄dā rōem. 2. remouet q̄dā cauillosā
 r̄fionē ibi (nisi altero mō) Dicit ergo (circulo quoq; q̄
 ipole sit dem̄fare simplr manifestū est. si vero ex p̄iori
 bus r̄ notioribus o3 dem̄fationē esse. Impole est. n. ea/
 dē sibi ipse sit r̄ p̄ora r̄ posteriora esse) S̄ormes aut sic
 ratio. si p̄tgeret circulo dem̄fare cū dem̄fatio sit ex p̄o
 ribus r̄ notioribus. eadē sibi ipse eēt p̄ora r̄ postero
 ra r̄ magis r̄ minus nota. hoc est impole. ergo r̄ p̄m̄.
 ¶ Notandū aut q̄ circulo dem̄fare est q̄ p̄ncipiū oñ
 dat̄ celo r̄ ecōuerso p̄ p̄clonē p̄ncipiū vt sicut i circulo
 itur ab eodē i idē. r̄ ille idē p̄ncipus q̄ p̄us accipiebat p̄n
 cipiū postea accipit̄ finis. sic i circulari dem̄fationē o3 q̄
 eadē ab eodē i idē. vt eadē p̄pō q̄ p̄us fuit p̄missa r̄ hūit
 r̄ dēz p̄ncipū postea fiat celo r̄ habeat rōem finis. Et qz
 in dem̄fationibus p̄ncipia sunt p̄ora r̄ notiora p̄clonibus
 quare si ab aliquo cōcludet̄ aliqd r̄ postea circulariter
 p̄cludet̄ ab illo. idē respectu eiusdē esset p̄ncipiū r̄ celo
 r̄ p̄ p̄ns esset p̄us r̄ posteriorius r̄ magis r̄ minus notū qd
 est ipole. imo i circularitōe nō solū idē respectu eiusdē
 sit nūc p̄ncipiū nūc celo. s̄ etiā vt parebit qz p̄ circula
 rē p̄cessū ipse seip̄s p̄cludit. nō solū idē respectu eiusdē
 s̄ etiā respectu sui ipsius erit p̄us r̄ posteriorius r̄ minus r̄
 magis notū. qd est oio absurdū. Impole est ergo circu
 lo dem̄fare. ¶ Deinde cum dicit. (Nisi altero mō) remo
 uet quādā cauillosā r̄fionē. cōtinuet̄ aut sic. dcm̄ est q̄
 impole est circulo dem̄fare (nisi altero mō). i. nisi forte
 aliqs velit r̄idere r̄ dicere q̄ p̄tigit aliqd dem̄fari cir
 culariter s̄ mō altero. i. diuerso (vt bec qdēz dem̄fatio
 sit quo ad nos. illa vero sit simplr q̄ vno mō) vs. quo ad
 nos (iductio facit notū) qz p̄cedit ex singularibus r̄ ex
 sensibilibus q̄ sunt nobis p̄us nota. hāc ergo cauillosā
 r̄fionē remouet. d. (si aut sic est). i. si p̄tigit circulari
 ter dem̄fare s̄ mō diuerso r̄ altero (nō vtiq; erit simplr
 scire bñ determinatū) vel diffinitū (s̄ duplr). i. o3 nos
 p̄cedere q̄ scire dicat̄ duplr (aut) su. o3 nos p̄cedere q̄
 (altera dem̄fatio que sit ex notioribus nobis nō sit sim
 pliciter) su. dem̄fatio. ¶ Notādū aut q̄ scire de quo
 bic loq̄tur p̄hs est scire potissimū. r̄ dem̄fatio potissi
 ma. nā si aliqd dem̄faret aliud potissime. r̄ ecōuerso
 si illud dem̄faret ip̄s nō potissime nec p̄ dem̄fati
 onē potissimā. nō eēt ibi p̄prie circulatio qz nō esset p̄
 cessus ab eodē in idē eodē mō imo alio r̄ alio mō. Lū. n.
 figura circularis tota sit vniformis nullā difformitate
 i suis partibus debet habere. ad circulationē non suffi
 cit p̄cessus ab eodē i idē nisi h̄s p̄cessus sit vniformis.
 ¶ Notādū etiā q̄ p̄cedere ab eodē imdē fm̄ p̄cessum
 difformē nō negat p̄hs qz p̄ cāz cognoscit̄ effectus r̄ per
 effectū causa. s̄ difformiter est hoc qz p̄cessus a causa i
 effectū est dem̄fatio p̄pter qd. econuerso aut est de
 m̄fatio qz. s̄ i h̄s p̄cessu nō est p̄prie circulatio vt est
 p̄ habita manifestū. ¶ Notandū aut q̄ scire simplr et
 scire potissimū qd fuit supra determinatū r̄ diffinitum
 nō est nisi vno mō. vs. cognoscere cāz r̄ qm̄ illius cā est
 r̄ q̄ nō p̄tigit aliter se habere. Si ergo bene diffinitum
 est qd est scire r̄ scire potissimū sit etiā nisi vno mō. illa
 ergo dem̄fatio q̄ est p̄ causā erit simplr r̄ potissima.
 Illa aut que est p̄ effectū quo ad nos nō erit simpliciter
 dem̄fatio. nō ergo potest aliqd demonstrare aliud r̄
 ecōuerso nisi varietur p̄cessus. ita q̄ vna sit dem̄stra
 tio potissima. alia vero non potissima. r̄ quia dem̄stra
 re altero modo r̄ variare p̄cessum ipedit circulationē.
 ideo impossibile est aliqd p̄prie circulo demonstrare.
 ¶ Notādūz etiā vt cōiter ponit̄. sillogismus dyaleticus

p̄t esse circularis qz sillogismus dyaleticus p̄cedit ex his
 sunt nota nobis r̄ ex p̄babilibus. p̄tigit aut idē eē m̄
 nus r̄ magis notū quo ad diuersos. vel cōtigit idē alr e
 alr acceptū eē magl r̄ minus p̄babile quo ad nos. vt me
 dea in eo q̄ mater erat magis p̄babile q̄ diligenter. i. eo
 aut q̄ itersiciens q̄ odiret. nō variat̄ ergo p̄cessus dya
 leticus q̄ o3 esse ex p̄babilibus si p̄missa fiat cōclusio r̄
 ecōuerso. qz vtraq; alr r̄ alr accepta vel quo ad alios r̄
 ad alios p̄t esse magis r̄ minus p̄babilis. s̄ cū p̄cessus
 dem̄stratiuus sit ex causis si p̄missa fiat cōclusio r̄ ecō
 uerso o3 variari p̄cessū. poterit igit sillogismus dyaleticus eē
 circularis non dem̄fatio. ¶ Dubitaret forte aliqs vt nū
 oporteat verā esse p̄ns p̄hi q̄ non p̄tigit circulo dem̄
 strare r̄ q̄ vnu r̄ idē respectu eiusdē nō possit esse simplr
 r̄ fm̄ nām magis r̄ minus notū. videt̄ q̄ non. qz vt in s̄
 meta. scribit̄. aliq̄ duo sic se b̄re possunt q̄ vnu est cā al
 terius r̄ ecōuerso vt sanitas est cā potōis r̄ potio sanita
 tis. Si igit p̄ sanitatē dem̄strēt̄ potio vt qz talis est sani
 tas iō o3 talē potionē esse. r̄ ecōuerso si p̄ potionē demō
 strēt̄ sanitas vt qz talis ē potio iō sic humores adequat
 r̄ efficit̄ h̄s sanitatē. erit dem̄stratio circularis. r̄ q̄libz
 dem̄fatio erit potissima qz q̄libet̄ est p̄ cām qz erit ex p̄o
 ribus r̄ notioribus simplr r̄ quo ad nām qz sp̄ noie cāe
 ipotari videtur aliqd p̄us r̄ notius fm̄ nām imo si vnu
 p̄t esse cā alterius r̄ ecōuerso videtur q̄ idē sit p̄us r̄ no
 tius aliquo simplr r̄ quo ad nām r̄ econuerso. qd nega
 re p̄hs videtur. Dicendū q̄ in diuersis generibus cārus
 vt supra dicebatur p̄tigit idē esse cām alterius r̄ ecōuer
 so. vt potio est cā sanitatis in gñe cāe efficiētis. r̄ sanitas
 est cā potōis in genere cāe finalis. In eodē aut genere
 cāe ipole est q̄ idē sit causa alterius r̄ ecōuerso. ¶ Hoc
 viso sciendū est q̄ sicut cā est potioz effectū r̄ iponit ne
 cessitatē effectū nō ecōuerso. sic vnu genus cāe ē supra
 aliud. Et cā in vno genere iponit necessitatē cāe i alio gñe
 r̄ nō ecōuerso vt finis iponit necessitatē efficiētis. efficiēs
 forme. forma materie. sic ergo si p̄ cām oñdatur efficiēs
 erit dem̄stratio potissima. si aut ecōuerso non erit po
 tissima. sic si p̄ cām finalē oñdatur cā p̄tinens ad genus
 cāe efficiētis poterit eē dem̄stratio potissima. si autē
 ecōuerso nō erit potissima r̄ quod dcm̄ est de fine respe
 ctu efficiētis itelligendū est de efficiente respectu for
 me. r̄ de forma respectu materie. potissima igit demō
 stratio nunq; est circularis. nec p̄t aliqd ostendī p̄ aliū
 r̄ ecōuerso nisi variet̄ p̄cessus r̄ p̄ p̄ns ipediait̄ circula
 tio. ¶ Deinde cū dicit (Accidit aut dicentibus) ostenso
 hanc positionē eē nullā su. q̄ p̄tigit circulo dem̄fare.
 In parte ista dato q̄ contingeret circulo demonstrare.
 oñdit hāc positionē eē malā. qz ex tali dem̄fationē nō
 aggenerat̄ scia vt p̄dicta positio asserbat. Circa quod
 duo facit. qz p̄mo p̄ponit qd̄ itendit. 2. declarat̄ p̄posi
 tū ibi (manifestū est aut) Dicit ergo (Accidit aut dicen
 tibus circulo dem̄fationē eē nō solū illud) icōueni
 ens qd̄ nūc dcm̄ est. qz cū sit oñsum q̄ nō contigit circulo
 dem̄fationē (sed) su. accidit (aliud) inconueniens q̄
 circulo dem̄fationē (nihil est dicere aliud q̄ hoc est
 si hoc est). i. est. a. si est. a. r̄ est. b. si est. b. (sic aut dem̄fare
 omnia est facile) id est est superficialis r̄ nō ire ad p̄fun
 dū r̄ non aggenerare sciam. ¶ Notandū aut cōsuetudi
 nē eē p̄hi rationes superficiales r̄ non scientificas appet
 lare rōnes faciles. vnde in p̄mo de generatōe. scribitur
 q̄ ex multis sermonibus idocti existētium entes. i. qui
 sunt idocti r̄ nesciunt sciūt multos sermones r̄ ad pau
 ca respiciētēs enūciāt facilr. i. enūciāt debilr. r̄ supfi
 cialiter r̄ nō sciētifice. apud p̄hs itaq; facilis. i. leue idē

Posteriorum

sonat qđ supficialē nō sciētificū. igit̄ in pposito cū ait qđ si cōtingeret dem̄rare circulariter tūc demonstrare oīa eēt leue qđ idē sonat qđ supficialis nō sciētificū. bi ergo sic errantes nō solū peccabāt qz dicebāt qđ 2tingit circulo demōstrare. qđ est ipole. s; etiā errabant qz dicebant qđ ex tali demōstratōe aggeneret̄ scia. qđ p; eē falsū. ¶ Deide cū dicit (Manifestū est aut̄) declarat qđ dixerat. Ad cuius euidentiā sciendū qđ demōstratio circularis nihil aliud est qđ qđam argumentatio reflexa. In declarando ergo ppositū tria facit pbs. qz pmo ondit quō hēat fieri ipsa argumentatio. 2. declarat quō hēat fieri argumentatio reflexa. 3. manifestat pncipale itentus. v; quō demōstrare circulariter 2 arguere flexibilr nihil aliud est qđ cōcludere idē p idē. 2 dicere. si hoc est. hoc est. 2 demōstrare oīa facilr. i. supficialr nō sciētificē. scđa ibi (si igit̄ cū sit. a.) tertia ibi (ponat. a. i quo. c.) Dicit ergo (Manifestū est aut̄ qm̄ accidet hoc) su. inco ueniens, quod dictū est (tribus terminis positis reflectere qđē. n. p multos terminos vel p paucos. dicere nihil differt) 2 subdit (cū sit. a. ex necessitate est. b. h̄t cū sit. b. est. c.) i. de necessitate erit. c. i. segtur. cuz igitur. a. sit ex necessitate erit. c. In hoc ergo nos docuit discurrere a pncipys ad cōclusionē. fm̄ quē modū si ex pmo sequitur 2^m 2 ex 2° tertiū sequit̄ qđ ex pmo sequatur tertium vel si ex. a. segtur. b. 2 ex. b. c. nōs est qđ ex. a. segtur. c. ¶ Notādū aut̄ qđ pbs p eodē accipit. a. 2 c. Intēdit. n. vt patebit sic arguere. si est. a. est. b. si est. b. est. c. ergo si est. a. est. c. s; idē est. a. 2 c. igit̄ si est. a. est. a. In demōstratōe ergo circulari cōcludit̄ idē p idē. dem̄rare ergo circulariter nihil aliud est qđ dicere si est hoc. ē hoc. vt si est. a. est. a. sic ergo oīa dem̄rare est facile. i. supficialē 2 nō aggenerat sciaz. ¶ Notādū ergo qđ fm̄ itentionē pbi. a. b. c. sunt tres termini 2 sunt duo. sunt tres fm̄ vocē s; sunt duo fm̄ rē. qz p eodē accipit. a. 2 c. ideo aliqñ ait qđ nihil differt reflectere p paucos terminos vt p tres. aliqñ qđ nihil differt reflectere p paucos vt p duos qz termini assumpti vt p; p habita sunt tres 2 duo. ¶ Deide cū dicit (Si igit̄ cū sit. a.) docet nos reflectere siue docet nos circulariter arguere. d. (si igit̄ cū sit. a. necē est eē. b. h̄c aut̄). i. b. cū sit est. a. hoc. n. erit circularitio. ¶ Notādū aut̄ qđ cū pmo dixit si est. a. est. b. si est. b. est. c. ergo si est a. est. c. docuit nos arguere. nunc aut̄ cū dicit. si est. a. est b. 2 si est. b. est. a. docet nos arguere circulariter. qz hocē arguere circulariter pcedere ab eodē idē. ¶ Deide cū dicit. (Ponāt. a. i quo. c.) post qđ docuit nos reflectere 2 docuit nos arguere circulariter. declarat quō arguēdo circulariter pbat̄ idē p idē 2 facile ē oīa dem̄rare. d. (ponat. a. i quo. c.) i. ponat qđ idē sit. a. 2 c. hoc posito arguatur sic (b. igit̄) su. est (cū sit. a.) i. cū sit. a. est. b. (esse dicere) su. b. (est dicere ipm. c.) i. cū sit. b. est. c. (hoc aut̄ ē) dicere (qm̄ cū sit. a. est. c.) q. d. qđ si est. a. est. b. si est. b. est. c. ergo segtur de pmo ad vltimū qđ si ē. a. ē. c. (sed. c. cuz. a. idē ē. quare dicentes dem̄rationē eē circulo accidit nil aliud dicere qđ cū sit. a. ē. a. sic qđē dem̄rare oīa ē leue). ¶ Notādū aut̄ qđ si idē est. c. 2 a. 2 ad. a. segtur. b. 2 ad. b. segtur. c. segtur qđ ad. a. sequitur. a. arguere circulariter nihil aliud ē qđ dicere si hoc ē. hoc ē. vt si ē. a. ē. a. sic aut̄ dem̄rare oīa ē leue. i. ē supficialē nō sciētificū. ¶ Dubitaret forte aliq; vt; possit pbari idē p idē. 2 vt; qđ sic qz qđ sunt nota p aliud pbantur p aliud. ergo qđ sunt nota p se pbat̄ur p se. s; multa sunt p se nota. ergo multa pbat̄ur p seipsa vel pbari possunt. probare ergo idē p idē 2 cōcludere idē p seipsuz non est iconueniens. Dicendū qđ sicut accidit in cognitione sensitua. vtputa i visu ita

suo modo circa intellectū 2tingit. videmus enī qđ aliqua sunt visibilia p aliud vt p colorē 2 lucem. aliqua seipsis offerunt visu vt color 2 maxima lux. color enim 2 si alio modo deficit a p se visibili vel a visibili primo. hoc est qz nō plene participat naturā lucis. s; est quedā lux obūbrata aut opacata. ipsa tamen lux offert se visu 2 ē seipsa visibilis. sic 2 in proposito cōclusiones cognoscūtur per principia. principia aut̄ 2 potissime dignitates 2 ppositōes maxime siue vles sunt seipsis note. Statim enim cum se offerunt intellectui nostro assentimus eis. sunt ergo alique ppositōes note p se. nō tamen pprie loquendo sunt alique ppositōes pbate p se. nā pbare nō dicit qđcūq; cognoscere s; dicit cognoscere cum discursu. hoc. n. pprie est discurrere sillogistice ab vno in aliud. Si ergo maximas ppositiones sine discursu cognoscimus ppositōes h; nō pprie pbat̄ur qz nō itelliguntur cū discursu sed prima facie se offerūt intellectui est ergo deuenire ad aliquas ppositōes p se notas sed nō est deuenire ad aliquas ppositōes que seipsas pcedunt vel que pprie seipsas pbent. qz tales ppositōes non pban̄. i. non itelligunt̄ cum discursu. qđ ergo arguitur qz quod est notum p aliud probat̄ p aliud bene sequitur. sed quod subiungit̄. quod est notum p se probat̄ p se. non sequit̄ quia quod est p se notuz non pbat̄. ¶ Deide cū dicit (At vero nec hoc pole) ostendit hos errores nō solū qz dicebant qđ 2tingebat circulo dem̄rare 2 qđ ex tali demōstratione aggenerabat̄ scia sed etiā errabant qz dicebāt oīuz esse h; sciam. v; p dem̄rationez circularē. Intendit aut̄ talē rōnē. non possunt pbari circulariter nisi qđ sunt cōuertibilia 2 que pban̄ sillogistice p primū prime figure. ergo non oīa possunt circulariter demōstrari. ¶ Adducendo aut̄ hanc rōnē. qđ tuoz facit. qz primo ostendit qđ ad pbādū aliqd circulariter requit̄ ibi cōuertibilitas terminoz. 2. declarat qđ requit̄ur ibi ordo sillogisticus. 3. manifestat qđ o; hoc fieri solū in prima figura. 4. ex oibus his cōcludit qđ cuz oīa nō sint cōuertibilia nec oīa possent sic sillogistice pbari 2 qđ nō oīa imo valde pauca sunt illa que possunt circulariter demōstrari. scđa ibi (vno qđē posito) tertia ibi (si quidē igit̄ 2. a.) q̄ta ibi (q̄re qm̄ qđ pauca) Dicit ergo (at vero neq; possibile est hoc) idest neq; est possibile pbare circulariter (nisi in his que alternatim se cōsequuntur sicut sunt propria). idest nisi in his que sunt conuertibilia. quasi. d. qđ ad probationem circularem requiritur cōuertibilitas terminoz. ¶ Deide cū dicit (Uno qđē posito) ostendit qđ ad huiusmodi probationez requirit̄ ordo sillogisticus. Dicit ergo (Uno quidē posito oñsuz ē) su. i. p̄ribus qđ (neq; necē ē aliqd alteruz eē). i. aliqd altez accidere vlt aliqd alterū seq. 2 subdit (Dico at̄ qđē vno qm̄ nec vno termino nec vna ppōe posita) su. segt̄ aliqd (ex duabus at̄ ppōibus p̄mis). i. ex duabus p̄missis (2 minimis). i. ad minus 2tingit su. leg aliqd. (sic 2tingit qđē sillogicare) possit q̄rō sic formari. ad q̄lz p̄ntiā tā circularē qđ aliā. eo qđ ex vna nihil segt̄. regunt̄ due ppōes siue due p̄mis. s; sic 2tingit sillogicare 2 iste ē ordo sillogisticus. qđ ad q̄libet p̄naz tā circularē qđ aliā regit̄ ordo sillogisticus. 2 regunt̄ due ppōes 2 tres termi. qz oīs p̄na vlt ē sils vlt reducibil ad sils. ¶ Dubitatz forte aliq; quō vno posito siue vna ppōe siue termino vno n̄ segt̄ aliqua cōclusio. Dicenduz qđ cōclusio qđ sit illa est aliqua habitudo alicuius p̄dicari ad aliquod subiectuz 2 qz nihil cōcludit̄ p seipm̄ o; qđ p aliud. i. p mediū terminū concludatur h; habitudo. g p habitudinē quam

habēt p̄dicatū ⁊ subiectum ad mediū terminū que ha-
bitudo sumit i p̄missis. patet quaz habitudinem habēt
p̄dicatū ⁊ subiectū iter se. quod declarat i cōclusionē. in
p̄missis o3 ergo accipere quam habitudinē h3 p̄dicatū
.i. maior extremas ad mediū ad hoc q̄ iferaf̄ conclu-
sio. ⁊ quā habitudinē habēt maior ⁊ minor extremas
iter se. ex habitudinē q̄ quā hab3 vtrāq̄ extremas ad
mediū q̄ sit i p̄missis iferaf̄ que sit habitudo extremi-
tatis iter se quod sit i cōclusionē. quare si i p̄missis
acciperet solum vna ppō nō sumeret habitudo medij
ad vtrāq̄ extremitatē sed ad alterā tm̄. nō ergo ex hoc
possumus cōcludere que eēt habitudo extremitatum
inter se. igitur si debeat per mediū trium inferri habi-
tudo vtriusq̄ extremitatis inter se quod sit i cōclusionē
o3 q̄ i p̄missis accipiat habitudo vtriusq̄ extremitatē
ad mediū. ⁊ q̄ ad hoc ad minus requirunt̄ due ppōnes
nō sufficit vna. ergo ex vna ppōne nulla sequit̄ cōclusio
s3 ad minus reguntur due ppōnes ⁊ ad minus regunt̄
tres termini q̄ due ppōnes ex minus q̄ ex tribus ter-
minis constare non possunt. bene ergo dictū est q̄ posito
vno. i. posita propōne vna nihil sequit̄ vt est per habita-
manifestū. ¶ Deinde cum dicit. (Si quidem igitur ⁊ a.)
ostenso q̄ ad circulare cōsequentiā requirit̄ conuerti-
bilitas terminoz ⁊ ordo sillogisticus. In parte ista decla-
rat q̄ o3 hoc fieri solū i p̄ma figura. d. (si qdem igit̄ ⁊ a.
ip̄si. b. ⁊ c. libereat) su. cōuertibiliter (⁊ hoc ⁊ ip̄si. a. istant
adiuicem). i. cōuertibiliter. (sic qdem contigit) sillogi-
stice (demonstrare ex alterutris). i. cōuertibiliter. (in p̄ma
figura. sicut ostensum ē in his que sūt i sillogismo). i. i ⁊
p̄oz (ostensuz est aut̄) in illo libro (q̄ in figuris alijs) a
p̄ma (aut nō sit sillogismus). circularis. (aut non sit de
ppōnibus acceptis) sed de alijs. o3 ḡtalem sillogismus
fieri i p̄ma figura ⁊ fieri ex terminis equalit̄ p̄dicatibus
.i. cōuertibilibus. q̄ subdit q̄ (nō aut̄ equaliter p̄dicant̄
ia). i. per terminos nō conuertibiles nequaq̄ ē circulo
demonstrare. ¶ Dubitare forte alijs quō solum i p̄ma
figura ⁊ p̄ terminos conuertibiles fit p̄positio circula-
ris. i. alijs autē figuris vel nō sit circulatio. v̄ si sit ad B
nō sufficiunt ppōes accepte s3 o3 sumere ppōnes alias
Dicendū q̄ ad perfectā circulationē o3 q̄ p̄ cōclonē con-
cludat̄ vtrāq̄ p̄missaz ita q̄ p̄ vtrāq̄ p̄missaz cōcludat̄
cōclusio ita vt sit p̄fecta circulatio ⁊ sit p̄cessus ab eodē
in idē. p3 q̄ per cōclonē cōcludat̄ vtrāq̄ illaz vt q̄ cōclo
cū vtrāq̄ minoris inferat̄ maiorē. ⁊ cū vtrāq̄ maioris
cōcludat̄ minorē. quod nō pot̄ fieri nisi in terminis con-
uertibilibus. vt ponant̄ termini conuertibiles hō. disciplina-
bile. risibile. ⁊ fiat talis sillogismus. om̄ hō ē disciplina-
bile. oē risibile ē homo. ḡ oē risibile est disciplinabile. p̄
hāc aut̄ cōclonē cū cōuerfa minoris cōcludit̄ maior. vt
oē risibile ē disciplinabile. ois hō est risibile. q̄ est con-
uerfa minoris. ḡ ois hō est disciplinabile. que fuit ma-
ior. sic etiā cū cōuerfa maioris ⁊ cōclusionē cōcludit̄ minor
vt oē disciplinabile est hō. q̄ est cōuerfa maioris. oē risi-
bile est disciplinabile. que fuit cōclusio p̄oris sillogismi
ḡ oē risibile est homo. que fuit minor sillogismi prioris.
¶ Hoc viso p3 q̄ i tertia figura nō pot̄ eē perfecta circu-
latio. nā in tertia figura semp̄ cōclo est particularis. ⁊ o3
q̄ aliqua p̄missaz sit v̄lis. nunq̄ aut̄ p̄ particularē p̄po-
sitionē cōcludit̄ v̄lis. quare si in tertia figura sit vtrāq̄ p̄-
missaz v̄lis nulla erit ibi circulatio nec p̄fecta nec ip̄se
cta. q̄ neutra p̄missaz cū sit q̄libet v̄lis poterit cōcludi
p̄ cōclusionē particularē. Si aut̄ altera p̄missaz sit v̄lis
altera particularis saltē nō poterit ibi eē circulatio cō-
pleta. q̄ nō poterit ibi cōcludi vtrāq̄ p̄missaz. p̄ cōclonē

enī particularē nō poterit cōcludi p̄missa v̄lis. sic etiā i
secunda figura nō pot̄ esse cōpleta circulatio. nā semp̄ i
secunda figura est cōclo negatiua ⁊ altera p̄missaz est
affirmatiua ⁊ altera negatiua. non. n. potest eē q̄ in sc̄da
figura ambe p̄missae sint negatiuae. q̄ tūc nihil seq̄retur
nec q̄ ambe sint affirmatiue q̄ tūc sequeret̄ cōclo affir-
matiua. ⁊ argueretur a pōne p̄ntis quod est peccatum
i forma sillogistica ḡ o3 alterā p̄missaz eē affirmatiua
⁊ alterā negatiua. cū cōclusionē ergo negatiua ⁊ p̄missa
negatiua nunq̄ pot̄ cōcludi p̄missa affirmatiua. nec ḡ
i tertia figura nec i secunda p̄ p̄positiones acceptas po-
test eē p̄fecta circulatio q̄ nō pot̄ ibi cōcludi vtrāq̄ p̄-
missaz. Si ergo debeat fieri completa circulatio opoz-
teret accipere aliquas p̄positiones ad hoc q̄ concludere-
retur vtrāq̄ p̄missaz. quod quō fieri habeat i libro p̄o-
rum habet declarari. In sola ergo p̄ma figura pot̄ esse
completa circulatio. Rursus hoc solum habet fieri in
p̄mo p̄me. nā alij modi p̄me figure si sunt v̄tiles vel cō-
cludunt cōclusionē negatiua vel particularē. si cōclu-
dunt particularē non pot̄ ibi fieri completa circulatio
p̄pter id quod dictū est de tertia figura. si aut̄ cōcludat̄
negatiua. non pot̄ ibi esse completa circulatio p̄pter ea
que diximus de sc̄da figura. vbi ostendimus q̄ quia ibi
est cōclusio negatiua nō pot̄ esse p̄fecta circulatio. In
solo ergo p̄mo mō p̄me figure ⁊ per terminos conuertibi-
les habet p̄fecta circulatō fieri. ¶ Deinde cum dicit.
(Quare quoniam ex omnibus his.) Cōcludit cōtra pōnē
p̄tactam q̄ dato q̄ cōtingeret circulariter demonstrare
⁊ posito q̄ extali demonstratione aggeneret̄ sc̄ia non tm̄
omnia sic sc̄abilia ⁊ sic demonstrabilia sunt. imo cū hoc
nō possit fieri nisi i terminis cōuertibilibus ⁊ p̄ primā fi-
gurā solū. imo solū p̄ p̄mū p̄me figure valde pauca cōnt
sic sc̄abilia. quia valde pauca sunt talia. ideo ait (quare
qm̄ quedā pauca i demonstratōibus sunt h3. manifestuz
est autem quoniam vane ⁊ impossibile sit dicere demō-
stratōez eē ex his q̄ sūt adiuicē). i. ex cōuertibilibus (et
p̄ p̄) dicere q̄ (⁊tingit ois eē dem̄strationē) cū non oia
sunt conuertibilia nec oia possint p̄ p̄mū p̄me figure cōcludi.
¶ Notādū q̄ nō negat hoc aristo. gn̄ termini in demon-
stratione sint conuertibiles cū demōstratio potissima nō
possit fieri nisi i conuertibilibus terminis. negat tm̄ q̄ nō
oia sunt talia. nec oia sunt cōuertibilia. iō non ois pot̄
eē dem̄ratio ⁊ maxime dem̄ratio circularis de qua pla-
nū ē q̄ requirit terminos cōuertibiles cuius triū illi
dicebāt asserentes ois eē dem̄rationē. ⁊ q̄ oia poterāt
circulariter dem̄rari. ¶ Dubitare forte alijs qd̄ faciat
ad p̄positū pbādū quod sup̄ius p̄miserat. videlz q̄ ex
vno nihil sequit̄. Dicendū q̄ ex hoc dicto q̄ vno posito
nihil sequitur sed requirunt̄ ibi due p̄missae ad minus
manifeste habetur q̄ ad omnē p̄ntiā siue sit circularis
siue sit alia regrit̄ aliquo mō ordo sillogisticus. sillogisti-
ce aut̄ nō pot̄ fieri circulatio nisi in terminis conuertibili-
bus. ḡ requirunt̄ ibidē termini cōuertibiles. ⁊ q̄ nō oia
sunt conuertibilia. ḡ manifeste ex hoc cōcludit̄ intētū. v3.
q̄ nō ois sit circularis dem̄ratio. cuius triū ponebāt
ponentes q̄ omnia contingit circulariter demonstrare.

¶ Quoniam autē impossibile.

¶ Postq̄ p̄hs ostendit q̄ dem̄ratio est ex primis
⁊ veris. In parte ista declarat ex quibus ⁊ ex quibus
primis ⁊ ex quibus ⁊ ex quibus veris habeat eē demon-
stratio. nō enī sufficit scire demonstratōem eē ex p̄mis
et veris nisi sciuerimus que ⁊ qualia sunt illa prima ⁊
vera. In hoc ergo capitulo declarat illa prima ⁊ vera ex

Posteriorum

gbus ē demonstratio q̄ est qualia sint qz debent eē de oī
 per se r̄ fm q̄ ipsum. Potest tamen r̄ aliter continuari
 hec ps ad bcedentē. nam demonstratio addit supra fillz
 simpliciter necessitatē materie. circa aut ipsā necessita
 tē materie sine circa ipsum necessariū aliqua se habent
 vt materialia aliqua vt formalia. nā ipa p̄ma r̄ vera sūt
 necessaria. sed rō quare sunt necessaria qz sunt de oī per
 se r̄ fm q̄ ipsum. p̄ma ergo r̄ vera sunt illa que sunt ne
 cessaria. sed de omni p̄ se r̄ fm q̄ ipsum sunt rō q̄re sunt
 necessaria. r̄ qz semp id quod est tale est q̄si materiale.
 illud aut quod est rō quare sit tale est quasi formale re
 spectu eius. dicere possumus q̄ p̄ relatōez ad neciuz vl
 ad necessitatē materie p̄ma r̄ vera sunt q̄si mālia. de oī
 p̄ se r̄ fm q̄ ipsuz sunt q̄si formalia. iō dicere possumus
 q̄ p̄ter formā sillogismi simplr̄ demonstra? que accidit
 supra b̄z fillm̄ necessitatē materie habet p̄n̄ mālia r̄ ali
 qua formalia. Postq̄ ergo p̄hs determinavit de his que
 sunt q̄si materialia respectu demonstratiōis qz ostendit
 demonstratōez esse ex p̄mis vis. In pte ista determinat
 de his que formalia. ostēdens ex gbus r̄ q̄libus verū sit
 demonstratio qz est de omni p̄ se r̄ fm q̄ ipsuz. Dividit̄
 aut hec ps i duas. qz p̄mo declarat ex gbus r̄ ex q̄libus
 demonstratio est. 2° manifestat ex gbus r̄ ex q̄libus nō ē
 ibi. (si igit demonstratio scia). Circa p̄mum duo facit. qz
 p̄mo p̄tinuat se ad dicenda. 2° declarat de intento ibi.
 (p̄mū igit demonstrabimus) In p̄ma pte intendit tales
 rōem. oīs sillogismus demonstratiōe p̄bas p̄conē neces
 saria est ex necessarijs. demonstratiō ē b̄z. igit demonstratio
 ē ex necessarijs. r̄ qz demonstratōes sūt ex necessarijs. iō
 videndū ē ex gbus r̄ ex q̄libus necessarijs sunt dem̄ra
 tōes. iō ait. (Dm̄ ar̄ ipole ē alr̄ se h̄re cuius ē scia simplr̄)
 i. p̄ demonstratōez (id vt q̄ scibile qd ē f̄z demonstratiua
 sciam erit necessariū eē). q. d. qz p̄clo dem̄ratōis r̄ id
 qd scit p̄ demonstratōez nō pōt alr̄ se habere. iō oīs b̄z cō
 clusione r̄ b̄z scitū eē necariuz. Et subdit (demonstratio ar̄)
 su. scia (est quā habemus i habēdo demonstratōem). de
 monstratiua ḡ scia siue demonstratiō cōclusio nō soluz est
 necaria sed et est habita p̄ demonstratōez. r̄ qz sic est. (ex
 necessarijs itaqz est fillus demonstratōis) siue fillus de
 monstratiuus. r̄ qz demonstratōes s̄ ex necarijs. (accipiē
 dū ē igit ex gbus r̄ ex q̄libus) necarijs (demonstratōes sūt)
 ¶ Notādū ar̄ qz pōt necaria conclo p̄cludi p̄ mediū cō
 tingens sed hoc nō erit demonstratiōe s̄z thopice siue pro
 babiliter. demonstratiō ar̄ p̄clusio necaria nō pōt p̄cludi
 nisi p̄ mediū necessariū. Volens ḡ p̄hs pbare qz demo
 stratio sit ex necarijs duo assumit. quoz vnū ē qz cōclo
 demonstratiua nō pōt alr̄ se h̄re r̄ est necaria. 2° vō ē qz
 b̄z cōclusio habet p̄ demonstratōez. cū ḡ demonstratiuus
 fillus cōcludit demonstratiōe p̄clusione necessaria oīs de
 monstratōez eē ex necessarijs. r̄ qz demonstratōes sūt ex
 necarijs accipiendū ē ex gbus r̄ q̄libus necarijs h̄nt eē.
 ¶ Dubitaret forte alijs qz videt qz i demonstratiōe non
 possumus accipere aliq̄ formalia r̄ aliq̄ materialia. nā cū
 tota forma sillogistica tradat̄ i libro p̄oz cuz dem̄ratio
 nō addat supra filluz nisi necessitates materie videt qz
 totū sit qd māle qd addit demonstratio supra sillogismū
 simpliciter. r̄ qz i libro posterior̄ determinat̄ de demon
 stratiōe q̄tum ad ea que addit supra fillum simpliciter
 videt qz totū sit qd māle quod hic de demonstratiōe tra
 dit. non ḡ distiguenduz est. qz aliqua sunt mālia aliqua
 formalia q̄ hic de demonstratiōe tradunt̄. Dicendum qz
 put tradit̄ i. 7° met̄ba. aliqua sūt mālia respectu vnus
 q̄ sunt formalia respectu alterius. vt cuprū est qd māle
 respectu circuli. r̄ est tñ qd formale respectu circuli cu

p̄ei. nā si diffinit̄es circulus cupreus. cupz poneret̄ in
 diffinitōe eius. circulus ḡ cupreus s̄z sit qd māle resp̄cū
 circuli simpliciter i ipio tñ circulo cupreo est assignare
 aliqd formale respectu eius. sic licet necessitas materie
 sit qd māle respectu sillogismi simpliciter. circa ipsā tñ
 necessitatē materie. su. circa ipm̄ necessariū ē aliquid
 assignare māle r̄ aliqd formale. Dicebat̄. n. qz prima et
 vera sūt necessaria. s̄z rō q̄re sunt necaria est qz sunt de
 oī p̄ se r̄ fm q̄ ipm̄. r̄ qz semp id quod est rō q̄re aliqd sit
 tale ē formale respectu eius vt antea dicebat̄. iō deter
 minare de p̄mis r̄ verū est quasi determinare de neces
 sario materialiter. determinare vero vt omni et per se
 r̄ fm q̄ ipsum est quasi determinare de necessario for
 maliter. bene ergo dicitur est qz supra ostendendo p̄hs
 demonstratiōe eē ex p̄mis r̄ veris determinavit de ne
 cessario siue de demonstratiōe q̄si māli. nūc aut declarā
 do eā eē de omni p̄ se r̄ fm q̄ ipz determinat̄ de ea quasi
 formalit̄. ¶ Deinde cum dicit (p̄mū ergo demonstrabi
 mus.) exequit̄ de intento ostēdens qz ea ex quibus est de
 monstratio debet eē de oī r̄ per se r̄ debet eē v̄lia. i. debet
 eē fm q̄ ipm̄. duo ḡ facit. qz p̄mo ait qz vult determinare
 quid est de omni qd per se r̄ quid v̄le. 2° determinat de
 vno quoz ibi (De oī hoc dico). Dicit ḡ (p̄mū ḡ demo
 strabimus qd dicimus eē de oī qd p̄ se r̄ qd v̄le) ¶ De
 de cū dicit. (De oī hoc dico) exequit̄ d̄ vno quoz istoz.
 Circa qd tria facit. qz p̄ determinat de oī. 2° de p̄ se. 3° de
 v̄li secūda ibi (per se aut sūt) tertia ibi (Ule aut dico)
 Circa p̄mū duo facit. qz p̄mo determinat qd ē dici de oī
 2° quod dixerat p̄bat per quoddā signū ibi (Signū est
 aut) Dicit ḡ qz (de oī hoc dico qd vt q̄ est nō in quodaz
 qdem sic. quodā qd nō. nec aliq̄ sic aliq̄ aut non) q̄si
 dicat qz de oī de quo hic agit̄ requirit v̄litatez subiectoz.
 qz nō b̄z eē in quodā sic r̄ i quodā nō. r̄ requirit v̄litatez
 tēpoz. qz nō b̄z eē aliq̄ sic r̄ aliq̄ nō (vt de oī hoie) p̄di
 cat̄ (aial) qz si v̄z est dicere aliqd eē hoiez v̄z est dice
 re eē aial (et si nunc alterū). i. si nūc v̄z est dicere alte
 rū. i. hoiem (nunc alterū). i. v̄z dicere altez. i. aial. (r̄ si
 cut in oī linea ē p̄ctus). r̄ su. sicut in omni hoie est aial
 simplr̄ su. ē ibi dici de omni. ¶ Notādū aut qz aial respe
 ctu hois b̄z v̄litatez subiectoz r̄ etiā v̄litatez tēpoz. Est
 enī ibi v̄litas subiectoz. qz de quocunqz verū est dicere
 qz sit hō de illo v̄z ē dicere qz sit aial. r̄ etiā v̄litas tēpo
 rum. qz nunc r̄ q̄cunqz de aliquo veruz est dicere qz sit
 homo de illo tunc est verum dicere qz sit aial. ¶ Notan
 dum etiā qz sicut de quocunqz est v̄z dicere qz sit homo
 est verū dicere qz sit aial. r̄ nunc r̄ q̄cunqz est verum di
 cere qz sit homo tunc est verum dicere qz sit aial. sic de
 quocunqz est v̄z dicere qz sit linea veruz est dicere qz in
 ea sit punctus. r̄ nunc r̄ q̄cunqz est verū dicere qz sit li
 nea tunc est verū dicere qz sit punctus. Est ḡ de oī dicē
 do. oīs linea est p̄ctata sicut ē dici de oī dicēdo. omnis
 homo est aial. vtrobiqz. n. est tam v̄litas subiectoz qz tē
 poz. ¶ Dubitaret forte alijs quō de oī de quo hic agit̄
 se habeat ad dici de omni in li? p̄oz. Dicendū qz ad dici
 de omni in li? p̄oz. nō regrit̄ nisi v̄litas subiectozū. tūc
 enī ē de oī vt in p̄ozibus tradit̄ q̄si nihil est sub subiecto
 de quo p̄dicatū nō dicat̄. Sed de oī de quo hic agit̄ su
 pra v̄litatez subiectoz requirit v̄litatez tēpoz. Causa autē
 huius ex hoc sumi potest. nā cū ineniā duplex p̄positio
 de iesse vt pōt h̄ri ex p̄mo p̄ioz. v̄z. vt de iesse simpli
 citer r̄ de inē vt nūc. Ex p̄positiōibus de inē vt nūc
 r̄ contingentibus potest fieri sillogismus thopicus sed
 sillogismus demonstratiuus non potest fieri ex p̄positi
 onibus p̄tingentibus nec ex p̄pōnibus de iesse vt nūc

sed oꝝ qꝛ fiat ex ppōnibus necessarijs ⁊ de iese simplr. igitꝛ cū fillus traditus i libro priorꝝ sit i terminis coibus ⁊ sit applicabilis tā ad filluz demonstratiuū qꝛ ad thopicū oꝝ qꝛ de oī ibi traditū icludat talē vltatē que referuet i oī sillogismo tā thopico qꝛ demonstratio. ⁊ qꝛ ex solis p ticularibus nō sequitur cōclusio. si cōsideremus formas sillogizandi oꝝ i oī sillogismo esse aliquā ppōnez vsem que accipit vniuersalitatez subiectoꝝ. qꝛe si i oī sillo in quo referuat recta forma sillogistica requirit vniuersa litas subiectoꝝ. forma sillogismi tradita i libro priorꝝ qꝛ ē applicabilis ad omnē modū sillogizandi hanc vltatez requirit. sed demonstratiuus sillogismus qꝛ est ex ppōnibus nō ex qꝛbuscūqꝛ sed ex necarijs ⁊ d iese simpliciter cum talia insint omni ⁊ semp oꝝ qꝛ de oī de quo hic agi nō solū regrat vniuersalitatez subiectoꝝ sed etiā tēpoꝝ. bene ergo dictū est qꝛ de omni i libro posteriorū addat ad de oī i libro priorū vltatē tēpoꝝ. ¶ **U**lterius aut dato qꝛ de oī hic traditū addat ad d oī i libro priorꝝ. Dubitaret forte aliqꝛ vtrū dici de oī differat vlt sit idē qꝛ ppō vltis. Dicendū qꝛ vt patebit dici de oī simplr nō est idē qꝛ ppō vltis. qꝛ cū i oī sillogismo sit aliqua ppō vniuersalis i oī sillogismo eēt dici de oī qꝛ tñ falsuz est. qꝛ ppe loquē do ⁊ directe de oī ⁊ de nullo nō sunt nisi pncipia pbātia primā figurā. potuisset tñ p̄bus si voluisset cuiqꝛ figure iuenire sua pncipia nā sic p̄ma figura hz sua pncipia dici de oī ⁊ dici de nullo. sic scda figura hz sua pncipia. oēs .n. filli scde figure p̄nt p̄ B p̄n^m p̄bari. qꝛ qd remouet a p̄dicato ⁊ a subo. si .n. nullus lapis est aial ⁊ oīs hō ē aial sequit qꝛ nullus hō sit lapis. nā si lapis remouet ab aiali oꝝ qꝛ remoueat ab homie. Scda aut figura hz vnū solū pncipiū qꝛ oīs cōclo ibi est negatiua. p̄ma aut figura hz duo pncipia. vnū qꝛ pbat cōclusiōes affirmatiuas qꝛ ē dici de oī. ⁊ aliud quod pbat negatiuas. qꝛ ē dici de nullo. tūc .n. sequit i p̄ma figura conclusio affirmatiua. qñ nihil est subiecti de quo p̄dicatū nō dicat. ⁊ tunc sequit negatiue qñ nihil ē subiecti a quo p̄dicatū nō remoueat ⁊ sic p̄ma figura hz sua pncipia. ⁊ sic etiāz secūde figure iueniemus suū pncipiū. sic ēt possit tertie figure pncipia iuenire. Noluit tamen p̄bus cuiusqꝛ figure p̄ba pncipia iuenire. cū tñ potuisset. qꝛ q̄sto paucioꝛa sūt pncipia ad que fit reductio. tanto artificialioꝛ ē doctria. voluit ergo p̄bus vt suā doctria artificialiter redderet. ⁊ vt ad pauca pncipia effet inductio omnes figuras reduce re in primam. et primam in sua pncipia resolueret. vt sic ad pncipia p̄me omnes alie figure reducende eēt. **R**edeamus qꝛ ad ppositū ⁊ dicamus qꝛ non est idē dici de omni ⁊ ppositio vltis. quia in omni sillogismo ē ppō vltis. nō tñ in omni sillogismo est ppzie pncipiū dici de omni. vnde auerro. cōmentatoꝛ supra p̄mū priorꝝ. volēs dare oriam inter ppositionē vniuersalē ⁊ dici de omni ait. qꝛ si dicat. oē aial est corpus. ad hoc qꝛ ibi sit pncipiū dici de omni. non solū importat qꝛ omne aial disponat per corpus. sed importatur qꝛ omne aial disponat per corpus. ⁊ qꝛ qꝛqꝛ disponit per aial disponat per corpus. ppositio vero vniuersalis est virtualr pncipiū dici de omni. sed tunc est hz pncipiū ppzie ⁊ directe qñ non solum subiectū disponitur per p̄dicatū quod fit in maiori sed quādo accipitur aliquid sub subiecto. quod fit i minori. quod postea disponit per p̄dicatū. quod fit in cō clusione. Ip̄m ergo ordinē sillogisticū importat dici de omni quem ppzie non importat ppositio vniuersalis. patet ergo verū esse quod dicebat. videlicet quod simpliciter ⁊ p omnē modū nō ē idē dici de omni qꝛ ppositio vltis. ¶ **U**lterius aut dubitaret forte aliqꝛ vtrum

sit aliquo modo idem dici de omni quod ppositio vltis. Dicendū qꝛ dici de omni est pncipiū sillogismoꝝ. in sillogismis aut possumus assignare duplex pncipiū. māle ⁊ formale. ipse enim ppositiones ⁊ termini videntur eē mā sillogismi. ordo aut sillogisticus vel est forma sillogismi vel aliquid p̄tinens ad formas. Si ergo dici de oī accipitur vt pncipiū māle sillogismi sic nihil ē aliud qꝛ ppositio vniuersalis. ⁊ hoc mō sumptū repitur in omni sillogismo. Dis. n. fillus accipit aliquā ppōnez vniuersalē affirmatiuā vel negatiuā. iō i oī sillogismo. pncipiū est dici de oī vel de nullo. Secundū qꝛ hūc modūz si dicat. oē aial est corpus. nō plus ipoztat de oī qꝛ oē aial disponit per corpus. sed si dici de oī accipitur vt pncipiū formale. ⁊ vt pbat formā sillogismi ⁊ ordinē sillogisticū sic dici de oī. vt i p̄cedenti questione dicebat nō est idē qꝛ ppō vniuersalis. ⁊ directe ⁊ ppzie nō ē pncipiū sillog i oī figura. sꝫ solū ē pncipiū i p̄ma figura. Scd̄z qꝛ hūc modū. si dicat oē aial ē corpus. dici de oī nō solū dicet. oē aial disponit per corpus. sꝫ et dicet totū ordinē sillogisticū. ipoztat. n. qꝛ oē aial disponit per corpus. ⁊ qꝛ qꝛ qd disponit per aial disponit per corpus. qꝛ ppō vltis dic vtū alr ⁊ quodā mō dici de oī. vt est pncipiū formale dicit actualiter et simpliciter. Ex qualz. n. ppōne vniuersali pōt sumi ordo sillogisticus i p̄ma figura ⁊ pōt ex ea sumi pncipiūz dici de oī vel de nullo. sed tūc est ibi ppzie pncipiū hz quando ex ppositiōe vniuersali actualiter explicatur ordo sillogisticus i p̄ma figura. ¶ **C**uz ergo queritur vtz dici de oī possit aliquando taliter sumi qꝛ sit idem qꝛ ppositio vniuersalis. patet qꝛ si accipiat dici de omni vt est pncipiū materiale sillogismi est idem qꝛ ppositio vniuersalis. Si aut accipiat vt ē pncipiūz formale. ⁊ vt icludens ordinē sillogisticū nō est idē. Si aut querat quōd **A**z. loqꝛ de dici de oī. dici oꝝ qꝛ i libro priorꝝ solū loqꝛ vt ē pncipiū formale ⁊ vt pbat formam filli i p̄ma figura ⁊ vt icludit hz ordinem sillogisticum. ¶ **U**lterius dato qꝛ respectu sillogismoꝝ simplr possit accipi dici de omni vt pncipiū māle ⁊ vt formale. onibi taret forte aliqꝛ vtrum respectu sillogismi demonstratiui possit accipi dici de omni vt pncipiū māle ⁊ formale. Dicendū qꝛ oēs alij modi sillogismoꝝ habent q̄bere sillogismū simplr. sillogismus. n. dyaleticus vel etiā de demonstratiuus nō est sillogismus sumptus simplr. sed magis est sillogismus cōtractus. vtrū aut p̄tractio ista fiat p additionē forme specificē vt dicamus qꝛ sillogismus simplr ⁊ cōiter sumptus sit gēus ad sillogismū dyaleticum ⁊ demonstratiuū. vel sit ista cōtractio p additiones habitudis localis ⁊ necessitate materie. vt dicamus qꝛ sillogismus dyaleticus q̄bit sillogismū cōiter sūptū addēdo supra ipsuz habitudinē locale quādā. fillus vero demonstratiuus q̄bit ip̄m addēdo necessitates materie. quid aut super hoc verum sit ad p̄ns non sit nobis cure inuestigare. sufficit autem scire qꝛ sillogismus simplr ⁊ cōiter sūptus cōtrahit per sillogismū demonstratiuū. ⁊ qꝛ sillogismus demonstratiuus ē sillogismus dētus. quare sicut i sillogismo simplr potest accipi dici de oī vt ē pncipiū māle ⁊ formale sic i sillogismo demōstratio pōt accipi dici de oī vt est vtroqꝛ modo pncipiū. verūtū habebit se dici de oī vt est pncipiū demōstratiōis ad dici de oī vt ē pncipiū sillogismi simplr. sicut se habz demōstratio ad ip̄m sillogismū simplr. Quare sicut demōstratio addit supra sillogismū simplr. sic dici de oī vt ē pncipiū māle demōstrationis addit supra dici de omni vt est pncipiū materiale sillogismi simplr. ⁊ etiam dici de omni vt ē pncipiū formale demōstratiōis addit supra dici de oī

Posteriozum

vt ē pncipiū formale sillogismi simplr. ¶ **U**lterius autē dato q̄ dici de omni possit accipi duobus modis vt est pncipiū demōstratōis sicut accipit̄ duobus modis vt ē pncipiū sillogismi simplr. r dato q̄ sic acceptus addat supra dici de oi etiā illo modo sumptū. Dubitaret forte aliqs qd addat r quō sit accipiēda h̄ additio. Dicendū q̄ sicut demōstratio addit supra fillum simplr necessitate māc sic dici de omni vt est pncipiū demōstrationis siue sit pncipiū materiale siue sit formale addit supra dici de omni vt est pncipiū filli simplr necessitate māc r vltatem tēporū. quod sic declarat. acceptum. n. dici de omni vt ē pncipiū māle sillogismi simplr nihil aliud dicit̄ q̄ ppōem vlem habētē i se vltatem subiectoz. sed dici de omni vt est pncipiū māle demōstratōis dicit̄ p pōnem vlem habētē i se vniuersalitates nō solū suboz sed etiā tēporū. nā omne. a. est. b. vt est pncipiū māle sillogismi simpliciter nō plus ipoztat nisi q̄ omne. a. disponit̄ p. b. sed si h̄ ppositio debeat eē pncipiū demōstratōis nō solū ipoztat vniuersalitates subiectozum vt q̄ omne. a. disponitur p. b. sed etiā vniuersalitates tēporū vt q̄ semper. a. disponitur p. b. Et sicut dici de omni vt est pncipiū materiale demōstratōis addit supra dici de omni vt est pncipiū materiale filli simplr vltates tēporū. sic ē vt est pncipiū formale r vt includit ordinē filli demōstratiui addit supra dici de oi vt includit ordinē sillogismi simplr vltatem tēporū nāz oē. a. est. b. vt est pncipiū formale filli cōiter sumpti ipoztat torū ordinēz hunc sillogisticū q̄ omne. a. disponit̄ p. b. r q̄qd disponit̄ p. a. disponit̄ p. b. In hoc autēz ipoztat ordo sillogisticus i p̄ma figura. nā i p̄ma figura subiectū disponit̄ p̄dicatū i maiori r quicqd disponit̄ p̄ subiectum in minori disponitur postea p̄ p̄dicatum i cōclōne. p̄z q̄d ipoztat oē. a. est. b. vt est pncipiū formale filli cōiter sumpti. s̄ vt est pncipiū formale filli d̄mōstratiui ipoztat ordinē sillogisticū cū quadā necessitate māc r vltate tēporū ipoztat. n. q̄ omne r sp̄. a. disponit̄ p. b. r q̄quid disponit̄ p. a. semper disponit̄ p. b. ¶ **U**lterius forte dubitaret aliqs cū dici de oi possit eē pncipiū māle r formale tā filli cōiter sumpti q̄ etiā demōstratiui. quō sit accipiēdū p̄m intētōem p̄hi vtroq̄z mō sillogizandi. Dicendū q̄ cū i libro p̄oz magl tradat̄ forma sillogistica. hic autē p̄supponat talis forma. sed applicet̄ ad necessariā mām r demōstratiuaz. si volumus ire p̄m mentē p̄hi. videt̄ dici de omni sumendū eē in li: p̄oz vt est pncipiū formale r vt ipoztat ordinēz sillogisticū. in hoc autē libro videt̄ sumendū eē magis vt ē pncipiū māle vt ē idē q̄ ppō vlr necaria ipoztans vltatē tā subiectoz q̄ tēporū. ¶ **U**lterius autē dato q̄ dici de oi vt est pncipiū demōstratōis addat supra dici de oi vt est pncipiū filli simplr. Dubitaret forte aliqs vtroz dici de oi vt est pncipiū sillogismi simplr possit aliquo mō addere supra dici de oi vt est pncipiū demōstratōis. Et vt q̄ nō qz semp posterius addit ad p̄us nō at ecōuerso Et semp minus vlc addit supra maius vlc r nō ecōuerso. s̄z dici de oi vt est pncipiū demōstratōis est posterius r minus vlc q̄z dici de oi vt ē pncipiū filli simplr hoc qz addit supra illud nō ecōuerso. ¶ **I**n d̄riū ē qz dici de oi vt ē pncipiū filli simplr pōt esse pncipiū formale r includere ordinē sillogisticū. vt at ē pncipiū demōstratōis pōt eē p̄m māle r nō includere h̄ ordinē q̄ aliqd pōt dicere dici de oi i libro p̄oz quod nō dicit̄ dici de oi i libro posterioz. dicit̄. n. ordinē sillogisticū r poterit illud dici de omni supra istud addere h̄ ordinēz. Dicendū q̄ dici de oi i b̄ libro. r i libro p̄oz cū vtroz dicit̄ multipliciter s̄z p̄m

eundē modū accipiat̄ vtrozq̄ semp iueniemus q̄ hoc addat supra illud r nō econuerso. vt rōnes p̄posite oñē debāt. nā hic dici de oi sumptūz mālr addit supra illud māliter acceptū. r acceptum formalr addit supra illud formalr sumptū. s̄z si sit difformis acceptio vt si sumat̄ hic dici de oi māliter. r dici de oi i libro p̄oz formaliter tūc hoc addet supra illud et ecōuerso. Qd si de hoc i nā libus exemplū q̄rimus dicemus q̄ substātia multiplr dicit̄. dicit̄. n. de forma r mā r de cōposito. et corpus ē d̄ multiplr. dicitur. n. de materia organica r de p̄posito ex materia r forma. nā corpus qd est genus sicut est corpus quod diuidit̄ in aniatū. r in ianiatūz. dicit̄ qd cōpositum ex materia r forma. s̄z corpus quod est altera p̄cōpositi sicut dicimus anial cōponi ex ania r corpore. pōt dicere ipsam materiā organica. Si ergo queratur vtroz corpus addat supra substātiāz vel econuerso. dicemus q̄ si sit vniiformis acceptio corpus addit supra substantiam non econuerso. nam si corpus sumatur materialiter r vt est altera pars compositi addit supra substātiā put substātia ipsam materiāz nomiat. nam corpus sic sumptū dicit̄ materiā magl cōtractā q̄ dicit̄ substātia. sic etiā si sumatur corpus vt est genus r vt dicit̄ qd cōpositū ex materia r forma addit supra substātiāz vt noiat h̄ rez cōpositā eo q̄ substātia noiat rē cōpositā magis sub modo vli q̄z faciat corpus. sed si sit acceptio difformis vt sumatur corpus put dicit̄ materiā organica r accipiat̄ substātia put dicit̄ p̄positū ex materia r forma tunc corpus addet supra substantiā. r substantia supra corpus. nō tñ eodē mō. sed corpus addet sup̄ subaz rōne sp̄latis. substātia autē addet supra corpus rōe totalitatis. addet enī corpus sic sumptū supra substantias. qz dicit̄ mām organica quā nō dicit̄ substātia p̄m se sumpta in quacūq̄ significatōe sumat̄. sic etiā substātia addet supra corpus. qz substātia sic sumpta dicit̄ rē totam corpus autē sic acceptū solū alterā partēz p̄positi noiat. ¶ **H**oc viso p̄z verū eē qd dicebat̄. nam si dici de omni quod demōstratōis est pncipiū r dici de oi in libro p̄ozum vniiformiter accipiant̄ semp hoc addit supra illud. non econuerso. s̄z si accipiant̄ difformiter. vt q̄ hoc accipiat̄ materialr put non includit ordinē sillogisticū. aliud vō accipiat̄ formalr. put includit ordinē sillogisticū. B̄ addit supra illud. qz ipoztat necessitatē materie r vltatē tēporū quod nō ipoztat illud. r etiā illud addit sup̄ istud qz ipoztat ordinē sillogisticū qd nō ipoztat istud. Quod autē arguebat̄. qz semp posterius addit supra p̄ius. r minus vlc supra magis vlc non ecōuerso. Dico verū eē cum est vniiformis acceptio. sed cum acceptio ē difformis potest hoc addere supra illud r econuerso. vt est in substantia r corpore patefactū. ¶ **D**einde cū dicit̄ (Signum autem est) probat quod dixerat per quoddā signum. dixerat enim q̄ dici de omni de quo hic agitur r quod est demōstrationis pncipiū ipoztat tā vniuersalitatē subiectoz q̄ tēporū. Ideo ait. (Signum autē est) supple dici de oi de quo hic agitur q̄ ipoztet vtroz q̄ vniuersalitatē (nam si interrogant de omni sic) id est vtroz modo (instantias proferemus. aut si in quodam non est). i. non est ibi vniuersalitas subiectoz (aut si aliquid non est). i. si non est ibi vniuersalitas tēporū. ¶ **N**otandum autem q̄ ad dici de omni r ad p̄bationē vniuersalem que est pncipiū demōstrationis duobus modis possumus inferre instantias. vel si non est ibi vniuersalitas subiectozum sed est in quodam sic. in quodam non. vel si non est ibi vniuersalitas tēporūz. r est aliquando sic aliquando non. et quia vtroz modo

possumus istare cōtra hoc. dici de oi signū est q̄ dici de oi hic traditū dicat vtrāq. vs. vltimatē suboz r̄ tēporuz.

Er se aut sunt.

Postq̄ p̄hs determiavit de oi. In pre ista vt dicebatur determinat de p se. Circa quod duo facit qz p̄mo determinat de modis p se ostēdens q̄ tuoz eē h̄mōs. 2. qd̄ dixerat adaptat ad demōstrationez declarans q̄ illoz modoz demonstratōi sunt vtilēs ibi (q̄ ḡ dicūt i simplr scibilibus.) Ad euidentia at̄ p̄me ptis sciendū qz p se diē habitudinem ad cām. vnde r̄ p̄hs 5. metba. ca. de p se. ait. qz p se r̄ cā equalia sūt. In ipō ḡ p se accipiēdus ē respectus ad cām. respectus at̄ ad causā pōt accipi dupl̄r. vel positie. vel negatie. vtroqz aut̄ mō sumitur p se. Dicitur. n. p se nō soluz p respectū ad causā positie vt q̄ sit ibi eēntialis bitudo ad cām s̄z ēt d̄r p se p respectū ad cām negatie vt d̄r aliquid eē p se eo qz non habeat cām. vnde r̄ 7. metba. ca. de p se. d̄r qz ēt est illud p se quod non h̄z aliquā cām. Scdm̄ hoc ergo potuerunt accipi modi p se. nā eēntialis bitudo ad cām ē multipl̄r qz vel ē ad cāz formale vel mālē vel efficiētē vel finale s̄z bitudo ad cām efficiētē r̄ finalem vt i psequendo patebit nō facit nisi vnuz modum p se. Erunt ḡ q̄tuoz modi dicendi p se. quoz p̄mus sumitur p respectuz ad cām formales. scōs ad mālē. tertius vō sumitur p negatōez cause vel p nō h̄re cām. q̄rtus vō p respectū ad cāz efficientē r̄ finales. hec at̄ sic declarātur. Nam p̄mus est quādo diffinitō vel pars diffinitōis p̄dicatur de subo. i p̄mo ḡ mō p̄dicatur est de rōne subiecti quod p̄inet ad cām formales qz oēs partes diffinitōis sunt forme. Est .n. diffinitio p̄mo d̄claratiuus q̄ditat̄ r̄ essentie. q̄ditas at̄ r̄ eēntia ad cām formales p̄tinēt. Scōs at̄ modus est quādo p se passio p̄dicatur de subiecto r̄ qz subiectuz īgreditur diffinitōez p se passionis sicut i p̄mo modo p̄dicatū p se erat de rōne subiecti. s̄z ī scōmō subiectum est de rōne p̄dicati. hic at̄ scōs modus ad cām mālē pōt reduci qz sūb̄m respectu passionis se habet vt materia r̄ p se passio i suo subiecto fundatur tāq̄ i mā. Tertius modus idēz sonat r̄ p eodē accipit eē p se qd̄ nō eē i alio s̄m quē moduz p̄me substātie sunt p se qz oia alia sunt i p̄mis. p̄ma at̄ dicuntur eē p se qz sunt in alyz. Inde ē qz destructis p̄mis nō pōt aliquid alioz remanere. sic. n. eē p se nihil aliud sonat q̄ esse hoc aliquid r̄ p se existere. r̄ qz albedo nec aliquid aliud accēns existat p se sed sustentat̄ i alio. sic ēt qz nec v̄lia existunt p se sed sunt i alyz seq̄t qz sola ī diuidua p̄me substātie p se sūt. illud ḡ eē p se quasi sumit negatie. nō. n. est sensus qz ī diuidua p̄me substātie sint p se positie qz sūt i seipsis. p̄ba. n. i 4. p̄hicoz qz nihil est i seipso s̄z dicunt̄ p̄me substātie eē p se qz nō sunt i alyz sed magl̄ alia sunt i ipsis. Quartus at̄ modus dicendi p se sumit̄ p p̄pōnem ad cām efficientē r̄ finale nā quādo aliquid enenit qz cā nō ordiat̄ ad illud r̄ qz ē p̄ter itentōez d̄r esse per accidēs. s̄z si cā ordinet̄ ad illud erit p se. vt si me ābulāre corruscat. hoc fuit p accidens qz ābulatio mea nō ordiabat̄ ad corruscationē. r̄ si fodiens i terra vt faciat sepulchrū iueniat t̄besaur̄ hoc fuit p accēns. qz fuit p̄ter itentōez cāe. s̄z sigs decollat aliquid vel strāgulat ipm̄ si ex h̄ seḡ iteritus eius nō ē p accēns qz strāgullatio r̄ decollatio p se ordinant ad mortē. In terfectus. n. iterit̄ p̄pter iterfectōez. i. p̄pter strāgula tōez vel p̄pter aliud genus mortis nō ē p accēns s̄z p se. illud ḡ p se v̄r diuidi contra fortunā r̄ casū. Scōs hoc ḡ dicere ē esse p se q̄ sūt s̄z itentōez cāe efficientis. p accēns vō q̄ sunt p̄ter itentōez eius. Et qz quod itendit̄ a causa efficiēti est finis ōz qz ad itentōez cause efficiēti p̄cur

rat tā causa efficiens q̄ agit q̄ cā finalis quaz itendit r̄ p̄pter quā agit. Q̄do ḡ ad p se cām efficientē r̄ finalē facit hunc q̄rtū modū. b̄n̄ itaqz dictū est q̄tuoz eē modos p se. quoz p̄mus. scōs r̄ q̄rtus sumunt̄ positie. tertius vero sumit̄ quodā mō negatie vt idē sonet eē p se quod nō eē i alio. Hoc v̄lo dicamus qz hec lectio in q̄ agit de modis p se diuiditur i p̄tes q̄tuoz s̄m quattuoz mōs dicendi p se. scōs ps est ibi. (r̄ in ḡbuscunqz ipsoz) tertia ibi. (āplius quecūqz) quarta ibi. (Item alio mō) Dicit̄ ḡ (-Per se aut sunt quecunqz sunt in eo quod quid est). i. q̄cunqz p̄tinēt ad diffinitiuā rōnē ita qz diffinitio r̄ pars diffinitōis p̄dicatur de diffinito p se. manifestat̄ aut̄ quod dixerat p̄ exēplū. d. (vt triangulo inest linea r̄ punctus linee) sup. iest p se. (qz sūba eoqz). i. substālis diffinitio ipsoz tam trianguli q̄ linee (est ex ipsis). i. ex lineis r̄ p̄ctis. nā diffinitio trianguli ē ex lineis. diffinitio linee est ex punctis. Et subdit̄ (et q̄ insunt in rōe dicenti quid est) q̄si dicat qz nō solū p̄ctus inest p se linee r̄ linea per se triangulo. sed v̄lr que. i. quecūqz insūt in rōne dicēte qd̄ est. i. insunt in rōne diffinitiuā. su. per se dicuntur de diffinito. Notādū autē qz substāntia. i. substāntialis diffinitio triāguli est ex lineis. qz in diffinitione triāguli ponit̄ linea. Est. n. triangulus figura plana tribus rectis lineis cōtēta. sic etiā substāntia. i. substāntialis diffinitio linee est ex p̄ctis. qz i diffinitione linee r̄ maxime i diffinitōe linee recte ponūtur puncta. nā cū nō sit dare lineā infinitam ōz eam finiri p puncta. Est ḡ linea lōgitudō sine latitudine cuius fines siue cuius extremitates sunt duo p̄cta. Notandū ē qz i diffinitia rōne q̄dā sunt que p̄dicant̄ i recto. quozūdam vō nō ē p̄dicatio simplr̄ i recto s̄z opoztet vel diffinitū vel diffinitiuā poni in obliquo ad hoc qz vnū p̄dicet̄ de alio. videmus. n. qz aial p̄inet ad diffinitōez hominis r̄ p̄dicatur de homine i recto quia homo est aial linea vero itrat diffinitōem triāguli r̄ tamen nō p̄dicatur de triāgulo i recto quia triāgulus non est linea. est tamen figura i qua est linea vel est figura habens lineas. sic etiā punctus itrat diffinitōem linee nec tamen punctus p̄dicat̄ de linea i recto quia linea nō est punctus s̄z ē lōgitudō i qua sunt puncta vel habens puncta. qualrcūqz tamen aliquid itrans diffinitōem alicuius p̄dicetur de ipso vel in recto vel obliquo semper comparatur ad ipsum per se. Et est ibi p̄rimus modus dicendi per se. Dubitaret forte aliquis. quia videtur qz diffinitio et pars diffinitionis non p̄tineat̄ ad eundē modū dicendi per se. nam de per se s̄m p̄mū modū r̄ secūdū nihil aliō est q̄ qdam modus p̄dicādi. Tunc arguatur sic. que nō p̄tinent ad vnū r̄ idem p̄dicatuz non p̄tinet ad vnū r̄ eundem modū p̄dicādi. sed diffinitio r̄ pars diffinitōis vt p̄babitur dicunt aliud r̄ aliud p̄dicatuz. igitur nō dicūt eūdē modū p̄dicādi. p̄robo assumptū. p̄hs enim circa p̄ncipiū p̄mi thopico. distinguit quatuor p̄dicata. s. genus. diffinitionē. p̄rium. r̄ accidens. s̄z genus est pars diffinitōis. ergo si genus nō est idem p̄dicatuz quod diffinitio sequitur qz diffinitio r̄ pars diffinitōis nō dicant idem p̄dicatū. ergo multo magis nō dicunt eundē modum p̄dicādi. In cōtrariū est p̄hs qui diffinitionē r̄ partem diffinitōis ordinat in vno eodem modo p̄dicādi. videlz i p̄mo modo dicēdi per se. Dicēdum qz nō est icōueniēs quedam vno modo accepta collocari sub vno modo que alio modo cōsiderata p̄tinent ad aliū r̄ aliū modum. ideo vt cōiter ponit̄ h̄s p̄dicata p̄nt cōsiderari s̄m quāsdā itētōes cōmunes q̄ sūt maius equale p̄uersim̄ r̄ nō p̄uersim̄. s̄m hoc ergo

Posteriorum

accipiuntur a logico quattuor predicata de quibus agitur in thopici. nā quicquid predicatur de alio ut est substantia vel accidens vel dicitur eēntiā eius vel nō dicitur eēntiā eius. si dicitur eius eēntiā vel est in plus et nō predicatur conuersim et tunc est genus. si autem dicitur eēntiā et est eque et predicatur conuersim sic est diffinitio. Quantū igitur ad ea quae dicuntur eēntiā habemus duo predicata quorum unū est in plus ut genus. aliud in eque ut diffinitio. Si vero hoc predicatū nō dicitur eēntiā vel nō predicatur conuersim et tunc est accēs. vel predicatur conuersim et tunc est proprium. Quattuor igitur sunt predicata duo idicātia eēntiā. quorum unū predicatur conuersim ut diffinitio. aliud non conuersim ut genus. Et duo sunt non idicātia eēntiā. quorum unū nō predicatur conuersim ut accēs. et aliud conuersim ut proprium. Omne igitur predicatū vel est aliquod istorum quattuor vel annectit et reducit ad aliqū istorum. si igitur consideremus has intentiones quae sunt predicari conuersim vel nō conuersim diffinitio et pars diffinitōis nō dicitur idē predicatū nec eundē modum predicādi. Sed si consideret diffinitio et pars diffinitōis nō predicari conuersim vel nō conuersim. sed per predicari eēntialiter vel non eēntialiter sic diffinitio et pars diffinitōis pertinent ad eundē modum predicādi. quia tū diffinitio quae partes diffinitōis eēntialiter predicatur. et hoc modus est haec consideratio ut sub eodē modo predicandi collocantur. Deinde cum dicitur. (Et quibuscūque) deterior de 2° modo dicendi per se. Circa quod. d. f. ga primo determinat de his que dicuntur per accēs ibi. (quocūque deo nātr) Continuet autem sic. nō solū appetit predicari per se diffinitōi et partibus diffinitōis. imo appetit predicari per se (et quibuscūque ipsorum). i. de numero ipsorum accidentiū (quae sunt ipsi) sub his (et ipsa) sub a (insunt in ratione). i. diffinitione (demonstranti). i. idicāti (quod est). q. d. quae quocūque accidentia sic sunt in subiecto quae tamen ipsa subiecta sunt de ratione ipsorum accidentiū et pertinent ad diffinitōes que dicuntur quod est ipsorum accidentiū. omnia haec accidentia insunt per se subiectis illis (ut rectū et circulare) iest lineae per se (et par et impar et primus et compositū et ysopteros quod est eglatez et scalenon quod est altera parte longius numero). i. insunt per se numero. et subdit (et que insunt). i. et linea et numerus sunt illa suba (quae insunt omnibus his) passionibus enumerat (insunt) dico (in ratione dicente quod est). i. in ratione quod dicitur et diffinitiuā. Quod autem linea et numerus sint in rationibus omnium passionū predictarum per se (huic quod dicitur). i. recto et circulari (linea). i. iest linea in diffinitōe. n. eoz suscipit linea. (illic autem). i. in diffinitōe illoz. v. par et impar primus et compositi eglateri et altera parte longiori (numerus). i. suscipit numerus. et subdit (Sicut autem et in aliis his). i. in aliis subiectis quae suscipiunt in rationibus suarum passionū (unicuique) su. termini sunt (per se eē). i. in eē (dico) su. passiones suas. Dubitaret forte aliquis quod eglaterus siue ysopteros et scalenon quod est altera parte longius non videntur eē passiones numeri. sed magis videntur eē species trianguli. nā ut per se primo euclidis tres sunt species trianguli. v. ysopteros siue eglaterus habet tres equalia latera. ysocheles siue egrus habet duo equalia latera. et scalenon siue gradatus quod est triū in equaliū laterū. Dicendum quod per se quodammodo hoc quod dicitur ysopteros et scalenon nō est referendum ad numerum sed ad triangulū. sed haec veritas eē assumptio difficilior quia non videtur eē per se. i. 2° modo dicendi per se quia species predicatur de genere. non enim ut species eē propria passio generis sicut quod bonū nō eē propria passio aialis nec veritas eē secundus modus dicendi per se aialis eē bonū sic nō veritas eē secundus modus dicendi per se quod triangulus eē eglaterus nisi forte diceret eglatez eē passio trianguli. at tū quia nescimus nominare proprias species trianguli nominamus eas per haec passiones. sicut quia nescimus nominare proprias dicitur

cūlogmur eas quodammodo accētia. Sed et hoc si veritas eēt non videremur ire ad mentē per se quia cum hic nulla mentō fiat de triangulo sed solū de linea et numero ut omnes praefatas passiones referēdas eē ad lineā vel ad numerū. Sciendū igitur quod multae passiones continui transferuntur ad numerū et quadratū et cubitū sed proprie repiantur in continuis transferuntur tū ad numeros. sic et eglatez et altera parte longius sed proprie repiatur in continuis transferuntur tū ad numeros. sed hoc igitur dicemus quod cum. 8. passiones sint numerate due illarum v. rectus et circularis appetunt lineae. et linea ponitur in diffinitōe illarū. quia rectus ut eē passio lineae potest diffiniri quod linea est cuius mediū nō exit ab extremis. sed etiā circularis ut competat lineae eē linea equalis curua et eque distans a centro. Reliquae vero passiones. 6. v. par et impar. primus et compositū. eglaterus et altera parte longius sunt passiones numeri. nam pars est altera parte longius in duo equalia distans. impar vero quia in duo equalia diuidi nō potest. numerus vero primus est quod nullo numero sed unitate mensuratur. compositus vero numerus eē quod aliquo alio numero mensuratur. numerus vero eglaterus dicitur quod fit ex numero ducto in se. ut quattuor qui fit ex ductu biary in seipm. d. n. hic numerus eglaterus quia si describeretur quattuor haberent equalia latera. quia ex oī latere habet duo. sic et oīs quadratus eē numerus eglaterus quia potest taliter scribi. quod ex oī parte habebit equalia latera. Numerus vero altera parte longior dicitur numerus quod fit ex ductu numeri unius in alius. ut senarius qui fit ex ductu binary in ternarium haec unū latus longius alio. si describeret senarius ex vno latere haberet tria et ex alio duo. Si enim describerent tres unitates et sub illis tribus unitatibus describerent tres alie unitates faceret senariū. que ut per se nō haberet equalia latera. Deinde cum dicitur (Quocūque vero neutraliter) ostendit quod predicant per accēs. d. (Quocūque insunt neutraliter). i. neutro modo. quia nec insunt sicut diffinitio vel partes diffinitōis inest diffinitio. nec sicut propria passio subiecto. (accētia sunt). i. predicant per accēs (ut musicū vel albū) inest homini vel (aiali) Dubitaret forte aliquis. quia nō videtur eē veritas quod hic dicitur. v. quod que nec predicatur sicut diffinitio de diffinitio nec sicut propria passio quod accētia sunt. nā contingit diffinitio de diffinitōe predicari. ut cum dicitur aial rationale et mortale est bonū. hic autem nō predicatur diffinitio de diffinitio sed magis eōnerfo. nec etiā predicatur propria passio de subiecto. quare diffinitio nō est propria passio diffinitionis. ergo si est per se cum diffinitio predicatur de diffinitio. quiritur an sit per se cum diffinitio predicatur de diffinitōe. et si est per se cum propria passio predicatur de subiecto queritur an sit per se cum subiectū predicatur de propria passione. Dicendum quod forte videtur aliquibus cum diffinitio predicatur de diffinitōe est per se sed transit ad secundū modū. et si subiectū predicatur de passione est per se sed redit in primū. si igitur dicitur. bonū est aial rationale et mortale. primus modus est per se. sed si conuertatur haec propositio et dicatur. aial rationale et mortale est bonū. videtur eē secundus modus. nā in primo modo predicatū est de ratione subiecti. in secundo subiectū de ratione predicati. si igitur diffinitio predicatur de diffinitio est primus modus. quia tū predicatum est de ratione subiecti. sed si diffinitio predicatur de diffinitōe videtur eē secundus modus. quia tunc subiectū est de ratione predicati sicut in secundo modo. si dicatur nasus est primus est secundus modus. quia hoc subiectū est de ratione predicati. sed si conuertatur simus est nasus. videtur redire in primum modum. quia hoc predicatū est de ratione subiecti. sed ut patebit in sequenti. quia si primus modus per se conuertatur non fit secundus modus. et si secundo conuertatur nō redit in primū ut appareat veritas questiti. Sciendū quod predicatio per se

p̄supponit p̄dicacionem directā. i. directā at̄ p̄dicatio nō
 p̄t dici p̄ se directe nisi dicat̄ forte p̄ se p̄ductōes. nā
 cū subyci sit m̄ae. denoiare aut̄ pertineat ad formāz id
 quod subyci i. pp̄one h̄z rōnem m̄ae. id v̄o quod aliud
 denoiat̄ r̄ quod d̄ alio dicit̄ h̄z rōnem forme. nūq̄ itaq̄
 est directā p̄dicatio nisi subm̄ habeat rōnez m̄ae. r̄ p̄di-
 catū rōne forme. q̄re si diffinitio p̄dicat̄ de diffinito cū
 diffinitio habeat rōne forme est ibi p̄dicatio directā et
 directe et pp̄rie poterit ibi eē modus dicendi p̄ se. sed si
 ecōuerso fiat r̄ de diffinitione p̄dicet̄ diffinitū quia tūc
 subm̄ habebit rōnem forme nō erit ibi p̄dicatō directā
 r̄ per p̄ns nō erit ibi modus dicendi p̄ se directe s̄ si est
 ibi p̄ se hoc est p̄ reductōes. sic etiā i. z. mō si de subiecto
 p̄dicet̄ p̄p̄a passio est ibi p̄dicatio directā et directe p̄t
 assignari mōus dicendi p̄ se. s̄ si ecōuerso fiat vt de p̄p̄a
 passione p̄dicet̄ subiectū nō erit ibi p̄dicatio directā.
 qz subm̄ tunc nō habebit rōnem m̄ae s̄ forme r̄ p̄dica-
 tū non habebit rōnem forme s̄ m̄ae. igit̄ cū diffinitum
 p̄dicat̄ de diffinitōe r̄ cū subm̄ p̄dicat̄ de p̄p̄a passione
 nō est directe p̄ se nec ē p̄p̄e p̄ acc̄ns. cū sit p̄ se habitudo
 p̄dicati ad subm̄. dicemus q̄ tales pp̄ones eē p̄ se nō di-
 recte s̄ p̄ reductionē. ¶ Uterius forte dubitaret aliq̄s
 q̄re p̄mus modus p̄ se cōuersus nō fiat secūdu. h̄ ē q̄re
 si diffinitū p̄dicat̄ de diffinitōe quare nō est ibi secūdu
 modus dicendi p̄ se cū subm̄ sit tunc cā p̄dicati. quod vt
 dicebat̄ p̄tinebat ad p̄m̄ modū. Sic ēt dubitari posset
 q̄re secūdu modus p̄ se cōuersus nō redit i. p̄m̄. nāz si
 subm̄ p̄dicat̄ de p̄p̄a passione v̄t eē vt antea dicebatur
 p̄mus modus dicendi p̄ se cū p̄dicatum sit ibi cā subiecti
 ¶ Dicendū q̄ ad p̄m̄ mōz dicendi p̄ se nō sufficit q̄ p̄di-
 catū sit q̄liscūq̄ cā subiecti s̄ oz q̄ habeat rōnez cause
 formalis. iō si cōuertat̄ secūdu modus dicendi p̄ se r̄ p̄-
 dicat̄ subm̄ de p̄p̄a passione p̄pter h̄z cōuersionē non
 est ibi p̄ se p̄mus modus qz s̄ cū subm̄ p̄dicat̄ de p̄p̄a
 passione p̄dicatū sit tunc cā subiecti nō tñ h̄z rōnez cāe
 formalis sed magis m̄alis. sic ēt si diffinitū p̄dicatur de
 diffinitōe nō est sc̄ds modus. qz ad p̄m̄ modū p̄ se nō suf-
 ficat̄ q̄ subm̄ sit q̄liscūq̄ cā p̄dicati s̄z regit̄ q̄ sit causa
 m̄alis. diffinitio aut̄ respectu diffiniti nō est cā m̄alis s̄z
 formalis potius. ¶ Uterius aut̄ forte dubitaret aliq̄s
 quō cū cōuertit̄ p̄mus modus r̄ p̄dicat̄ diffinitū de dif-
 finitōe r̄ et cū cōuertit̄ secūdu r̄ p̄dicatur subz de p̄p̄a
 passione sit ibi modus dicendi p̄ se p̄ reductionē. ¶ Di-
 cendū q̄ sicut p̄ncipia sūt i genere p̄ reductionē qz sūt in
 genere p̄ sua p̄ncipia vt dicamus q̄ iō p̄ncipia sunt in
 genere qz p̄ncipia sūt i genere r̄ si p̄ncipia sūt i genere
 p̄ p̄ncipia cogimur cōcedere ea eē i eodē genere i quo
 sūt p̄ncipia sua. sicut cū diffinitū p̄dicet̄ de diffinitōe
 nō ē p̄ se nisi qz sua uersa p̄ se est. vt qz cū diffinitio p̄di-
 cat̄ de diffinito est p̄ se. iō ecōuerso sit cuz diffinitū p̄di-
 cat̄ de diffinitōe est p̄ se. Sicut q̄ cū aliqd est i genere p̄
 aliud est i eodē genere i quo est illud. sic cuz aliqd redu-
 cit̄ ad p̄ se p̄ aliud oz q̄ reducat̄ ad idē p̄ se i quo ē illud.
 Et qz cuz diffinitio p̄dicat̄ de diffinito ē p̄mus modus
 si ecōuerso fiat reduceretur ēt ad p̄m̄ modū. Et qd̄ dicit̄
 est de diffinitōe respectu diffiniti intelligēdū est de p̄-
 tibus diffinitionis respectu diffiniti. vt si genus vel dif-
 ferentia p̄dicat̄ de sp̄e erit p̄mus modus per se directe.
 Si aut̄ ecōuerso fiat erit p̄mus modus p̄ reductionem
 sic ēt si de subiecto p̄dicet̄ p̄p̄a passio erit secūdu mo-
 dus p̄ se directe. si at̄ ecōuerso fiat erit secūdu modus
 p̄ reductionē. ¶ Uterius cuz oē p̄ acc̄ns reudatur ad
 p̄ se dubitaret forte aliq̄s si p̄mus r̄ secūdu modus cō-
 uersi sint per se r̄ per reductionē. r̄ qz ēt pp̄oes p̄ acc̄ns

reducunt̄ ad p̄ se q̄ differentia ē iter hos modos cōuer-
 sos r̄ pp̄ones p̄ acc̄ns. Dicendum q̄ aliqd p̄t reduci ad
 p̄ se dupl̄r vel rōne rei vel rōne mōi. pp̄ones at̄ p̄ acc̄ns
 nō sunt p̄ se directe s̄z p̄ reductionē rōne rei. qz i pp̄m̄-
 bus p̄ acc̄ns iter ipsas res siue iter ipa p̄dicata r̄ suba nō
 ē eēntialis habitudo. s̄z mōi p̄ se cōuersi reducūt̄ ad p̄ se
 magis rōe mōi p̄dicandi q̄z rōne rei. i talibus. n. pp̄oi-
 bus bñ est per se habitudo iter p̄dicata r̄ subiecta r̄ iter
 ipsas res. nō est ibi tñ rectus modus p̄dicadi. qz ibi subz
 nō h̄z rōnem m̄ae r̄ p̄dicatū rōne forme s̄z magis econ-
 uerso vt est p̄habita manifestū. ¶ Deinde cū dicit̄. (Am-
 plius q̄cūq̄ r̄c.) determinat de 3. mōz dicendi p̄ se q̄ idēz
 est sic p̄ se eē q̄ eē aliqd p̄ se existēs r̄ nō eē i alio p̄m̄ que
 modū loq̄ndi ambulās vel albz nō est existēs p̄ se. sed
 aliquid aliud existit per se. vt in diuiduum prime substā-
 tie quod dicitur album. quia in eo fundatur albedo. et
 dicitur ambulans. quia in eo est motus ambulationis.
 Idē est q̄ hoc eē per se quod eē hoc aliqd. iō ait (Ampli-
 us dicitur) p̄ se (q̄cūq̄ nō dicit̄ de alio quodā subiecto
 vt ambulās r̄ albū. qd̄) su. d̄r (de subiecto quodā) r̄ non
 dicit̄ p̄ se esse (s̄z) su. dicitur (eē ambulās r̄ albū. cū al-
 terū qdem). i. cū subiectū aliqd (sit ambulās r̄ albū. s̄z
 suba) su. prima (r̄ quod). i. r̄ quecūq̄ (significat̄ hoc ali-
 qd nō p̄ alterū aliqd sunt. q̄ vere sunt) q̄ si d. q̄ p̄me sub-
 stantie vere sunt. i. existūt̄ p̄ se r̄ nō per aliqd alterū. Lō-
 cludit̄ q̄ ex dictis q̄ (que qdē igit̄ nō de subiecto sunt. p̄
 se dico. q̄ vero de subiecto sunt acc̄ntia sunt). i. sunt p̄ ac-
 cidēs. ¶ Notādū autē q̄ mā subyciū fozmē r̄ inferiora
 subyciunt̄ supioribus. Illud q̄ nullo mō d̄r de subiecto
 quod nec est in forma inherens materie. vel nō ē acc̄ns
 inherens subiecto. nec est v̄t bñs inferiora de qbus p̄-
 dicet̄ tanq̄ de subiectis. v̄tia itaq̄ nō existūt̄ p̄ se. s̄z exi-
 stunt in alijs vt in suis inferioribus. nec acc̄ntia existūt̄ p̄
 se s̄z existūt̄ in alijs vt in suis subiectis. nec forma m̄alis
 existit p̄ se sed existit in alio vt in mā. nec mā existit p̄ se
 sed ē pars totius r̄ existit i toto. Sole ergo p̄me substan-
 tie q̄ nō dicunt̄ de subo tanq̄ acc̄ns de subo. nec sūt pars to-
 tius sed sunt p̄ se existēs. r̄ sunt hoc aliqd. p̄ se existunt.
 r̄ quia aut̄ oia siue sint v̄tia siue sint acc̄ntia vt albū vt
 ambulās nō existūt̄ p̄ se s̄z p̄ aliud. vt p̄mas subas. 3ō
 bñ dicit̄ ē q̄ p̄me sube q̄ nullo mō dicitur de subiecto
 p̄ se sunt. reliq̄ vero sunt acc̄ntia. i. sunt p̄ acc̄ns. ¶ Dubi-
 taret forte aliq̄s qz videt̄ hic velle p̄bus q̄ q̄cqd d̄r de
 subiecto est acc̄ns. videt̄ enī velle q̄ oia illa a p̄mis sub-
 stāty sunt acc̄ntia. ḡna ḡz sp̄es sūt acc̄ntia. qd̄ videt̄ eē
 falsum. Dicendū q̄ eē acc̄ns. i. eē p̄ acc̄ns p̄t̄ intelligi du-
 pliciter. vel rōne rei q̄ ipsa res sit acc̄ns. vel rōne modi
 q̄ habeat quēdā modū acc̄ntalē. cū. n. substātie sit p̄ se
 existere q̄cqd nō existit p̄ se sed existit i alio videt̄ habe-
 re quēdam modū acc̄ntalē. q̄re cū sole p̄me substātie p̄
 se existāt̄ cetera alia sunt in p̄mis. Bñ dicit̄ est q̄ oia
 alia a p̄mis sunt acc̄ntia. i. qd̄amō sunt p̄ acc̄ns vel rōne
 rei. vt qz ipa eoz nā est accidens. vel rōe modi. vt qz h̄z
 quēdam modū accidentalē. 3p̄sa. n. genera r̄ sp̄es quā-
 tūcūq̄ sint in p̄dicamento substātie eo ipso q̄ nō per
 se existunt habent quendam modum accidentalē.
 ¶ Uterius forte dubitaret aliquis quō differt hic ter-
 tius modus ab alijs. Dicendum q̄ hic modus differt a
 primo r̄ secundo in tribus. primo. n. differt quia p̄mus
 r̄ secūdu modus sunt modi per se p̄dicandi. hic au-
 tez est modus per se essendi. in illis enim est per se quia
 p̄dicata habent per se habitudinem ad subiecta. hic
 autem dicit̄ per se eo quod se sic habens non sit in alio.

Posteriorum

sed per se sit et per se existat. Secundo differt hic ab illis quod illi modi sunt quasi complexi. ibi. n. p. se dicitur eo quod alterius per se habeat ordinem ad alterum ut eo quod passio habeat per se ordinem ad subiectum vel eo quod diffinitio per se habeat ordinem ad diffinitionem. hic autem modus est quasi complexus ut dicitur tur idiuidua per se esse non per ordinem quem habeat ad alterum sed quod per se existat. Tertio dicitur hic ab illis quod eius per se dicat aliquo modo habitudine ad causam in illis est habitudo ad causam positivam ut in primo modo reservatur habitudo ad causam formalem. i. z. malis. hic autem est habitudo ad causam negativam ut dicitur tur idiuidua esse per se non positivam sicut seipsum quod loquitur de rebus carnis nihil proprie seipso est ut probatur 4. per philosophos. sed dicuntur proprie substantie vel idiuidua esse per se quod non sunt in alio sicut in subiecto et hoc dicitur tertius modus a 4. quod in hoc est habitudo ad causam negativam sed in quarto reservatur habitudo ad causam positivam ut potest patere per habitum et ut erit per sequentia manifestum. Deinde cum dicitur. (Itaque alio modo.) ponit quartum modum dicens (Itaque alio modo quod quod est unicusque propter hoc ipsum). i. propter causam assignatam (per se). i. dicitur esse per se. (quod vero nec propter hoc ipsum est accidens. q. d. quod quando in propositum exponitur proposita causa propter quam res est dicitur esse per se. quando autem non exprimitur dicitur esse per accidens. (ut si aliquo ambulante corruscavit accidens est. non. n. propter hoc quod ambulat corruscavit) ambulatio. n. non est proposita causa nec per se causa corruscationis (sed dicimus hoc per accidens euenisse. Si vero propter ipsum). i. si exprimat causam propter quam hoc contingit (per se). i. erit per se ut si dicam quod (aliquid interfectum interitum in interfectione) ut autem inuit auctores dicitur si dicitur quod interfectum interitum secundum stragulationem vel per stragulationem hoc est per se (quod propter illud quod interfectum est) vel propter id quod stragulatum est suum. (interitum). et mortuum est interfectio enim et strangulatio per se sunt causa interemptionis (sed non quod accidat interfectionem iterire). q. d. quod non est per accidens quod interfectus moriatur et intereat sed est per se. Notandum autem quod hoc quod dicitur. sed non quod accidat interfectionem iterire potest dupliciter exponi. primo sicut dicitur est ut sit sensus quod non est per accidens interire per se. z. potest exponi ut sit remotio cavillationis. posset enim contingere quod aliquis infirmatus aliquo alio gravi morbo vulnere aliquo vulnere et moreretur non ex vulnere sed ex morbo. illa ergo interfectio et illa vulneratio est per accidens causa mortis. morbus autem per se. Ad removendum hanc cavillationem ait sed non quod accidat interfectus iterire. q. d. quod interfectum interitum propter interemptionem est per se ita tamen quod non accidat interfectum iterire. nam tunc est hoc per se quando interfectus non propter aliud moriatur quam propter interfectionem. Dubitaret forte aliquis quomodo differt hic quartus modus ab omnibus aliis. Dicitur quod ut per se habitus in hoc modo est habitudo ad causam efficientem vel finalem propter quod differt a primo ubi est habitudo ad causam formalem et a 2. ubi est habitudo ad causam materiales. et differt a 3. ubi est negatio ad causam. vel possumus dicere quod primus et secundus modus sunt modi per se predicandi. tertius autem est modus eundem. hic autem quartus est modus per se candi. ut quoniam in propositione exprimitur per se causa dicitur esse hic quartus modus. Et hec de per se dicta sufficiant cum laude dei.

¶ Ergo dicuntur in simpliciter.

¶ Postquam philosophus distinguit modos dicendi per se. In parte ista declarat qui illorum modorum dicuntur in simpliciter scibilibus et qui sunt utiles in demonstrationibus. Circa quod duo facit. quod primo facit quod dictum est. z. quodammodo quod dixerat manifestat ibi (Non. n. contingit) Dicitur ergo (Que ergo in simpliciter scibilibus). i. que appetunt simpliciter scibilibus (sic sunt per se

sicut predicantibus in esse aut quod contingit in esse propter eas sunt ex necessitate). i. sunt necessaria. Dubitaret forte aliquis qui illorum modorum per se adaptandi sunt ad simpliciter scibilia. Dicendum quod secundum quosdam et magnos modi per se qui adaptandi sunt ad simpliciter scibilia sunt duo. videlicet scibiles et quartus. putat in cedit cum 2. Linconiensis vero vel velle duos etiam modos adaptandos esse ad per se scibilia non tamen illos duos modos dicit esse 2. et quartum. sed primum et 2. huic et concordat auctores commentator dicens modus per se adaptandos ad simpliciter scibilia esse duos. unus quoniam predicatum ponitur in diffinitione subiecti et alius quoniam subiectum ponitur in diffinitione predicati. posset autem adiaceri et tertius modus dicens ut diceremus modos per se adaptandos ad simpliciter scibilia esse tres. videlicet primum secundum et quartum. vix quod non est inconueniens vnum et idem aliter et aliter acceptum esse utile et non esse utile ad simpliciter scibilia. possumus quartam opinionem verificare ut dicamus omnes quatuor modos per se adaptandos esse ad simpliciter scibilia. Amplius et quinta opinio posset habere locum ut diceremus solum secundum modum adaptandum esse ad simpliciter scibilia imo ut in sequentibus quoniam bis apparet hic modus loquendi considerata serie textus. Sed vix magis esse de intentione philosophi. His ergo hic prelibatis de clarabimus quod prelate opinionem verificati inuitat. Propter quod sciendum quod prima opinio dicens 3. et quartum modum adaptandos esse ad simpliciter scibilia. vix habet motum moueri. ait. n. quod quartus modus incidit cum 2. nam propter passiones non solum per se sunt subiecti sed et subiecta sunt per se eorum causa. putat ergo propter passiones sunt per se subiecti et ibi secundus modus dicens per se. sed putat subiecta sunt eorum causa per se est ibi quartus modus. Et quod dicitur non esse per se et simpliciter scibile nisi declonem demonstrationis. et in declone demonstrationis probatur proposita passio de primo subiecto. Cum ergo adaptando proposita passione de subiecto sit ibi secundus modus et quartus per se. ideo secundum sic per se loquentes solum secundus et quartus modus adaptandi sunt ad simpliciter scibilia. Sed ut in presequendo patebit quartus modus ut incidit cum secundo est idem quod secundus. nec facit distinctum modum ab illo. non eis est proprie dictum quod cum probatur proposita passio de subiecto sit ibi secundus et quartus modus sed tamen secundus. Opinio autem Lincon. et comen. videlicet primus et secundus modus adaptandi sunt ad simpliciter scibilia sic verificat ut dicamus quod ad simpliciter scibilia vel ad demonstrationem que facit scire simpliciter non solum est necessaria declone que concludit sed etiam medium quod concludit. et quod medium in demonstratione est diffinitio ut infra patebit. id ad demonstrationem sunt utiles duo modi per se. unus ratione declonis. et alius ratione medij. Ratione autem declonis concurrunt ibi scibiles modus. nam in declone probatur proposita passio de subiecto quod pertinet ad secundum modum dicens per se. Ratione autem medij est ibi necius primus modus. nam per medio accipitur diffinitio quod pertinet ad primum modum. quod quod sit in 2. cum disputabimus quod sit medium in demonstratione diffusius declarabimus. Oñdemus. n. quod primus modus per se pertinet ad medium in demonstratione. sicut scibiles modus pertinet ad declonem. Vix quod quartus modus non est oio repellendus quoniam sit utilis demonstrationi. amplius possumus declarare tres modos esse utiles. videlicet primum secundum et quartum. Ad cuius evidentiā sciendum quod alio est concludere demonstrationis. alium medium demonstrationis. alium principium demonstrationis. nam quod est subiecti. i. diffinitio subiecti est principium omnis demonstrationis. ut dicitur in primo de anima. non tamen diffinitio subiecti est per se proprium medium in omni demonstratione. nam ut infra declarabitur arguentur demonstrationes non per media sed in post assumendo non enim possunt esse plura media ad unam conclusionem demonstratiuam. nec etiam plures conclusiones demonstratiue possunt demon-

strari per vñū mediū qz si p vnum mediū possent plēs cōclones ostendi eēt demōstratio p cōia tñō p ppria. Et n. de rōne prope ppz q cōueniat soli. loquendo g̃ de medio ppzio r potissimo vna cōclō nō hz nisi vnum mediū. r vñū mediū nō cludit nisi vñā cōclō. igit̃ cuz de vno reodē subiecto pbenē multe passiones p se difinitio subiecti nō pōt eē ppziū mediū in demōstratōe. vtrū aut̃ possēt eē aliquale mediū in demonstratione declarabit̃ i z^o ad presens aut̃ sufficiat scire q̃ diffinitō subiecti licz pprie nō sit mediū i demōstratōe. est tamē pncipiū oīs demōstratōis qz si mā subiecta cuz forma ē cā oīum accētū q̃ sunt in ea. r pncipia subiecti sunt pncipia oīum accētū. i. p se passionū cū de subiecto demōstrēt̃ ppria passio diffinitio subiecti que cōtinet pncipia subiecti est pncipiū oīum passionū. r p rōis ē pncipiū oīs demōstratōis. diffinitio ergo subiecti licz semp̃ possit eo assumi medio i oī demōstratōe nō tamē ē proprie mediū in demōstratōe s; ē pncipiū oīs demōstratōis. r vt liceat exemplr loqui videmus q̃ pbatur eclipsis de luna p̃terpositionē terre. Eclipsis g̃ q̃ est passio demōstrata de luna q̃tū ad p̃sens spectat pōt pparari ad tria. v; ad suū subm. i. ad lunā. ad diffinitionē subiecti. i. ad diffinitionē lune. r ad suā p se cām. i. ad iterpōnes terre. si cōparet̃ eclipsis ad lunā. habet̃ cōclō demōstratōis. qz in cōclōne cōcludit̃ passio de subiecto. si vero cōparet̃ ad diffinitionē lune habet̃ pncipiū demōstratōis qz diffinitio subiecti ē pncipiū oīs demōstratōis. ipsa enī; dīo lune cōtinēs pncipia lūe est cā r pncipiū q̃re eclipsis r alie passiones insunt lune. s; si cōparet̃ ad iterpōnem terre ē ibi mediū demōstratōis. pncipiū g̃ demōstratōis cōtinēs diffinitionē subiecti p̃tin; ad p̃mus modum p se. cōclō vero demōstratōis cōcludēs passionem de subiecto cōtinet z^m modū. s; mediū demōstratōis adaptans p se cām ad p se passionē p̃tin; ad q̃rtū mōz. tres igit̃ erūt modi vtilēs ad demōstrationē. v; p̃mus scōs. r q̃rtus. s; p̃mus ē vtilis tanq̃ pncipiū; demōstratōis. scōs tanq̃ cōclō. q̃rtus tanq̃ mediū. Ex h; appz q̃ q̃rtus modus p se de quo determinat̃ p̃hs que distinguit cōtra z^m nō ē idē cum z^o nā scōs modus ē cū assumit̃ p se subm. q̃rtus vō cū assumit̃ p se cā q̃ sic ē cā q̃ si ē subm vt si dicat̃ iterfectus iteryt pōt eē scōs modus si iteritus est p se passio iterempti. Sed si dicat̃ iterfctus iteryt p̃pter strangulationē ē ibi q̃rtus modus s; nō ē ibi pprie q̃rtus modus ex eo q̃ passio refer̃ ad subm vt ex eo q̃ iteritus refer̃ ad iterēptōem. s; ex eo q̃ refer̃ ad p se cām vt ad strangulatōez. strangulatio. n. nō est p se subm iteritus s; ē p se cā q̃re iteritus hēat eē r fiat. Ex p̃dictis etiā apparere pōt q̃ hic modus loq̃ndi s̃m que tres modi p se adaptāt̃ ad simplr scibilia est magis cōpletus q̃ aliquis p̃dictoz. v; qz itellcūs hoīs nō quieticit sed cogitat̃ q̃re i hoc li^o vbi determinat̃ de demōstratione que simpliciter facit scire distinguit̃ q̃tuoz modos p se si solū tres sunt vtilēs ad p se scibilia. r iō possumus oēs quattuor modos ad p se scibilia adaptare. nā cū nostra cognitio icipiat a sensu. r iteris aliq̃ scibilia sunt inq̃tū fundant̃ i indiuiduis r sustētant̃ in p̃mis substātis. tertius g̃ modus s̃m que dicit̃ aliqd p se eē inq̃tū p se existit r est hoc aliqd fac ad p se scire qz inde sumit̃ originē oīs sensus cū nihil sit sensibile nisi inq̃tū p suū subm r p p̃mas substātias indiuiduatōez suscipit. Erīt ergo hic modus q̃si via in demōstrationē sicut sensus est via i scientiā. Dicemus ergo q̃ ex 3° mō p se sunt tres sensibiles. ex eo aut̃ q̃ res sunt sensibiles r ex ipso sensu cōsurgit̃ admiratio qz mltā videmus et

sentimus quoz cām ignoramus. r iō in admiratōe surginus. ex admirari aut̃ icipimus p̃hari. Oēs itaq; mōs aliq̃ deseruiūt̃ demōstratōi vt p̃mus modus sit. q. pncipiū demōstratōis qz qd ē siue diffinitio subī ē oīs demōstratōis pncipiū. scōs aut̃ sit demōstratōis conclusio. qz in conclōne adaptat̃ ppria passio suo subiecto. tertius vō est. q. via in demōstrationē quia est via in scientiā Quartus aut̃ modus sit demōstratōis mediū. qz in 4° ex p̃mit̃ p se causa passionis que est demōstratōis mediū. oēs g̃ quattuor modi sunt aliquo mō adaptabiles ad simplr scibilia. vt qz nos diximus q̃ aliquo mō verificari pōt e rit q̃ solus vnus modus. v; scōs esset ad simplr scibilia p se adaptabilis. p̃opter qd sciēdum q̃ eē adaptabile ad simplr scibilia pōt itelligi duplr. vel qz cē simplr scibile. vel qz deseruit ad simplr scibilia. simplr aut̃ qd scibile est sola cōclō demōstratōis. sed deseruit ipsi demōstratōi r valet ad scias nō solū cōclō sed etiā mediū r multa alia. quare si adaptari ad simplr scibile idē sonet qd eē simplr scibile solus secūsus modus per se est adaptabilis. qz subē nō ē demōstratō sed solū per se passionū r p̃p̃oz accētū sunt demōstratōes. ex quibus cōsurgit̃ scōs modus p se. Sed si dicat̃ adaptabile ad simplr scibile. quod aliquo mō deseruit scibilibus r est vtilē ad sciam sic oēs modi p se sunt aliquo mō sic adaptabiles. Ut g̃ i sūma omnia recolligamus q̃ dicta sunt dicamus. Manifestū. n. ex habitis qualiter vnus solus modus per se videt̃ solus secūsus adaptabilis est ad simplr scibile. p; etiā qualr duo modi sunt sic adaptabiles. q̃ duo modi s̃m quosdā sunt secūsus r quartus. s; s̃m auerroy m r Lincon. bi duo modi sunt p̃mus r secūsus. Nra autē opinio est q̃ tres modi. v; p̃mus r secūsus r quartus r etiā q̃ omnes quattuor aliquo modo adaptabiles sūt ad simplr scibilia. quod quō verū sit est p̃habita clarū r manifestū. ¶ Ulterius aut̃ cū adaptari ad simplr scibilia possit s̃m diuersoz sententias possit itelligi quib; modis. vt vno mō exponat̃ de secūdo r q̃rto. alio mō de primo r secūdo. tertio mō de tribus modis. v; de p̃ secūdo r q̃rto. Et quarto mō exponat̃ de omnibus quattuor modis. r q̃nto modo vt exponat̃ de solo secūdo. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtrū s̃m has oēs diuersitates possit exponi textus aristo. Dicendū q̃ aliud ē querere vtrū omnes he expositōes fuerint de intellectu aristo. r querere an textus eius ad hec omnia adaptari possit. Utrum aut̃ p̃hs hec oīa intellexerit in sequenti qōne de terminabit̃. sed q̃ eius textus possit ad hec omnia adaptari in hac questione monstrabimus. p̃mo enim si adaptari ad simplr scibilia itelligat̃ de secūdo r q̃rto sic cōponet̃ textus. q̃ modi r acceptōes p se que dicuntur adaptabiles in simplr scibilibus sic sunt aut sicut in eē predicantibus. i. aut quādo subiecta contingit in predicantibus esse. i. diffinitiones predicatoz q̃ est secundus modus. aut quando contingit ipsas passiones esse p̃pter ipsa ea. i. subiecta. vel p̃pter pprias causas q̃ ē quartus modus. quia in quarto modo exprimit̃ pprie causa p̃pter quam res est. r s̃m quosdā ipm subiectus put est causa passionis p̃stituit̃ quartū modū. Secūdo pōt exponi de primo r secūdo mō. r tunc erit secundus. p se ergo. i. ille acceptōes p se que dicūtur in simplr scibilibus sic sūt sic p̃dicantibus i eē. i. sic p̃dicantibus eēnti alr qd p̃tinet ad p̃mū modū. nā diffinitio idicat qd ē cē r p̃dicat̃ i eē qd̃tatiuo. qz p̃dicat̃ i qd. r subdit. aut q̃ cōtingit i eē p̃pter ea. i. p̃pter subiecta qd p̃tinet ad scōm modum. 3° pōt exponi de tribus modis. v; de primo scōo r q̃rto r tūc erit s̃sus q̃ ille acceptōes p se q̃ dicit̃

Posteriorum

Essimply scibilibus sic sunt, aut sic predicantibus in e. i. i. pdi-
 cantibus essentialiter quod ad primum modum, aut que
 contingit in e. ppter ea. et hoc dupliciter, aut ppter ea. i.
 ppter subiecta quod pertinet ad 2^m modum, aut ppter ea. i.
 ppter pprias causas quod pertinet ad tertium modum. Quarto
 potest exponi de omnibus quattuor modis ut sit sensus quod acce-
 ptiones per se dicuntur in simpliciter scibilibus, aut sunt sicut pre-
 dicantibus in e. i. essentialiter quod pertinet ad primum modum,
 aut sicut quod contingit in e. ppter ea, quod tribus modis potest
 exponi. primo ppter ea. i. ppter subiecta, quod pertinet ad secundum
 modum, 2° ppter ea. i. ppter individua prime substantie quod
 pertinet ad tertium modum, ipsa. n. individua sunt per se secundum ter-
 tium modum, et omnia alia sunt in primis et contingit omnia alia in e. ppter
 prima, 3° modo potest exponi sic, ppter ea. i. ppter pprias causas quod
 pertinet ad quartum modum, potest exponi tertius. **A**z de omnibus
 quattuor modis sic exponit propter meritum eius esse videat. Quinto
 potest exponi de solo 2° modo, scilicet de his in sequenti questione patebit
Ulterius dato quod diversimode possit intelligi quomodo
 per se dicuntur in simpliciter scibilibus, et dato quod omnes illi modi et
 omnes ille expones adaptari possint ad textum. **A**z dubita-
 ret forte aliquis quod fuerit mens. **A**z, et de quibus modis per se
Az, intellexerit. **D**icendum quod si consideramus translationes
 nostras illa exponit vix fuisse de intentione. **A**z, quod solus scodus
 modus per se diceretur in simpliciter scibilibus, nam ut est aliquo
 modo per habitum manifestum, totus iste textus, vix, in e. predicantibus
 aut in e. ppter ea quod sunt ex necessitate potest referri ad
 2^m modum per se et ad pprias passiones. **A**d cuius eui-
 dentiam sciendum quod quidam sunt predicata substantialia, quod dicitur
 accidentalia. **R**ursus predicata accidentalia distinguuntur, quod quidam
 sunt naturalia sicut frigiditas inest aqua, quidam quasi violenta
 et contra naturam sunt sicut aqua calefit per extrinsecum agens.
Rursus accitibus naturalia distinguuntur, quod quidam sequuntur for-
 mam simpliciter et principia spiritus accitibus, ppria et necessaria
 quidam vero sequuntur formam individuatam et principia indivi-
 duum ut accitibus coia et contingetia. **O**ia ergo accitibus vel sunt
 ppria vel sunt coia et contingetia, vel sunt extranea, ppter
 generis passiones differunt a tribus quod sunt a predicantibus subalibus,
 ab accitibus extraneis, et ab accitibus contingetibus, vix
 tria tanguntur in littera, vix, quod tunc sunt per se scibilia quoniam subiecta
 habent in e. predicantibus, i. habent esse ratione suorum predicantibus
 aut ipsa predicata habent in e. ppter ea. i. ppter subiecta
 quod predicata sunt ex necessitate, hec ergo tria quod subiecta
 sunt de ratione predicantibus, et quod predicata insunt ppter ipsa subiecta
 et 3° quod predicata insunt ex necessitate non competunt nisi solis
 per se passionibus, pprie itaque et per se passiones differunt a
 predicantibus substantialibus, ab accitibus extraneis, et ab
 accitibus contingetibus, nam ppter hoc quod subiecta sunt de
 ratione ppriarum passionum differunt a predicantibus essentialibus
 quod in talibus subiecta non sunt de ratione predicantibus sed magis
 predicata sunt de ratione subiectorum, 2° quod huius pprie passiones
 sunt ppter subiecta differunt ab accitibus extraneis, scilicet, 3° quod
 pprie passiones insunt ex necessitate differunt ab accitibus
 contingetibus, si si consideret vna translatione totum potest exponi
 de ppriis 2° modo, i. de passionibus, sic et si considerat alia
 translatione hoc idem sonat, vix, ut sit mens spiritus de solo primo
 nam vbi nos habemus in e. predicantibus aut in e. ppter ea
 altera littera habet quod insunt in predicantibus aut contra, ppter ipsa sunt
Ad cuius evidentiam sciendum quod 2° modo per se quoniam ppter passio-
 nes predicantibus de subiectis, si consideramus subiecta ad predicata
 subiecta insunt predicantibus, i. sunt in predicantibus quod sunt in ratione et intrant
 definitionem predicantibus, si autem contra predicata consideramus
 ad subiecta tunc predicata sunt ppter ea. i. ppter ipsa subiecta, erit
 generis ita, quod ille modus dicitur per se in simpliciter scibilibus
 i. e. simpliciter scibilis et concludit demonstrative quoniam subiecta

comparata ad predicata sunt in predicantibus vel contingit in e. ppter
 dicantibus quod sunt in ratione et intrant definitionem suorum
 predicantibus, i. suarum passionum aut e. quoniam predicata ppria
 ad subiecta sunt, ppter ipsa subiecta et sunt de necessitate in subiectis,
Deinde cum dicitur (No. n. contingunt) quoddam quod di-
 xerat manifestat, dixerat. n. quod ppter passiones in quarum
 definitionibus ponuntur subiecta et quod sunt ppter ipsa de
 necessitate sunt in subiectis, ideo hic declarat quod hoc ha-
 beat veritatem, vix, quod talia de necessitate insunt. Circa quod
 tria facit, quod primo declarat quod talia sunt necessaria, 2° p-
 bat quod dixerat, 3° epilogat circa determinata, secunda ibi
 (Est enim contrarium) tertia ibi (De omni quod dicitur) ad eui-
 dentiam autem prime partis sciendum quod aliquam ppria potest descri-
 bi vno nomine, sicut habere tres angulos ppria potest trianguli,
 quando describitur per duo opposita, sicut par vel impar
 dicitur ppria potest numeri, ppria potest de necessitate est in sub-
 iecto suo vel simpliciter ut cum noia vno nomine, vel secundum opposi-
 ta ut cum noia per duo opposita, ideo ait quod hoc ppter passio-
 nes (non contingunt non inesse, aut simpliciter cum noia vno nomine,
 aut opposita) ut cum noia per vtriusque oppositorum, et ex-
 plicat quod ppria potest aliquam noia per duo opposita dicens
 (ut linee) su. de necessitate inest (aut rectum aut obliquum
 et numero aut par aut impar) **D**einde cum dicitur, (Est autem
 primum) probat quod dixerat dicens, (Est. n. primum aut pri-
 uatio aut dicitio in eodem genere) su. sunt ideoz, hec. n. tria, scilicet
 primum imediata, opposita privative, et dicitio in eodem
 genere, i. in eodem genere subiecti siue respectu eiusdem subie-
 cti sunt idem et equipollent (ut par et non par in numeris)
 i. in genere numerorum (secundum quod) genus numerorum (sequitur) hec
 potest su. in tali genere et respectu talis subiecti par et non par
 sunt idem quod par et impar, (Quare si necesse est) de quo
 libet (affirmare vel negare, quod etiam per se sunt necesse est inesse)
 idest de necessitate insunt, **D**ubitaret forte aliquis quod pri-
 uatio et dicitio sunt idem quod dicitio, et etiam dubitandum esset
 quod contra philosophi valeat, quod si de quolibet necesse est affirma-
 re vel negare quod ppter et per se passiones de necessitate insunt,
 Dicendum quod ut dicitur in quarto meta, privatio est negatio
 in subiecto, Est. n. dicitio inter privationem et negationem ut in
 eodem 4° inuis, quod negatio nihil potest, sed privatio presup-
 ponit aliam naturam subiectam, Est ergo negatio vltior quam privatio
 quia negatio respicit quodlibet, imo de ipso non ente potest
 verificari, sed privatio respicit determinatum genus subie-
 ctibile siue determinatum subiectum, quare sicut se habet affir-
 matio et negatio ad quodlibet, sic se habet privatio et habitus
 ad determinatum subiectum, igitur si de quolibet verificatur
 affirmatio et negatio oportet quod de determinato subiecto
 verificetur privatio et habitus, ut si par et impar determi-
 nat sibi hoc genus subiecti, vix, numerum, sicut de quolibet
 verificatur affirmatio vel negatio, ut quod est par vel non par
 ita de determinato subiecto ut de numero verificabitur pri-
 uatio vel habitus ut quod est par vel impar, et sic iustum et
 iniustum determinat sibi determinatum subiectum, ut puta
 quod determinat sibi habens rationis vsum, de quolibet ve-
 rificabitur affirmatio vel negatio, quod quodlibet vel est ius-
 tum vel non iustum, de ipso. n. lapide verificatur quod non est
 iustus, et etiam de chimera vere dicitur quod non sit iusta, non
 tamen vere dicitur quod lapis sit iniustus vel chimera sit iniusta
 sed de determinato subiecto, ut de habente vsum rationis
 vere dicitur quod sit iustum vel iniustum, Cum ergo non habet ppria potest
 vnum nomen, sed denominatur per duo opposita sicut
 rectum et curuum dicitur ppria passio linee, et par vel
 impar passio numeri de necessitate oportet de hoc subie-
 ctis verificari alterum oppositorum, Est ergo intentio philosophi
 quod de quolibet verificatur affirmatio vel negatio ergo

de determinato subiecto verificabitur p̄uatio vel habitus vt de numero par vel impar. de linea obliquus & rectus. & quia sic ē nō solus p̄p̄ia passio inest subiecto de necessitate q̄n noiat vno noie. vt h̄e tres de necessitate inest triangulo s̄ sic et̄ o3 de necessitate p̄ se passione in eē subo q̄n noiat p̄ duo opposita vt par v̄l ip̄ar nece ē i eē nūero. & q̄d̄ ocm̄ ē de opposit̄ p̄uat̄ itell̄idū ē de opposit̄ h̄rys nō de h̄rys q̄buscūq̄ s̄ de h̄rys imediati. nā sic par & ip̄ar q̄ sūt opposita p̄uatiue determināt sibi inuicē sic sanū & egr̄ q̄ dicunt̄ cōtraria imediata determināt sibi al̄ habebūt se cōtraria imediata. vt sanum & egr̄ ad determinatū subm̄ vt ad al̄ sicut affirmatio & negatio. i. sicut sanū & nō sanū se h̄nt ad quod s̄. Cum ḡ querit̄ quō sunt idē & quō equipollent cōtraria p̄uatiua & d̄ictoria dici pōt q̄ nō equipollent simpl̄ sed i determinato subo q̄ sicut de quol̄z neesse est vel affirmare vel negare ne de determinato subo neesse est verificari al̄teꝝ opposit̄o p̄uatiue v̄l al̄teꝝ imediatoꝝ d̄ictioꝝ. Quō at̄ valeat p̄na p̄bi q̄ si neesse est d̄ quol̄z affirmare v̄l negare neesse est de determinato subiecto verificari p̄ se passioneꝝ dato q̄ illa passio nō nominet̄ vno simplici nomine sed nominetur per duo opposita est per habita manifestū. vltimo epiloga circa determinata. dicens (de omni qui dem & per se determinatum sit hoc modo.)

¶ Vniuersale aut̄ dico. Postq̄

ph̄s determinauit de omni & per se. in parte ista determinat de v̄li. Circa quod duo facit. quia p̄mo determinat quid est v̄le. 2° declarat qualiter circa v̄le at̄tingit errare ibi. (oportet aut̄ & nō latere) Ad euidentiā aut̄ p̄me partis sciendū q̄ tunc est v̄le vt de v̄li hic loquitur ph̄s quando passio vniuersal̄ adaptatur subiecto. Duobus ergo modis impedit̄ v̄le. vel si sit particularitas ex parte subiecti. vt quia subiectū est q̄d particularius passione vel si sit particularitas ex parte passionis. vt quia p̄a sit particularior subiecto. videmus. n. q̄ habere tres p̄t̄ separari ad figurā yfochele & triangulū. Si ergo dicit̄ si gura habere tres non est ibi v̄le. q̄ p̄a est particularior subiecto. Si vero dicatur yfocheles h̄z tres. non est ibi v̄le. quia subiectū est particularius passione. Sed si dicatur. triangulus habet tres. est ibi v̄le. quia non est ibi particularitas ex parte subiecti nec ex parte passionis imo passio inest v̄l subo & subm̄ v̄l passioni subiecti. nihil ergo est v̄le vt hic de v̄li loq̄mur q̄ q̄dā v̄lis adeq̄tō passionis ad sub̄ & subiecti ad passionē. Prima ergo p̄s est presentis lectionis. et diuidit̄ in tres p̄tes. quia p̄mo declarat quid est v̄le. 2° ostēdit in q̄bus nō habet eē v̄le vel quot modis impediri pōt v̄litas. 3° manifestat quō h̄z v̄litas vtilis est demōstrationi. sc̄da ibi (vt duos rectos h̄e) tertia ibi (& dem̄stratio p̄ se). Circa p̄mū duo facit q̄ p̄mo pponit quod intendit. 2° pbat quod dixerat ibi (manifestū igit̄). Dicit ergo (v̄le aut̄ dico q̄ cū sit d̄ oī & p̄ se est s̄z q̄ ip̄s). q. d. q̄ ad v̄le de quo hic intendit̄ tria requiruntur. v̄z. q̄ sit de omni sit per se & sit s̄m q̄ ipsuz ¶ Notandū aut̄ q̄ v̄le de quo hic agit̄ vt pōt patere per habita nihil est aliud q̄ quedā v̄lis adequatio subiecti ad passionē & passionis ad subm̄ & q̄ nunq̄ ē ibi h̄z adequatio nisi sit de oī p̄ se & s̄m q̄ ip̄m iō hec tria p̄stunt vniuersale de quo hic intenditur. ¶ Deinde cum dicit (Manifestū igit̄) pbat q̄d dixerat supra. Circa q̄d tria facit s̄m q̄ tria pposuerat. nā p̄mo pbat q̄ v̄le sit de oī. 2° q̄ sit p̄ se. 3° q̄ sit s̄z q̄ ip̄s. sc̄da ibi (p̄ se aut̄) tertia ibi (v̄le aut̄) In p̄ma p̄te intendit talē rōem. quecūq̄ sunt necessaria sunt de oī. sed v̄la sunt necessaria. ergo v̄la s̄t

de omni. De hac aut̄ rōe nō ponit nisi minorē v̄z q̄ v̄la sunt necessaria dicens (manifestū igit̄ est q̄ quecūq̄ sūt v̄la de neccitate insūt rebus). i. v̄la p̄dicta ex necessitate insunt vniuersalibus subiectis suis. tunc ḡ ē sup̄plenda ratio q̄ si vniuersalia sunt sic necaria cum talia sunt de omni. vniuersalia igit̄ sunt de oī. ¶ Notandū at̄ q̄ vniuersalitas p̄p̄onis vel pōt accipi rōne rei vel rōe signi. si accipiant̄ rōe signi sic oīs p̄p̄o in q̄ ponit̄ signū vniuersale ē vniuersalis. vt oīs h̄o currit. & de aial mouetur. & cetera h̄z vniuersales sūt. s̄z tūc ē in p̄p̄one vniuersalitas rōe rei q̄n ex ipsis rebus sumit̄ rōe vniuersalitat̄ vt cū sub̄ h̄z vniuersalē habitudinē ad p̄dicatū & conuerlo. hic ergo vbi tradit̄ ars demōstrād̄i p̄ quā habet̄ sc̄ia de rebus magis itelligit̄ de vniuersali p̄p̄one. put vniuersalitas accipit̄ ex parte reꝝ q̄ ex p̄te signū. ¶ Dubitaret forte aliq̄s cū ph̄s distincte videat̄ loq̄ de p̄ se & de omni vtrum sit aliud eē de omni q̄ de p̄ se. & videt̄ q̄ nō q̄ sūt de oī sūt p̄ se necaria cū nō sit de oī put̄ hic de oī agit̄ nisi sit ibi tā vniuersalitas sub̄ q̄ t̄p̄oz q̄ aut̄ talia sunt. sunt necessaria q̄ que de omni & semp̄ insunt neccio insunt. s̄z que sunt neccia sunt per se. ergo q̄ sunt de omni sunt per se. ¶ In cōtrariū est ph̄s qui loq̄ndo de v̄li dat ei tres cōditiōes distinctas. v̄z q̄ sit de oī per se & s̄m q̄ ip̄m. quod non eēt nisi hec tria adinuicē differrent & ad se inuicem eēt distincta. ¶ Dicendū q̄ aliqua p̄dicata habere necessariam habitudinē ad subiecta q̄tū ad p̄ns spectat dupl̄r potest cōtingere s̄m q̄ dupl̄r possumus p̄incipia assignare. s̄. sp̄ei & indiuidui Si ergo illa neccia habitudo causat̄ ex p̄incipijs indiuidui tunc est accidens inseparabile & pōt inde fieri p̄p̄o de omni. sed illa p̄p̄o nō erit per se. Si vero h̄z neccitas causat̄ ex p̄ncipijs sp̄ei sic h̄z p̄positio non solū eēt de oī sed etiam p̄ se. Quelibet ergo p̄positio neccia pōt eē de omni. sed non quelibet est per se. sed soluz illa est per se vbi neccitas catur ex p̄ncipijs sp̄ei. In plus est ergo de omni q̄ per se. quia quicq̄d est per se est de omni. s̄z non cōuertit̄. Quod vero arguebat̄ q̄ p̄positio neccia est p̄ se nō ē verum. patet. n. q̄ non q̄libet p̄positio neccia est per se sed solū illa vbi causat̄ neccitas ex p̄ncipijs sp̄ei. ¶ Alterius forte dubitaret aliquis quare q̄libet neccitas pōt facere p̄positionē de omni. & tamē p̄positionē per se solū pōt facere neccitas cāta ex p̄ncipijs sp̄ei. Dicendū q̄ tunc ē p̄positio per se quādo aliqua p̄p̄ia p̄a p̄dicat̄ de subiecto aliquo. inter passionē autē p̄p̄ia & passionē p̄ accidēs. siue inter p̄p̄iū & accidēs put̄ p̄p̄uz distiguitur ab accidēte hec videt̄ eē d̄ia. quia accidēs respicit p̄incipia indiuidui. p̄p̄iū autē p̄incipia sp̄ei. vt videtur velle ph̄s in 5° th̄picoꝝ. solū ergo illa neccitas q̄ respicit p̄ncipia sp̄ei facit illā p̄positionē p̄ se quā intendit̄ &cludere demōstratoꝝ. q̄ si hoc lucidius quereret̄ p̄z q̄ illa p̄positio ē p̄ se q̄ ē p̄ causam ex̄ntē in se. i. in sua quiditate & i sua eēntia v̄l natura. & q̄ p̄ncipia indiuidui & significatio materie sunt aliquid sup̄addituz eēntie vel nature iō non dicitur cōpetere aliquid rei p̄ se quod competit ei p̄ncipia indiuidui. q̄ quod tale est non cōpetit ei p̄ se s̄z magis p̄ aliud additū sibi. nigredo ḡ q̄ ē accidēs inseparabile coruo & sequit̄ p̄ncipia indiuidui pōt facere p̄positionē de omni. vt si semp̄ coruus ē niger hec ē de omni. omnis coruus est niger. sic etiam ē de omni. oīs ethiops ē niger. nō tamē ē p̄ se. q̄ nigredo sequitur ethiopē rōe p̄plexionis & rōne p̄ncipioꝝ indiuidui. illa ḡ p̄a cōpetit rei p̄ se que causat̄ ex p̄ncipijs sue eēntie vel sue sp̄ei. q̄ vero catur nō ex p̄ncipijs sp̄ei s̄z ex p̄ncipijs indiuidui non competit rei per se sed per aliud

Posteriorum

additus sibi. qz vt dictum est indiuiduum non pertinet ad speciem vel ad essentiam sed est aliud additum essentie vel nature. ¶ Deinde cū dicit (Per se aut) ostendit quod vlt de quo hic agit est p se. Intendit aut talē rōnē. Quicqd est f3 qz ipsū ē p se cū p se sit idēz qz f3 qz ipsū. f3 vlt est f3 qz ipm. vt pbabit. ergo vlt est p se. de hac aut rōnē nō ponit nisi virtutē medij. f. qz p se est idē qz f3 qz ipsum. Ex quo manifeste sequit qz vlt sit p se. quia vt p bat vlt est f3 qz ipsū. ideo dicit (Per se at r f3 qz ipz est idē) qd declarat p exemplū dicens (vt p se iest linee punctū r rectitudo r nanqz f3 qz linea ē) intēdit autē i hoc exēplo talē rōnē. linee f3 qz linea est. i. f3 qz ipm ē ppetit ei punctus r rectitudo. f3 bec ppetit ei p se. g idē est f3 qz ipm r p se. subdit aut aliud exemplū dices qz (triangulo f3 qz triangulus ē duobus rectis). i. cōpetit ei h3c tres angulos equales duobus rectis r tñ hoc ē p se. iō ait (r. n. triangulus p se est equalis duobus rectis). i. habet tres angulos equales duobus rectis. q. d. qz tria/ gulus f3 qz triangulus. i. f3 qz ipz habet tres angulos sed hoc cōpetit ei p se. g idēz est f3 qz ipz r p se. tūc ergo est supplenda rō cū idem sit f3 qz ipz r p se vlt vt pate/ bit est f3 qz ipm. ergo est p se. ¶ Notandū aut qz aliter punctus ppetit linee p se r aliter rectitudo. nā punctus cōpetit linee p se qstū ad p mū modū f3 qz quez diffinitio vel pars diffinitiois p dicit de re p se. nā in diffinitione linee ponit punctus. rectitudo vero competit linee p se qstū ad z" modū qz p pzia passio eius. Exemplificauit g phus de diuersis modis dicendi p se quicqd ē f3 qz ipz ē p se. quod nō eēt nisi idem eēt hoc r illud. g idem est scdm qz ipm r p se. vlt itaqz quod est f3 qz ipm o3 qz sit per se ¶ Dubitaret forte aliqs vtz idē sit p se r f3 qz ipz vt vtr phs in littera dicere. Dicendū qz f3 qz ipm r p se nō sūt simplr idem imo se habent sicut supius r inferius. nam in plus est p se qz f3 qz ipz. qz idēz est p se p cāz exritē in se. sed tunc est f3 qz ipm qñ illa cā est in eo pccisa et adequata r ppetit ei f3 qz h3. vt p se est hō sensibilis qz in se hō habet nām sensibile ppter qd habet in se causā vnde sit sensibilis sed nō est f3 qz ipz qz h3 cā nō pccidit in hoie nec adequat in eo. imo eē sensibile cōpetit alijs ab hoie. eē. n. sensibile nō cōpetit homini f3 qz ipz qz nō cōpetit ei f3 qz h3 sed f3 qz aīal. in plus est ergo eē p se qz f3 qz ipm. iō nō est idē oīo hoc r illud. nā multa sunt p se que nō sunt f3 qz ipz. ¶ Alterius aut dato qz nō oīo sit idem p se r f3 qz ipm. dubitaret forte aliqs quomō phs dicat qz idem sit hoc r illud. Dicendū qz f3 qz ipm 7: ethicoz. torū est magis idē parti qz pars toti qz quicqd habet pars pertinet ad totū. sed multa habet totuz que nō ptinēt ad ptem r in ptribus qz titatiuis totū ē de rōnē partis quia si diffiniretur semicirculus poneretur circu lus in diffinitione ipsius. pars autem non est de rōnē to eius. qz si diffiniret circulus semicirculus nō igrederef diffinitōez eius. hec at que dicta sūt de toto r partibus qz titatiuis euidentius apparēt de his que se hnt vt su perius r inferius. nā supius est magis idem suo inferio ri. qz est de rōnē eius. qz inferius suo superiori quod nō est de rōnē ipsius. h3. n. idētatē cum aliquo r est idē illi quicqd pertinet ad rōez ipsius. Superiora itaqz sūt eadē suis inferioribus. r sunt de rōnē eozū. non autem ecōuerso. Signanter ergo phus ait. qz per se est idēz qd f3 qz ipm. nō aut e? nihil est igitur aliud eē idē vt hic phs loquitur de eodē qz eē eēntiale ei r eē de rōnē eius r qz illud nō possit eē sine eo. r qz p se ē de rōnē eius qd ē f3 qz ipm. r f3 qz ipm nō pōt eē nisi sit p se. ideo dicit

idem eē p se r f3 qz ipm. h3 itaqz phs intentū suum: qz p se est de rōnē eius quod est f3 qz ipm. r nō pōt eē ali ud f3 qz ipm nisi sit per se. vlt ergo quod est f3 qz ipm oportet qz sit p se. Ad hec aut vadunt exempla phl. pro bant. n. qz quecūqz cōpetūt linee f3 qz linea cōpetūt ei p se. r quecūqz cōpetunt triangulo f3 qz triangulus cō petūt ei p se. ex quibus vult cōcludere qz quecūqz ē f3 qz ipm qz sit p se. Tunc ergo vt dcm est suppleat rō. vlt f3 qz patebit est f3 qz ipm. ergo est p se. ¶ Deinde cuz dicit (Uniuerale aut) ostēdit qz vlt sit de oī qz ex neces/ sitate. r declarato qz vlt sit p se qz est f3 qz ipsum. quia idem ē p se r f3 qz ipm. hic pbat quod supposuerat. v3. qz vlt sit f3 qz ipm. r intendit talē rōnē. quicqd ē pmo est f3 qz ipm. vlt est pmo. g vlt est f3 qz ipm. de hac autē rōnē nō ponit nisi virtutē medij. v3. qd illud ē vlt quod mōstratur eē pmo. ideo ait qd (tūc at ē vlt qd cū mōstratū est. vel cū mōstrat in quolibet r pmo.) tunc igit est supplenda rō. cum vlt sit pmo r idem sit pmo qd eē f3 qz ipm o3 qd vlt sit f3 qz ipm. erit itaqz vlt de omni per se r f3 qz quod ipm. ¶ Dubitaret forte aliqs vtz idem sit pmo r f3 qz ipm. r videt qz nō qz pmo idē est quod non per aliud vt infra dicit. tunc ergo arguat sic. triangulus h3 tres hoc ē f3 qz ipm qz ppetit ei in eo quod triangulus tamen non videt qd sit pmo. qz cō/ petit ei paliud vt p habere angulū extrinsecū. nō ē ergo idem f3 qz ipm r pmo. ¶ Dicendū quod vt hic phs lo/ quit de pmo idē ē pmo r f3 qz quod ipm qz qz cōpetit alicui pmo cōpetit ei f3 qz ipm r ecōuerso. nec est vzia realis inter illa nisi forte sit inter ea dīa f3 qz rōnē r f3 qz modū itelligendū sicut est dīa iter ens r vnū. nā licet oē ens sit vnū r ecōuerso rō tñ entis pstitit in pōnē. sed rō vnū quod cōuertit cū ente cōsistit in negatione. nam quelz res est hoc r nō aliud. in qstū igit est hoc dicit esse ens put vero nō est aliud vt put est indistincta a se r dī stincta ab alia dī esse vna. sic r in pposito quod cōpetit alicui f3 qz ipz ppetit p. S3 rō eius quod ē f3 qz ipm sumit positine. rō vō eius quod est pmo sumit negatiue vt triangulus h3 tres f3 qz quod ipm r pmo. f3 dicit hoc habere f3 qz ipm. put habet h3 vt triangulus. S3 qz nō h3 h3 ab alio dī h3 h3 pmo. ergo habere tres alr ppetit triangulo f3 qz quod ipz r vt competit ei vt triangulus. r aliter competit ei pmo vt put non habet hoc ab alio. differunt ergo f3 qz quod ipm r pmo nō realiter. qd ali ud sit pmo quod non sit f3 qz ipsum vel ecōuerso. sed differunt f3 qz modum itelligendū put vnū sumitur negatiue aliud positine. Vel possumus dicere qd vtrū/ qz tam pmo qz f3 qz ipm sumitur positine aliter tamē r aliter. nam triangulus in eo qd triangulus habz tres. r est rō quare alia habent tres ita qd quicqd habz tres hoc ei competit. per triangulū igitur put triangulus in eo quod triangulus habet tres dicitur hec passio ei cō/ petere f3 qz ipm sed put ē rō quare omnia alia sunt ta/ lia dicitur ei cōpetere pmo. hoc ergo quod dicitur p mō potest habere duplicē itellectū. vnū negatiuū. aliū positiuū. negatiue quidem sumitur pmo put signifi/ cat idem quod non ab alio vel nō per aliud. positine vō sumitur put idem significat pmo quod eē aliorum cāz. qualiter cūqz tamen sumatur pmo patet quod non differt realiter a f3 qz quod ipsum sed differt f3 qz rōnem r f3 qz modum itelligendū. ¶ Quod vero obijciatur quod habere tres non competit triangulo pmo. quia competit ei per aliud. vt per habere angulum extrinse cum in sequenti questione soluetur. ¶ Dubitaret for/ tasse aliquis vtrum pmo r f3 qz quod ipsum sint idem

quid competere alicui primo et secundo quod ipsum quod non
 competit ei aliud sed hoc est esse immediatum. **¶** In con-
 trarium est quod immediata propositio est que non est altera prior.
 et talem non est demonstratio ut potest patere per habita. sed quod
 triangulus habeat tres lineas hoc competit ei primo et secundum quod
 ipsum. tamen hoc habet alias propositiones priores et potest demonstrari.
 ergo primo et secundum quod ipsum non est idem quod immediatum.
 Dicendum quod esse primo et secundum quod ipsum est esse non per aliud. sed
 esse non per aliud potest intelligi dupliciter. vel non per aliud subiectum
 vel non per aliam causam. habere ergo tres competit triangulo
 non per aliud quia non per aliud subiectum. nam nullum est
 subiectum cui competit primo hec passio quam triangulo. imo cuiuslibet
 alij competit per triangulum. tamen bene competit ei per aliud
 quod competit ei per aliam causam ut per habere angulum extrinsecum.
 vix tamen quod hec causa oritur ex principijs specie non ex principijs
 indiuidui ideo competit ei per se quod sicut quod competit alicui
 per suam essentiam et per principia specie dicitur ei competere per se
 ita quod competit ei per causam habentem ortum a talibus principijs
 dicitur ei per se competere. Dicemus ergo quod triangulus habet
 tres competit ei per se et primo et secundum quod ipsum aliter tamen et aliter
 nam hec passio oritur ex principijs trianguli et competit trian-
 gulo in eo quod triangulus et competit alijs per triangulum. put
 ergo oritur ex principijs specie trianguli vel habet esse per causam
 habentem ortum a talibus principijs et competit triangulo per se
 sed ut competit ei in eo quod triangulus competit ei secundum
 quod ipsum. Sed 3° put non competit triangulo per aliud subiectum
 sed alijs competit per triangulum dicitur triangulo competere
 primo. per quod quod accipiunt per se primo et secundum quod ipsum et hec non
 sunt oio idem quod immediatum. nam tunc propositio est immediata
 quod passio sic se habet ad subiectum quod non competit ei nec per aliud subiectum
 nec per aliam causam per quam possit demonstrari. ideo propositio
 immediate sunt indemonstrabiles. sed quod competit alicui per
 quod ipsum et primo 3° non competit ei per aliud subiectum potest tamen ei compe-
 tere per aliam causam. id est talia potest demonstrari imo potissima
 demratio non est nisi talium. **¶** Deinde cum dicitur (Ut duos
 rectos habere) declarat in quibus non habet esse vel esse vel quod
 idem est ostendit quot modis impediri vel esse. Ad cuius eui-
 dentiam sciendum quod habet velitas ut per se iam dicta summeda est
 ex parte reorum non ex parte signorum tantum. ut tunc dicitur propositio
 velitas quod res ipse habet vellem habitudinem adinuicem ut quod
 predicatum inest vel subiecto et subiectum subiecti predicato vel.
 Duplex itaque potest impediri habet velitas vel ex particularitate
 predicati quia predicatum est particularius subiecto. vel ex
 particularitate subiecti quod subiectum est particularius predicato.
 Duo ergo facit secundum quod duplex impediri velitas. nam primo ostendit
 quod impediri ex particularitate predicati. 2° declarat quod
 ex particularitate subiecti ibi (Sed equitibus) Continuet
 ergo sic. dicitur est quod velitas est de oio per se secundum quod ipsum et tunc
 velitas est quod passio inest subiecto secundum quod ipsum et oio equatur
 subiecto. Sed si subiectum excederet passiones et passio non
 inest cuilibet subiecto non esset velitas (ut habere duos rectos
 nec inest cuilibet figure velitas et tamen est). id est competit demerare
 (de figura ut habeat duos) rectos (sed non est cuilibet
 figure). id est non demonstrat hec passio de qualibet figura
 nec demonstrat hanc passionem utitur quilibet figura. et ideo
 subdit quod (quadrangulus quedam figura est. et non habet)
 angulos (equales duobus rectis) figura ergo habet tres
 non est propositio vniuersalis quia hoc non competit fi-
 gure cuilibet sed hoc predicatum est particularius subiecto.
¶ Notandum autem quod quadrangulus non habet angulos
 equales duobus rectis. imo habet eos equales quatuor
 rectis. Est enim quadrangulus diuisibilis in duos trian-
 gulos. quia si diuidatur per diametrum et ducatur dia-
 meter de angulo ad angulum fieret ibi duo trianguli. sed

anguli cuiuslibet trianguli valent duos rectos. ergo an-
 guli quadranguli valent quatuor rectos. **¶** Deinde cum di-
 citur (Sed equitibus) secundo ostendit quomodo impediri
 velitas ex particularitate subiecti. nam si dico equicrus
 habet tres. 3° omnis equicrus habet tres. non tamen hec
 est propositio velitas ut hic de velis loquimur. sed impeditur
 velitas hec ex particularitate subiecti. quia subiectus est
 particularius passione. et non inest hec passio primo. imo
 inest triangulo primo. ideo ait (Sed equitibus). id est equi-
 cruris. hec quidem figura (habet forte duobus rectis
 equales. sed non) est hic proprium. ideo non est ibi velitas (sed
 triangulus) habet (primo) id est habet primo. et subdit.
 (quodlibet igitur) supra subiectum (quod monstratur pri-
 mum habere duos rectos) id est habere hanc passionem.
 (aut quodcumque aliud) id est quecumque alia passio mon-
 stratur de subiecto primo (huic primo). id est huic cui inest
 primo (inest velitas) ergo ad hoc ut sit velitas debet passio inesse
 subiecto primo ut non impediatur velitas ex particulari-
 tate subiecti. et debet inesse cuilibet subiecto ut non im-
 pediatur vniuersalitas ex particularitate predicati. **¶** De-
 inde cum dicitur (Et demonstratio) ostendit quomodo habet
 vniuersalitas sit utilis ad demonstrationem. propter quod
 sciendum quod per se et proprie passio non demonstrat nisi de
 suo subiecto vniuersali. ut habere tres non demonstrat
 nisi de triangulo. Si autem demonstrat de alio ut de equi-
 cruri hoc erit per comparisonem ad triangulum. ideo ait
 quod (demonstratio per se) et proprie (est habet vniuersalis)
 quia non demonstrat passio proprie nisi de subiecto suo
 vniuersali (alioz autem) subiectoz (est quodammodo
 non per se) id est non proprie nec vniuersali ut equitibus
 rum (non vniuersali est). id est habere tres non demonstrat
 de equitibus. id est equicruri (vniuersali sed frequetius)
 id est sed est frequetius. id est in plus. ut habet alia trans-
 latio. hec enim passio habere tres est in plus quam equicru-
 ris et est vniuersalior eo. **¶** Notandum autem quod si demonstra-
 tur habere tres de triangulo quia hoc est vniuersale sub-
 iectum ipsius dicitur esse demratio vniuersalis. Sed si
 demonstrat de equicruri aut de alia specie trianguli di-
 citur esse demratio particularis. ergo de triangulo de-
 monstratur hec passio vniuersali. sed de alijs a triangulo
 ut de equicruri vel de alijs speciebus trianguli demonstra-
 tur hec passio quodammodo. quia demonstrat particula-
 riter cum subiectum sit particularius passione per se
 ergo demonstratio est de subiecto primo et velis. et quod sic est
 patet quomodo vniuersalitas demonstrationi sit utilis

oportet autem non latere.

Postquam philosophus ostendit quid est vniuersale et de-
 clarauit quot condiciones requiruntur ad vniuersale. quod
 requiritur quod sit de omni per se et secundum quod ipsum. In parte
 ista declarat quomodo contingit circa vniuersale erra-
 re. et quomodo contingit decipi circa ipsum. Circa quod
 duo facit. quia primo proponit quod intendit. secundo ex-
 quitur de intento ibi (Oberramus autem) Dicit ergo quod
 (oportet autem non latere quoniam multotiens contin-
 git peccare) circa vniuersale (et) contingit multotiens
 (non esse quod demonstratur vniuersale primum secundum quod
 videtur demerari velitas primum) **¶** Notandum autem quod ma-
 lum non potest vitari nisi cognitum sit. ne ergo erremus
 et decipiamur circa vniuersale oportet declarare quod mo-
 dis contingit errare circa ipsum. **¶** Deinde cum dicitur.
 (Oberramus autem) exequitur de intento. Circa quod
 tria facit. quia primo narrat quot modis contingit er-
 rare circa vniuersale. secundo explicat de erroribus

Posteriorum

illis. 1.º dat doctrinā et artē per quā possumus cognoscere vlt̄ p̄m̄. sc̄da ibi (si vero aligs dem̄abit) tertia ibi (vt̄ autem fm̄ q̄ est triangulus) Ad euidentiā prime partis sciendum q̄ circa aliquid vlt̄ vel circa aliquid cōmune contingit errare tripliciter. primo si cōe illud nō habeat sub se multa inferiora actu. ideo q̄ ostēsi ē de sup̄iori credit̄ ostēsi ē de inferiori. 2.º p̄tigit errare si illd̄ cōe h̄z plura inferiora. att̄ h̄z cōe est innoiatū. et q̄ nescimus noiare tale cōe q̄ ostēdimus de suis inferioribus credimus ostensum ē de h̄z cōi. 3.º possumus errare. si aliqd̄ cōe habeat magnā similitudinē et magnā vicinitatē ad aliquā suā partē vel ad aliqd̄ suū inferiorē p̄pter q̄d que cōueniunt sup̄iori demonstramus de inferiori. vnde aut̄ sumunt̄ isti errores. et q̄re tot̄ sint. in p̄sequēdo patebit. Ad p̄sens t̄n̄ sufficiat scire q̄ hos tres narrat. Tria ḡ facit. q̄ p̄mo determinat d̄ erroze p̄mo. 2.º de 2.º 3.º de 3.º 2.º ibi (aut si ḡdes) tertia ibi. (aut contingit eē) Dicit ḡ (oberramus at̄ deceptōez h̄ac). i. p̄pter deceptōez h̄ac (cum aut̄ nihil sit a sup̄iori accipe). i. sub sup̄iori (et̄ singulare aut̄) su. si nihil sit accipere aliud (q̄ singularia) alia aut̄ ista est planior vbi d̄. q̄ oberramus cū nihil sit accipere a superiorē preter singulare vel singularia.

¶ Notādū aut̄. q̄ cōe actu nō h̄re plura inferiora potest̄ itelligi dupl̄r. vel si illud cōe sit sp̄s et̄ non habeat actu sub se nisi vnū singulare. vlt̄ si sit genus et̄ h̄at sub se actu multa singularia. s̄z nō h̄at sub se nisi vnā solā speciem ḡ erramus si sub sup̄iori vel sub cōi q̄d est sp̄s nō sit accipe nisi vnū singulare. vel erraremus si sub cōi quod ē genus nō sit accipe aliud q̄ multa singularia. nō aut̄ sit sibi accipere multas sp̄s.

¶ Notādū ē q̄ si nō eēt nisi vna sp̄s triāguli. vt̄puta si nō eēt nisi yfocheles. q̄ n̄ videremus aliū triāgulū q̄ yfochele crederemus q̄ illd̄ quod dem̄atur de yfochele dem̄stratur de triangulo simpl̄r. et̄ illud quod dem̄arent de yfochele in eo q̄ yfocheles. crederemus dem̄ratū eē de triāgulo i eo q̄ triāgulus. hoc. n. posito. q̄ nō eēt actu nisi hec sp̄s triāguli que est yfocheles putaremus q̄ h̄re tres que est simpl̄r pa.º triāguli esset simpl̄r pa.º yfochelis. et̄ ita erraremus circa subm̄ vlt̄. q̄ crederemus yfochelez esse p̄m̄ et̄ vlt̄ subm̄ de h̄re tres. et̄ quod d̄c̄m̄ est de genere si non h̄eret actu nisi vnā sp̄m̄. intelligendū est de sp̄e si nō haberet actu nisi vnū indiuiduū. q̄ hoc posito q̄ eēt p̄ se speciei. crederemus eē p̄ se indiuiduū.

¶ Notandus etiam q̄ si querat̄ vt̄z in vna sp̄e possit̄ reseruari genus. dici p̄t q̄ sp̄s potest̄ cōsiderari dupl̄r. vel vt̄ habet eē in suis particularibus actu. vel vt̄ habet eē in suis causis. existēte. n. vna sp̄e s̄z esse quod habet in suis particularibus et̄ ex̄ite illa sp̄e vel existētibz alijs sp̄ebz fm̄ eē quod habet in suis causis poterimus hoc mō saluare rōnē generis. nā si nulla sp̄s eēt in actu sed solū haberet eē i suis causis possemus saluare rōnez ḡris. eēt. n. flos genus dato q̄ nec rosa nec liliū nec aliq̄ sp̄s floris haberet eē i suis particularibus sed solū in suis causis. Sed si sit vna sp̄s tantū vel in suis particularibus vel causis. alie vero sp̄s nec hoc mō nec illo eē habeant nullo mō i tali vna sp̄e poterit̄ rō generis reseruari.

¶ Dubitaret forte aligs in quo peccat hic error contra vlt̄. ¶ Dicendū q̄ peccat̄ hanc p̄iculā que est fm̄ q̄ ip̄m. dictū est. n. q̄ vlt̄ debet eē de oī p̄ se et̄ fm̄ q̄ ip̄m. ergo si nō eēt nisi vna sp̄s triāguli crederemus q̄ illa sp̄s eēt vt̄ dictū est subm̄ vlt̄ et̄ p̄m̄ huius passionis q̄d ē habere tres. et̄ crederemus q̄ illa passio cōpeteret illi sp̄e fm̄ seip̄s. et̄ q̄ hoc mō non cōpetit. iō erramus circa subz vlt̄ p̄m̄ cū credimus eē vlt̄ p̄m̄ quod nō est.

¶ Deinde cū dicit̄ (Aut si sit ḡdē)

ponit fm̄ errozem dicens q̄ (aut) sit. erramus (si sit ḡdem) su. accipe sub superiorē plura inferiora. s̄z illd̄ cōe vlt̄ sit inoiatū et̄ h̄z error ē su. (i rebus differētibz sp̄e)

¶ Notādū aut̄ q̄ q̄n̄ vlt̄ et̄ aliqd̄ cōe cui p̄petit aliq̄ pa.º p̄mo est inoiatū de leui erramus. q̄ mlt̄oties p̄bamus passionē illā nō de suo p̄po subiecto q̄ est inoiatū. s̄z de aliquo alio. et credimus illud eē subm̄ vlt̄ p̄m̄ q̄d nō est.

¶ Dubitaret forte aligs i quo peccat hic error h̄z vlt̄ Dicendū q̄ peccat̄ hanc particulā q̄ ē per se. vt̄puta si nō eēt nisi tria corpora in mūdo. v̄z. fer̄z lapis et̄ lignū cū nihil sit visibile nisi corpus. esse visibile nō p̄petet nisi ferro lapidi et̄ ligno. Si ḡ eē coloratū in quo cōueniunt illa corpora fm̄ q̄ sunt visibilia nō eēt nobis noiātū p̄baremus esse visibile de oibz his corporibus ferro lapide et̄ ligno vel de aliquo istoz. et̄ crederemus accipe subiectū p̄ se et̄ vlt̄ p̄m̄. et̄ accipemus subiectū per acc̄ns. accidit. n. sube q̄ sit visibilis. igit̄ illud cōe in quo p̄ueniunt res d̄r̄ites sp̄e p̄t eē nō vt̄ genus. sicut eē coloratū se h̄z ad illa corpora de q̄bus fecimus mentionē

¶ 3o si tale cōe sit inoiatū et̄ p̄bet passio de ipsi inferioribus accipiemus subm̄ p̄ acc̄ns. nō erit q̄ subm̄ vlt̄ p̄m̄ q̄ deest ibi p̄ditio que est p̄ se. et̄ si dicat̄ q̄ p̄tigit aliq̄n̄ tale cōe eē genus. iō si de suis inferioribus p̄bet passio nō eēt hoc per acc̄ns sed p̄ se. q̄ q̄ sūt gn̄s p̄ se p̄petit̄ sp̄e. dici d̄z q̄ accidit q̄ tale cōe sit genus. q̄ vt̄ patuit̄ i ex̄plo p̄posito p̄t̄ p̄tigit q̄ tale cōe nō sit genus. quo p̄posito accipiet̄ subm̄ oīo p̄ acc̄ns vt̄ i eodē ex̄plo patebat

¶ 3o dicendū q̄ fm̄ hunc erroze nō accipit̄ subm̄ vlt̄ p̄m̄. q̄ peccat̄ h̄z p̄ditionē que est per se.

¶ Deinde cū dicit̄ (Aut cōtingit eē) adducit̄ tertiū erroze siue tertiā deceptionē dicens q̄ (aut) su. cōtingit errare si illud (in quo mōstrat̄). i. de quo mōstrat̄ su. passio (cōtingit esse sicut totū in parte). i. sicut totū h̄ns magnā affinitatē et̄ p̄mitatē cū parte. nā tūc su. p̄pter h̄z p̄mitatē totius ad partē quod est partis attribueret totū. et̄ passio q̄ ē partis p̄bat̄ de toto cū credimus eē subm̄ vlt̄ p̄m̄ q̄d nō est. iō subdit̄ (eis. n.) su. totis (q̄ sunt i pte). i. q̄ habent magnā affinitatē et̄ p̄mitatē cū parte (inest quidē dem̄stratio). i. dem̄strat̄ quidē ex talibus totis que i sūt partibus (et) su. talis dem̄stratio (erit de omni). i. vid̄bitur eē de omni (sed tamen) su. fm̄ rei veritatem (dem̄stratio) su. illa (non erit) su. d̄ omni (huius primi). i. huius subiecti q̄d ponit̄ vlt̄ p̄m̄. et̄ exponit̄ se q̄d appellat̄ vlt̄ p̄m̄ dicens. (Dico aut̄ huius p̄mi fm̄ q̄ est) vlt̄ (demonstratio. cū) dem̄stratio (sit primi vlt̄). q. d. q̄ istud appellat̄ subz vlt̄ p̄m̄ cuius est vlt̄ dem̄stratio cuius dem̄stratio vlt̄ sit semp̄ respectu vniuersalis p̄mi

¶ Notandū aut̄ q̄ dem̄stratio p̄ticularis p̄t eē respectu sub̄i vlt̄. vt̄ s̄z yfocheles q̄ nō ē subz vlt̄ et̄ p̄m̄ respectu huius passionis q̄ ē h̄re tres t̄n̄ p̄ dem̄stratōem p̄ticularē p̄t̄ hec passio dem̄strari de hoc sub̄o. Sed vt̄ i littera tāḡ vlt̄ dem̄stratio semp̄ ē respectu sub̄i vlt̄ et̄ primi.

¶ Notādū ē q̄ multa tota vident̄ h̄re maximā affinitatē ad partes. Et̄ multa sup̄iora habent maximā p̄mitatē ad inferiora. Crederet forte aligs q̄ linea recta eo q̄ recta est sup̄ aliā lineā cadens semp̄ caderet recte. et̄ q̄ linea sup̄ aliā cadēs fac̄ angulū rectū iō forte aligs crederet q̄ oīs angulus rectilineus eēt rectus angulus itaq̄ rectilineus q̄ est genus ad angulū rectū h̄z magnā affinitatē et̄ p̄mitatē cū ip̄o. si ergo p̄pter hanc p̄mitatē passio que competit angulo recto dem̄straret̄ de rectilineo illa dem̄stratio eēt de omni. i. videretur eē de omni. tamē respectu anguli rectilinei quod ponitur eē subiectū vlt̄ p̄m̄ nō erit sup̄ple de omni. erit enim

Alia passio de oi respectu anguli recti. s; nō respēu anguli rectilinei. ¶ Dubitaret forte aliq; i q; peccat hic error contravse. Dicendum q; peccat in banc pculā q; ē dici de omni. nam quan; ūcunq; totum habeat p;imitatē ad ptem nūq; passio partis respectu totius erit de oi. ppter. n. h; p;imitatē videbit forte esse de oi s; nō erit. Ex h; aut; apparet nūerus et sufficientia h; decepcōis vel h; error; nā cū ad v;e vt patuit in lectiōe pcedēti currere debent tres pditiones q; nūq; est subiectus v;e respectu alicuius passionis nisi sit ibi de oi p se et fm q; ipm. in accipiēdo sub; v;e p;imū possumus decipi fm tres pditiones p;etactas et iuxta numerū h; triū cōditionū. ¶ De; cū dicit: (Si ergo aliq; dem;fabit) ex;mplificat de p;fatis erroribus. Circa qd; tria facit q; p;mo ponit ex;mplū d; errore tertio. 2° ponit ex;plū de p;mo. et 3° de 2° scōa ibi (et si triāglus) tertia ibi. (et p;ortōale.) Dicit ergo (si ergo aliq; dem;strabit qm; recte linee nō incidūt). i. nō currūt videbit vtiq; h; eē dem;stratio ppter id v; q; hec passio nō cōcurrere videt esse (recti lineis. s; nō est aut;). su. h; dem;stratio (nisi qd; fiat h;) .i. fiat deteriatio (qm; sint sic e;les). i. eque distantes. et subdit (si aut; e;les). i. si accipiant linee equales. i. eque distantes (i quolibet) erit ibi de quolibet hoc erit ibi de oi et erit dem;stratio v;is. ¶ Notādū aut; q; ea que sunt sp;ei p;petunt generi licet nō p;petant ei v;e esse. n. rōale qd; p;petit homini p;petit aiali nō oi. ¶ Notādū etiaz q; linee recte sunt genus ad lineas e;les. i. eque distantes. .i. nō currere aut; ē p;pa passio lineaz eque distātū. Si ergo ppter affinitatē quas hnt linee recte ad lineas e; distātes. Et si ppter hoc q; hec passio p;petit lineis recti q; p;petit lineis eque distātibus q; si ibi recte vellemus banc passionē dem;strare de lineis rectis simplr deciperemur fm tertiu; errorez q; nō erit ibi de omni. q;re si accipiant linee e;les. i. eque distantes erit ibi de quoz .i. de omni. Sed si accipiant linee recte simplr non erit ibi de oi q; nō p;petit oibus rectilineis hec passio q; ē nō iteridere. i. nō currere. ¶ Dubitaret forte aliq; q;re ē ipossibile lineas eque distātes currere et si i infinitū p;erabant. Dicēdū q; hec. q. soluit ex; his q; d; nri geometria. nā vt ostēdit ibi si lineas paralellas secet aliq; linea v;puta si linea a. b. ē paralella et eque distās linea. c. d. si has duas lineas secet. e. f. faciet ex; eadē pte duos angulos e;les duobus rectis. si p;dicte due linee possēt cōcurrere ad aliquē punctū sit ille punctus. g. hēbit igitur triāgl; e. f. g. tres angulos valētes plus q; duos rectos. qd; est ipossibile. ¶ Deinde cū dicit. (Et si triangulus) ponit ex;plū de errore p;mo qui ē qm; cōe sub se nō hab; plura inferiora. vt quādo genus non habet sub se plures spēs. vel qm; spēs nō h; sub se plā idividua. iō ait. (et si triangulus nō esset aliud q; ysocheles videt vtiq; esse dem;stratio) fm q; ysocheles. q. d. q; si nō eēt alia spēs trianguli q; ysocheles possemus de leui decipi quia hoc posito forte videt nobis q; h;e tres possēt dem;fari d; ysocheli s; q; ē ysocheles. qd; ē falsus. ¶ Deinde cū dicit (Et p;ortionale) hic vt dicebat ex;plificat de secūdo errore. Circa qd; duo facit. q; p; facit qd; dictū est. secūdo assignat rōnē eius qd; dixerat ibi (nō. n. s; q; triāglus) Circa p;imū duo fac; s; q; duo ex;pla adduc; ad p;positū. nā p;mo ex;plificat in q;titatibus p;portionalibus. 2° in sp;ibus triāgl; ibi (Unde si aliq;) Dicit g;. (et p;ortōale qd; ē p;mutabiliter). i. hec passio q; ē p;mutabilr p;portio nari p;tingit su. q;titatibus (s; q; sunt numeri et fm q; linee et fm q; firma et s; q; tempa) oibus g; his p;petit hec passio. Oia tñ ista fm q; p;ueniūt in hac passionē nō hnt

nomē ipositū. Rursus q; de istis cōsiderāt diuerse scie nō fit vna dem;stratio de his oibus. imo arismetrica p;bat hāc passionē solū de numeris geometria de lineis et sic de alijs. Scorsus g; in diuersis scientijs fuit diuerse dem;strationes. de hac passionē fieri tñ possēt vna dem;stratio de oibus his q;bus hec passio cōuenit. iō ait q; (quēadmodum dem;stratus est aliquando scorsum) et dimis; su. in diuersis sciētys. (p;tingens est). i. posse est (de oibus his dem;strari) su. hanc passionē (vna dem;stratio. sed ppter q; nō est denoiatū) illud cōe su. (fm q; oia hec sunt vniū) v; (nūeri lōgitudines tpa et solida) sunt accepta ad innicē scorsus (et sp;e differentia). q. d. q; q; inoiatū est id in quo vniunt. et cōueniunt nō fit d; his dem;stratio vna pnt vniunt in aliquo cōi sed magis fiunt de eis dem;fatiōes diuerse put sunt sp;e d;ia. i. put formalr sunt distincta et put sunt scorsus accepta. nunc aut; q; sic scorsū sunt illa accepta nō monstrat v;e. q; nō accipit ibi sub; v;e p;imū. nō eni linee s; q; linee sūt aut fm q; numeri s; inberet hec passio (sed fm q; est hoc). i. fm q; est aliquod cōe ad oia illa (quod ponunt). i. ponendū est (eē v;e). i. est sub; v;e p;imū. Dubitaret forte aliq; qd; p;mutatiz p;portionari possit. Dicendū q; si accipiant q;ttuoz numeri vel quattuoz linee vel quattuoz quecunq; q;titates sic se habet p;ma ad secundam sicut tertia ad quartā possumus p;mutati arguere q; sic se habet p;ma ad quartā sicut scōa ad quartā. vt sic se habet. xviii. ad. ix. sic. xy. ad. vi. possumus p;mutare q; sic se h; xviii. ad. xy. sic. ix. ad. vi. q; sic. xvii. p;ter totū. xy. et medietate eius sic. ix. p;ter totū. vi. et medietate ipsius. p;mutatiz ergo p;portionari est facere de 2° tertium. et de 3° 2°.

¶ Alterius forte dubitaret aliq; v;trū oibus quātitatibus p;petat p;mutabilr p;portionari. Dicēdū q; p;portō est aliq; certa habitudo vnius q;titatis ad aliā. p;portionalitas vero est similitudo p;portionū. sed vt p;bat in. io. geometrie. aliq; q;titates relate ad alias sunt oio surde et incōmēsurabiles et actu et potentia. imō si velimus recte log; omnes numeri sunt adinnicez p;portōabiles. nō tñ omnes q;titates p;tinue p;portionant adinnicez. imō q;libet q;titas cōtinua h; q;titates simetras et p;me surabiles. aliquas vero asimetras et surdas. Lū g; q;ritur v;trū oibus q;titatibus p;petat p;mutabilr p;portionari dicit d; q; oibus q;titatibus nō fm q; q;titates sunt nec vt accipiunt simplr et p;parant ad q;scūq; q;titates s; vt p;parant ad q;titates sibi p;portionabiles. nā nulla q;titas est q; nō habet aliquas q;titates sibi p;portōabiles. ¶ Alterius forte dubitaret aliq; v;trum sub his q;ttuoz q; tangunt in l;ra p;phendant oia illa in q;bus possumus arguere a p;mutata p;portione. Dicendū q; nō solū in lineis sed etiā in sup;ficiebus. et nō solū in t;piibus sed etiā in motibus. verus q; vbi nos habemus linea. alia vero l;ra h; lōgitudines. sed si p; lōgitudines vellemus itelligere nō solū lineas sed etiā sup;ficies. et p; t;pa vellemus itelligere omnem q;titatem successiuā. p; ea que tangunt in l;ra p;phedit quicqd; pōt p;mutabilr p;portōari. q; oē tale vel est q;titas discreta. et sic intelligit p; numez. vel est q;titas cōtinua successiuā. et sic intelligit p; tempora. vel est cōtinua p;manens. et sic intelligit p; lōgitudines et firma. ita q; p; lōgitudines itelligamus lineas et sup;ficies. p; firma vero corpora. Vel possumus dicere q; q;dam dicere vident vt p; ea que tangunt in littera vident itelligi scientie que arguunt a p;mutata p;portione. quia in t;piibus videt arguere astronomia. in numeris arismetrica. in longitudinibus geometria. in firmis naturalis p;phia. Vel possumus dicere et melius q; non est

Posteriorum

inconueniens. in eodē multis dictōes currere. qui g̃ de oibus his q̃ t̃gunt̃ i litteris demōstrare uellet passioez h̃ac q̃ est p̃portionaliter cōmutari dupl̃r decipiet. p̃mo qz in alijs ab istis p̃petit hec passio. z̃ q̃ cum omnia illa nō habent vnū nomen ipositū nō fieret demōstratio vt cōueniūt in aliquo vno cōi sed vt seorsuz accipiunt̃. z̃ p̃ cōsequēs peccaret cōtra ṽle. qz nō accipiet̃ ibi subiectuz ṽle p̃mū. z̃ qz ex hoc p̃hs habet intentū quātuz ad p̃positū spectat sufficit enumerasse que tangunt̃ in littera. ¶ Est etiā diligēter aduertēdū q̃ exēpla ponimus non vt ita sint sed vt sentiat q̃ adiscit. ¶ Alterius forte dubitaret aliqs. vtrū omnia hec habent vnū nomē ipositū. Dicēdū q̃ aliud est habere vnū nomē ipositū quocūqz mō. aliud ē habere vnū nomē ipositū vt p̃ueniūt i aliq̃ passione. habent. n. oia ista quattuor q̃ t̃gunt̃ in littera v3. numeri lōgitudines f̃irma z̃ t̃p̃a vnū nomē ipositū. qz oia sunt aliquo quātitates nō t̃ñ habent vnū nomē ipositū vt p̃ueniunt in hac passione q̃ ē p̃mutari p̃portioabl̃r qz h̃ nō cōpetit eis vt sūt quātitates vt i superiori q. dicebat̃. Illud g̃ ṽle subm̃ z̃ illud cōe cui p̃ se z̃ p̃mo p̃petit hec passio nō h̃z vnū nomē s̃z possumus ip̃z circūloqui z̃ vocare q̃t̃itatē p̃portionatā. ¶ Alterius forte dubitaret aliqs vtz sit aliq̃ vna scia ad quā spectet probare hanc passionē de oibus his q̃ tangunt̃ in l̃ra. videt̃ q̃ sic qz si est vna scia q̃ cōsiderat de oibus istis p̃t̃. p̃bare h̃ac passionē de oibus eis. sed ñalis p̃bia considerat de oibus his. g̃ z̃c. Dicēdū qz h̃z oēs scie syllogizent̃. sola aut̃ dyaletica dat artē syllogizandi. Sic licet multe scie arguat̃ a p̃portione mutata solū t̃ñ scie mathematice z̃ potissime mathematice nō subalternate dant artē de p̃portionibus z̃ ostendūt qualr̃ possumus p̃ p̃portioēs arguere. z̃ qz mathematice nō subalternate sūt arismet̃rica z̃ geometria cū geometria nō debeat considerare de numeris p̃ se loquendo. nec arismet̃rica de magnitudinibus. nulla scia sp̃alis est q̃ possit hanc passionem de suo sub̃o ṽle demōstrare sed seorsū sūt tales demōstratōes vt i l̃ra t̃gūt̃. vtz t̃ñ h̃ possit spectare ad aliquam scientiā cōem nō est p̃sentis speculationis ostendere. ¶ Deinde cum dicit. (Unde z̃ si qdē demōstraret) q̃stēdit hoc idēz in sp̃ibus triāguli dicēs q̃ (siqs demōstraret vnūquēqz triangulum aut demōstratione vna aut demōstratione alia q̃ duos rectos habet). ita q̃ demōstraret vnūquēqz triangulus demōstratione alia z̃ seorsum vt si demōstraret su. equilater̃ seorsuz z̃ gradatū seorsuz z̃ ysochelē non (dū cognit̃ triangulus) q̃ habet tres equales duobus rect̃ (nisi s̃ophysico mō. nec) cognouit (ṽle triāguli). i. nō cognouit habere tres de triāgulo vt ē huius passionis subm̃ ṽle et si sit (s̃z nec nullus est alter triāgulus p̃ter h̃). i. sp̃es triāguli assignatas ¶ Notandū tres esse sp̃es triāguli vt alibi diximus. v3. equilater̃ ysochelē z̃ gradatū. naz̃ si triangulus habeat oia latera equalia d̃r̃ equilaterus. si duo d̃r̃ ysocheles. si oia inequalia d̃r̃ gradatus. ¶ Notādū ē q̃ habere tres posset dem̃fari vnica demōstratione et simul de oibus sp̃ibus his trianguli. posset etiā de qualibz sp̃e triāguli seorsuz per se. sed q̃uis non sit alius triangulus ab istis. nihilominus t̃ñ siue dem̃faret̃ habere tres d̃ oibus his sp̃ibus s̃il̃ siue de vnaqz seorsuz nūq̃ t̃ñ erit dem̃fatio ṽlis nec accipiet̃ ibi sub̃z ṽle p̃mū cū h̃re tres nō p̃petit nisi ysocheli nec eglatero nec gradato s̃m q̃ huius sūt s̃z s̃m q̃ sūt triāguli. de solo g̃ triāgulo dem̃fari poterit tanq̃ de sub̃o ṽle p̃mo. ¶ Notādū q̃ siue sit noiātū illō cōe cui p̃petit passio sicut appz̃ i triangulo respectu h̃re tres. siue sit noiātū sicut appz̃ in q̃t̃itatibus p̃portioa-

libus respectu p̃portionabilr̃ p̃mutari semp̃ ē ibi error si p̃cludatur h̃z passio de inferioribus z̃ non de subiecto cōi. verūtamen qz magis decipimur s̃z h̃uc errore q̃ñ est cōe noiātū q̃ q̃ñ ē noiātū. iō potissime p̃putatus fuit h̃ error iter deceptōes circa ṽle q̃ñ erat noiātū subiectū cōe. ¶ Deinde cū dicit. (Nō. n. s̃m q̃ triāglo.) assignat rōem eius qd̃ dixerat. Ad cuius euidentā sciēdū q̃ tūc est subm̃ ṽle p̃mū q̃ñ p̃petit ei passio cum reduplicatōe siue q̃ñ cōpetit ei i eo q̃ tale. s̃z reduplicatio semp̃ respectu alicuius qd̃ reduplicat̃. Duo g̃ fac̃. qz p̃mo assignat cām dicti respectū reduplicatōis. z̃ respectū eius quod reduplicat̃. z̃ ibi. (Quā igit̃ nō nouit.) Continuet̃ at sic b̃ñ dico q̃ si h̃re tres qs̃ p̃cludat de oibus sp̃ibus triangli nō p̃pter h̃ cognouit subm̃ ṽle p̃mū. (nō. n. cognouit s̃z q̃ triangulus est. nec cognouit omnes esse triāgulo) su. formāl̃r (s̃z cognouit) s̃m materiaz̃ (s̃m sp̃ez̃ autem) su. formāl̃r nō. (nō at omne) su. triangulū cognouit (et s̃) p̃ q̃uis (nullus est) triangl̃s (quē nō nouit.) ¶ Dubitaret forte aliquis quō i p̃cludēdo h̃ac passionē de oibus sp̃ibus trianguli scimus eā de oī triangulo s̃m numez̃ nō at de oī triangulo s̃m formam. Dicēdū q̃ illud est subm̃ formale alicuius passionis. quod est tale s̃m q̃ tale. illud at est subm̃ m̃ale de quo p̃dicat̃ subm̃ formale. vtz i exēplo quod. s̃. posuimus. vtzputa si nō essent nisi tria corpora. v3. ferrū lapis lignū. q̃ cognosceret oia ista tria cognosceret oē visibile. nō t̃ñ p̃pter h̃ cognosceret visibile s̃m q̃ visibile est. nec cognosceret visibile formāl̃r. nā ferrū lapis lignū nō sūt visibilia formāl̃r s̃z māliter. nec sunt visibilia s̃m q̃ huius sed vt sūt colorata. Coloratū itaqz est visibile formāl̃r z̃ subm̃ formale huius passionis. quod est esse visibile est coloratū. q̃ g̃ sciret oia corpora esse visibilia sciret oia visibilia mālr̃. s̃z qui sciret oē coloratuz̃ esse visibile sciret omne visibile formāl̃r. sic z̃ i p̃posito. Cū igit̃ gradatus z̃ eglaterus ñ habent tres nisi in eo q̃ trianguli qui scit h̃ac passionē habere tres. de oibus sp̃ibus trianguli scit omne h̃is tres s̃m numez̃ z̃ s̃m m̃am. nō aut̃ s̃m sp̃em vel s̃m formā. Aduertendū t̃ñ q̃ reduplicatio p̃petit solū sub̃o formali. ex p̃te g̃ ipsius reduplicatōis reddid̃ hec cā dicti. cuz̃ ostendit̃ q̃ demōstrare passionē de inferioribus nō de sub̃o coi. vt h̃re tres dem̃fate de sp̃ibus triāgulo nō de triāgulo nō est dem̃fate de sub̃o ṽle z̃ p̃mo. nec de sub̃o cui p̃petit reduplicatio. qz non fit dem̃fatio s̃m formā. s̃z s̃m m̃as. vnde g̃ dicit̃ est q̃ hec ratio z̃ hec cā dicti ex p̃te ipsius reduplicatōis sumpta est. ¶ Deinde cū dicit̃ (Quādo igit̃ nō nouit) assignat cām dicti ex parte eius qd̃ reduplicat̃ dicens. (Quā igit̃ nō nouit ṽle z̃ q̃ñ nouit simplr̃ est māifestū) ex dictis. qz (si idē ē). i. eadem rō (inerat triāgulo) su. in cōi z̃ eglatero z̃ alijs sp̃ibus triāguli (aut vniciqz) seorsuz (aut oibus) s̃il̃. q. d. q̃ si eadē est ratio trianguli in cōi z̃ sp̃ez̃ triāguli aut h̃re oīuz̃ aut vniciqz p̃ se tunc su. sciendo habere tres de oibus sp̃ibus triāguli vel de vnaquaqz p̃ se sciens z̃ de ipso triāgulo. (Si vō nō est idē sed est alter) su. esse z̃ altera rō triāguli in cōi z̃ sp̃ez̃ eius sic su. cognoscendo habere tres de sp̃ibus triāguli (non nouit s̃m q̃ triangulus.) ¶ Notandū aut̃ qz sup̃iora differunt rōne ab inferioribus iō aliq̃ p̃nt̃ p̃petere inferioribus s̃m q̃ huius que nō p̃petunt superioribus z̃ econuerso. vt si eadē rē dicit h̃ z̃ aial̃ h̃ōie t̃ñ h̃ō dicit̃ istā rē magi sp̃alr̃ z̃ d̃terminatē aial̃ vero magis gñaliter z̃ confuse. Ostendere ergo q̃ dem̃fate h̃re tres de sp̃ibus triāguli nō est demōstrare de sub̃o ṽlr̃ z̃ p̃mo. qz triangulus g̃ est subiectum ṽle p̃mū huius passionis differt s̃m rōem a suis sp̃ibus. est

hic assignare cās dicti ex pte eius qđ reduplicat quia ppter differētiā quā hz subiectū reduplicatus ad sua inferiora passio qđ demonstrat de superiorū cū reduplicatōe de inferioribus cū reduplicatōe demonstrari nō pōt. ¶ Deinde cum dicit. (Utz autē fm qđ triangulus). dat viam et artē quōd possumus cogitare subiectū vniuersale p̄mū. dicit. (Utz autē hz qđ triangulus ē aut hz qđ est ysocheles et qđ fm hz quod ē p̄mū v̄le cuius est demfatio). q. d. qđ subiectū v̄le p̄mū est illud cuius est demfatio. Si ergo volumus de demfatione artē tradere videndū est respectu huius passionis qđ est h̄re tres vtz sit subiectū v̄le p̄mū triangulus vel ysocheles (et fm hz). i. fm quācūq; aliā passionē vidēdū est qđ est subiectum v̄le p̄mū. et subdit (manifestū est) su. subiectū v̄le p̄mū p̄ h̄c. s. artē (qm̄ ablato isit p̄mū). q. d. qđcūq; ablato ab alijs adhuc inest ei istud est subiectū v̄le p̄mū. et exemplificat de h̄ dices qđ (triangulo eneo isunt duo recti. hz ablato) h̄ qđ ē (esse enē) adhuc su. isunt triagulo duo recti (h̄ nō) remota (figura aut termino) remota. n. figura et remoto termino qđ est p̄us qđ figura et ponit in definitōe figure. et qđ figura est que termino vel terminis claudit. remotis. n. his v̄l remoto h̄re tres ab his remouet a triagulo (h̄ nō p̄mis). i. h̄ nō ppter hoc p̄petit h̄re tres figure vel termino tanq̄ subiectis primis et subdit (cuius ḡ p̄mi) et r̄ndet (si v̄riq; trianguli et fm hoc). i. h̄z qđ triagulū (inest alijs. et huius v̄l ē demfatio) et su. hoc est subiectū v̄le p̄mū. ¶ Nōndum autē maximā et breuē artē dedisse p̄m̄ i cognoscēdo subiectū v̄le p̄mū qđ est cā q̄re isit illa passio oibus alijs. nam semp̄ primus in quolibet ḡne est cā oīus alioz vt pōt h̄ri in 2. meta. ¶ Nōndū etiā qđ ad cognoscendū cui p̄mo et qđ est illud qđ est cā quare isit oibus alijs duo sūt attēdēda. p̄mo qđ remoto ab eo remoueat ab alijs. 2. qđ isit ei v̄l. Ex quo seq̄t qđ h̄re tres inest triagulo p̄mo qđ si remoueat hic ab eo remouet ab alijs et inest ei v̄l. et ex hoc etiā apparet qđ hec passio nō isit p̄mo inferioribus nec superioribus ad triagulū. inferioribus vero vt triagulo eneo vel ysocheli non inest p̄mo qđ h̄z isit oī tali. tñ si remoueat ab eis nō remouet ab alijs. Superioribus aut vt figure nō inest p̄mo. nā h̄z sit ibi ista p̄ditio qđ si remoueat a figura remouet ab alijs. qđ si nō est figura nō est triagulus. et si figura nō h̄z tres nec triagulus deficit tñ ibi cōditio alia qđ nō est i oī figura nec p̄petit ei v̄l. p̄hs ergo dedit p̄ns hec duo documēta. scđo ex his duobus p̄cludit h̄c artē et hoc documētū qđ illud est p̄mo qđ est cā q̄re isit oibus alijs. eē itaq; p̄mo cognoscit p̄ eē alioz cās. eē aut alioz cās cognoscit p̄ hec duo documēta qđ remoto ab eis remoueat ab alijs et isit ei v̄l. ¶ Dubitare forte alijs cū eē p̄ se differat a p̄mo vtz aliquo mō possit accipi p̄ se qđ sit idē qđ p̄mo. Dicendū qđ si accipiat p̄ se. i. p̄ cās exp̄ntē i se vt coiter p̄hs accipit. sic p̄ se differat a p̄mo et in plus qđ eē p̄mo. nā fm h̄c modū p̄mo addit ad p̄ se adeq̄tionem cause. Sic ergo loquēdo qđ est p̄mo est p̄ se qđ qđ h̄z i se cās adeq̄tā h̄z in se cās p̄ se h̄z nō uertit qđ oē p̄ se sit p̄mo qđ nō qđ h̄z in se cām h̄z i se cām adeq̄tā. Sz si accipiat p̄ se qđ idēz sonet qđ nō p̄ aliud tūc idē est p̄ se qđ p̄mo qđ hoc est p̄mū cui alteri p̄ ipsū nō ipi p̄ alterū. ¶ Alterius forte dubitaret alijs cū p̄mū differat ab immediato vtz aliquo mō possit accipi p̄mū quod sit idē cū immediato Dicēdū qđ p̄mū vt p̄hs de eo coiter loquitur idē sonat qđ h̄re cām adequatā et qđ qđ h̄z cām adequatā respectu alicuius passionis illa passio non inest ei p̄ aliud subiectū idē sonat p̄mū qđ nō p̄ aliud subiectū et ideo h̄re tres inest tri

angulo p̄mo qđ nō inest ei p̄ aliud subiectū tñ inest ei p̄ alias cās qđ inest ei p̄ h̄re angulū extrinsecū. Sed illud est immediatū qđ nec est p̄ aliud subiectū nec p̄ aliā cās. igitur quod est p̄mo pōt esse demfationis qđ et habet causā alterā p̄ quod probeat. Sed qđ est immediatū licet possit esse demfationis p̄ncipiū. non tñ pōt esse demfationis p̄clo. qđ nō h̄z cām alterā per quam p̄hibetur. p̄z ḡ si accipiat p̄mo put idē sonat qđ non per aliud subiectū differat p̄mū ab immediato. Sz si accipiat p̄mo prout idem sonat qđ nullo modo per aliud vt dicatur idēz esse p̄mo quod nec est per aliud subiectum nec per aliam cām idem est p̄mū quod immediatum

igit est demonstratiua.

¶ Postq̄ p̄hs ostēdit ex qbus est demfatio qđ est ex de oī per se et fm qđ ipsum. In parte ista vt superius dicebat declarat ex qbus nō est siue ex qbus nō h̄z esse qđ ad p̄fectā traditionē artis nō sufficit scire que p̄currunt ad aliqd et qđ oz accipe. Sz etiā debemus cognoscere qđ nō p̄currūt et a qbus oz cauere. ppter qđ sciēdū est qđ qđ demfatio est de oī. oz cauere ab his qđ possūt alr se h̄re. p̄mo qđ de oī vt de eo hic agit vt supra dicebatur ipotat vniuersalitatez tē p̄oz. ergo qđ est tale est sp̄ et nō pōt aliter se h̄re. scđo qđ demfatio est p̄ se oz cauere ab his qđ sunt p̄ accidens. tertio qđ demfatio potissima de qua hic agit est fm qđ ipm oportet cauere ab extraneis et corruptibilibus et coibus accidentibus. Nā ea qđ sunt fm qđ ipz sunt vniuersalia et sunt p̄petua et sunt p̄p̄ria. p̄hs ergo in ostēdendo de qbus nō est demfatio et ex qbus oportet cauere qđ facit. et p̄mo ostēdit qđ demfatio nō est ex his qđ p̄nt aliter se h̄re. scđo qđ nō est ex his qđ sūt p̄ accidens. tertio qđ nō ē ex extraneis qđ nō descendit de genere i genus. quarto qđ nō est ex corruptibilibus. qnto qđ nō est ex coibus. scđa ibi. accētius (aut nō p̄ se) tertia ibi (nō igit ex alio genere.) q̄ta ibi (manifestū aut et si sint) q̄ta ibi. (qm̄ aut et si manifestus ē) Circa p̄mū duo facit qđ p̄mo p̄mittit quādam p̄nam ex qua habet p̄ncipalis iurēntio. secundo aīis illius p̄ntis manifestat et p̄bat. ibi statim postea. (Que aut p̄ se sūt) v̄ic ergo (si demfatiua scia ē ex necessarijs p̄ncipijs qđ enī scit nō pōt alr se h̄re). ¶ Dubitare forte alijs i hoc dicto p̄hi qđ se h̄z vt aīis et qđ vt p̄ns et qđ vt p̄ et qđ vt p̄mis. Dicendū aliquos dixisse p̄m̄ hic itēdere p̄bare demfatiuam sciaz esse ex necessarijs et hoc p̄bat p̄ hoc qđ qđ scit ipole est alr se h̄re. et forte illud qđ idurixit eos fuit qđ in textu ponit hec cōiunctio enī qđ est cōiunctio cālis. et ideo cū in textu dicit (qđ. n. scit ipole ē alr se h̄re) qđ videt ibi eē redditiō cāe et h̄z eē sensus qđ ideo demfatiua scia est ex necessarijs qđ qđ scit non pōt alr se h̄re. sed hec expositio nō est recta qđ nūq̄ hec p̄ditio si ponit ad p̄ns. sed sp̄ ad aīis. sigs ergo diceret si igit erit h̄o. ex necessitate enī erit aīal. hoc qđ dico si igit erit h̄o se h̄z vt aīis. ex necessitate. n. erit animal se h̄z vt p̄ns. talis ē locutio qđ tradit i lra (si ḡ erit demfatiua scia ex necessarijs) se h̄z vt aīis et tenz locū p̄missaz (qđ .n. scit nō pōt aliter se h̄re) h̄z se vt p̄ns. et tenet locū cōclusionis. p̄hs itaq; vult p̄bare qđ demfatiua scia nō est ex his qđ p̄nt aliter se h̄re. Nā cum superius ostēdisset ex qbus est demfatio et que oz accipere. in pte ista vt dicebat declarat de qbus nō est et a qbus oz cauere. in declarādo ergo h̄c cōclusionē intēra p̄hs p̄mittit h̄c p̄nas qđ si demfatiua scia est ex necessarijs est ex his qđ nō p̄nt se alr se h̄re. idē inferiorius p̄ multas rōnes p̄babit hoc aīis qđ scia demfatiua sit ex necessarijs. nā hoc

Posteriorum

pbato pbatū erit hoc nō est pncipale intentū v3 qd sit ex his qd nō pnt alr se hē. Est autē vltimus du bitandū qd hec ps in qua oñdī qd demōstratio nō est ex polibus alr se hē nō videt differre a pre illa videlicet qd oñdī qd nō sit ex corruptibilibus sed de hoc iferius disputabī. ¶ Deinde cū dicit (Que autē p se) pbat aīns p̄dicte p̄sequētic videlicet qd demōstratiua scia sit ex necessarijs quo pbato manifestū est qd ē ex his que nō pnt aliter se hē qd erat p̄dicte p̄ne nōis. Duo ergo faē. qd p̄mo adducit multas rōes ad oñdēdū qd demōstratiua scia sit ex necessarijs. 2. pbat qdā qd in rōibus illis supposuerat. ibi (qd autē ex necessarijs) Circa primum q̄tuo facit fm qd q̄tuo rōnes adducit ad ppositū. 2. ibi) aut ergo sic dicendū) tertia ibi (sig^m aut est) q̄ta ibi (manifestū aut ex hys) In parte ista itēdit talē rōez. ea q̄ sunt p se sunt necessaria. s3 demōstratio est ex his que sunt p se vt in p̄mo mō vbi p̄dicatū ponit in diffinitioe subiecti vel demōstratio est ex his q̄ sunt p se in 2. mō vbi sub3 ponit in diffinitione p̄dicati. 7 qz talia sunt ex necessarijs demōstratio ē ex necessarijs. ideo ait (Que aut sunt p se necessario i sūt rebus iō h sūt i eo qd est) q̄tū ad p̄mū modū p se. vbi p̄dicatū est qd qd est. i. ē dif finitio subiecti. 7 subdit qd (alia). i. subiecta (insunt i eo qd est qd est qd est qd est p̄dicatibus de ipsis) 7 hoc q̄tū ad 2. modū vbi subiecta ponunt i diffinitioe p̄dicatoz 7 bu ius p̄dicata sunt pprie passiones. 7 subdit (quorum) .i. quoz p̄dicatoz vel quaz p se passionū (altez opposi toz necesse est inesse) 7 cludit (manifestū igit esse est qd ex h3 qd est) .i. ex talibus p̄pōnibus p se (sit fillus demōstratiuus) nā (omne) qd est (aut est sic) .i. aut est p se (aut p accis accitū aut nō sunt necaria) tunc ergo supplēda est rō qd cū accitū nō sunt necaria 7 ea q̄ sunt p se sunt necaria. ergo demōstratio q̄ est ex his q̄ sunt p se erit ex necys. ¶ Notādū aut qd si fiat talis demōstra tio oīs figura plana hīs angulū extrisecū h3 tres angu los s3 figura plana tribus rectis lineis p̄tēta h3 angulū extrisecū. ergo 7c. hic i maiori p̄pōitioe vbi hec passio hē tres p̄dicat de figura plana tribus rectis lineis p̄tē ta q̄ est ppriū subiectū eius. est ibi p se in 2. mō. s3 in n. i nozi p̄pōitioe vbi figura plana tribus rectis lineis p̄tē ta q̄ est diffinitio triāguli p̄dicat de triāgulo est ibi p se i p̄mo mō. cū ergo demōstratiuus fillus sicut etiā aly filli p̄stet ex duabus p̄missis vna maiori 7 alia minori qz in maiori est scūdus modus p se. i. minori vero p̄mus. iō p̄hs ait qd demōstratio est ex his q̄ sunt p se q̄tū ad p̄mū modū vbi p̄dicatū est qd qd est subiecti 7 q̄tū ad 2. modū vbi subiectū est qd qd est p̄dicati. S3 q̄lter ista p se accipiāt i p̄missis i 2. libro vbi determinabit de medio demōstratiōis clarior apparebit. ¶ Notādū etiam qd loquēdo de p se passionibus ait qd altez oppositoz necesse est inē qz p se passio vel est vno noie noiata sicut hē tres est passio triāguli 7 tūc simplr loquendo necesse est talē passionē iē subiecto. vel denoiat passio p duo opposita sicut dicimus qd rectū vel curuū est passio li nec. 7 tūc o3 altez oppositoz inē. sp ergo ea q̄ sunt p se necaria sunt. 7 qz demōstratio est ex his q̄ sunt p se erit ex necys. ¶ Dubitaret forte aligs vtz ea q̄ sunt p se sunt necia vt in lra of. 7 videt qd nō qz eclipsis p se p̄p̄tit lu ne. alr nō possit demōstrari de ea 7 tñ nō inest ei necio qz nō sp luna eclipsat. Dicendū qd necariū q̄tū ad p̄ns spectat p̄t accipi triplr. vel sub p̄ditione sicut necesse est hoiez currere dū currit. vel p relationē ad causas sicut necesse est lunam eclipsari interposita terra. vel simplr si cut necesse est celum moueri 7 sicut necesse est triāgulū ha

bere tres. Ex p̄mo aut necario nō fit demōstratio sed fit ex 2. 7 3. Cū ergo dicit qd eclipsis nō icsit lune neces sario qz nō inest ei sp. dicit o3 qd inest ei sp p relatōez ad eāz. qz sp cū iterponit terra luna eclipsat. vel possumus dicere sp qz sicut risibile est passio hoīs nō dicit actum s3 aptitudinē qz hō nō sp rider s3 sp est aptus natus ride re. sic eclipsis est passio lune 7 dicit aptitudinē vt ē eius passio. 7 nō actū. qz nō sp luna eclipsat s3 sp est apta nata eclipsari. ¶ Ulterius forte dubitaret aligs quō p̄mus modus 7 scōs dicendi p se dicant habitudinē necariā. ¶ Dicēdū qd in p̄mo mō vt sepe sepius de hī est p̄dicatū ponitur in diffinitione subī. in 2. vō ecōuerso. diffinitio aut est illud quod formatur ab intellectu intelligēdo res. nūq̄ enī p̄t intelligi res ab intellectu sine suis p̄ncipijs dif finitiuis. est itaqz necaria hitudo inter rē diffinitā 7 p̄ncipia diffinitia cū hoc sine illis nō possit intelligi. i. p̄mo ergo mō sub3 h3 necariā habitudinē ad p̄dicatū sic res diffinita h3 necariā habitudinē ad sua diffinitia. i. 2. vero mō p̄dicatū h3 hitudinē necariā ad sub3 7 2. sed nō eodē mō qz p̄dicatū h3 necariā hitudinē ad sub iectū q̄tū ad eē 7 q̄tū ad intelligi. qz ppria passio nō est nec intelligi p̄t sine pprio subiecto. subiectum vero h3 neciā hitudinē ad p̄dicatū nō q̄tū ad intelligi s3 q̄tū ad eē. p̄t. n. intelligi subiectū nō intellecta ppria passione s3 nō p̄t eē sine ea. Cū ergo p̄positio necia nihil aliud sit qz necaria hitudo subiecti ad p̄dicatū p̄mus modus p se erit necius qz ibi subiectū q̄tū ad eē 7 q̄tū ad intelligi h3 neciā hitudinē ad p̄dicatū. Secūdus vero modus est necarius qz subiectū vt de hī ē sine ppria passione eē nō p̄t s3 possit sine ea intelligi. ¶ Deinde cū dicit (Aut ergo sic dicendū) adducit scōz rōez ad hoc idē dicens (aut ergo sic dicēdū est) v3. qd ideo demōstratiua scia est ex necarijs qz ē ex his q̄ sunt p se (aut ponētibus no bis). i. necesse ē nos ponere (p̄ncipiū). i. hoc p̄ncipio qd de mōstratio sit necia (7 si demōstratū). i. demōstratiue p̄clusū (non est). i. nō p̄tingit posse aliter se hē ergo sic est (ex necarijs o3 fieri fillus) demōstratiū. nā (ex veris est). i. p̄tingit sillogizare (s3 nō demōstratiue sillogizare ex necys aut nō est). i. nō p̄tingit sillogizare nō demōstratiue (sed aut). i. solū (demōstratiue) sillogizare sū. p̄tingit ex necys. Et subdit qd (hoc aut ē ppriū demōstratiōis) sic sillogizare 7 sic p̄cedere. est autē vis rōnis huius qz demōstratū. i. demōstratiue p̄clusum est necessarijs 7 nō p̄t alr se hē. iō p̄misse sunt necarie 7 o3 demōstra tionem eē ex necarijs. sillogizare ergo possumus ex ex traneis. sed p̄cedere ex necarijs hoc est demōstratiōis p̄ncipium. ¶ Dubitaret forte aliquis. videtur qd illa maxima 7 istud quod dicit accipiendū eē p̄ncipio sit falsū v3 qd si cōclo est necaria qd p̄misse sunt necessarie vel qd demōstratō est ex necessarijs. qz h3 p̄clonē neces sariā. nā sicut se h3 vep ad vep ita videt se habere neces sariū ad necessariū. sed nō valet si cōclusio est vā ergo p̄ misse sunt vere qz p̄t seg vep ex nō veris. ita a fili non videtur valere si p̄clo est necessaria ergo p̄misse. qz p̄t seg vel cōcludi necessaria ex nō necessarijs. Dicendum qd si bñ intelligit littera duplr ex isto textu q̄stio soluit. Propter qd sciēdū qd ex veris sp segtur vep. S3 ex fal sis nō segtur sp vep imo accidit qd vep segtur ex falsis. hec ergo eēt bona p̄na i hoc mō sillogizandi. semper est cōclusio vera 7 nō p̄t eē nō vera. ergo iste modus sillo gizandi sp p̄cedit ex veris. qz si p̄cederet ex falsis pos set hē p̄clonē nō verā. nā dicitū est qd ex falsis segt vep p̄ccis est 7 qd est p̄ccis p̄t siue p̄tingit non eē. Sic in p̄posito dicere possumus si cōclo demōstrationis sp

est necaria rñō pōt eē non necessaria. ergo demōstratō de necessitate est ex necessarijs qz si nō eēt ex necessarijs posset hñe rclonē nō necessariā. idē lfa dñ. qz pprū ē dmonstrationis pcedere ex necessarijs qz su. pprūm est eius hñe rclonē necessariā. si g fiat vis in hoc quod dicitur pprū eē demōstratiōis pcedere ex necessarijs possumus habere solutionē quesiti quia non est pprū falsoz rcludere rclusionē verā sed pprū veroz est. r nō est pprū rtingētū rcludere rclusionē necariā sed e pprū necariōz. Scdo pōt bec qstio alr solui vt dicamus qz ex rrigentibus pōt seg rclō necessaria s3 nō ppter qd sed qm. rrigentia. n. nō pnt eē ppter qd. nec pnt eē necessariōz cause r si pnt eē cause in iferēdo non tñ pnt eē cause in cēdo. r qz demfatio ē ex causis nō solū qntū ad iferēdo sed etiā qntū ad eē cum demōstratio sit fillus faciēs scire. r scire sit cāz cognoscere p quā res est demfatiue nō poterit seg rclō necessario ex nō necessarijs licet possit seg fillogistice ideo dñ in lfa qz rtingit fillogizari necessarium ex veris. i. ex nō necessarijs sed nō rtingit demfari. nunq. n. demfatiue iferē rclō necessaria ex nō necessarijs. ¶ Deide cū dicit (Signū autē ē) adducit tertiā rōez sumptā a signo. d. (Signū autē ē qz demfatio sit ex necessarijs qm istantias ita formamus ad opinātes demōstrare si opinamur aut oīno rtingere alr aut rōis disputatōis cā) est ergo vis rōnis huius qz sic istamus rtra opinātes demfate dicēdo qz non arguit ex necessarijs. ideo signū est qz demōstratio sit ex necessarijs. ¶ Notādum aut qz multa dicimus grā disputatōis q nō credimus eē vera. r ideo qm istamus ei q dicit se demōstrare qz nō arguit ex necessarijs. vel hoc dicimus qz ita credimus r putamus qz illa ex qbus arguit oīo rtingat aliter se hñe. vel hoc dicimus cā rōis. i. grā disputatōis. ¶ Deide cū dicit (Palā autē) adducit ad hoc idē rōez qrtā dicēs (Palā autē ex bis est qm stultei opinati sunt accipere bñ pncipia demōstratiōis si sit ppositio pbabilis r vera vt sophiste) su. faciūt. r bñ dico qz tales sūt stulti r sophiste (qm scire est scia hñe) su. p demōstrationē. r subdit (nō. n. qd pbabile ē aut vey) est su. (pncipiū) demōstratiōis (s3 pncipiū i genere) illo (circa qd demōstrat. r vey) su. est demōstratiōis pncipiū (non aut omne). i. nō omne pncipiū r vey est su. demōstratiōis pncipiū (s3 pprū) tūc ergo suppleat rō cū demōstratio sit ex primis r veris r pprys r talia sunt necessaria opoztet demōstrationem eē ex necessarijs. ¶ Notandū at qz sophisticū dici d3 qd qd apparet r non existit r qz arguens ex pbabilibus forte pōt appere sciens r nō est ideo merito dicit esse sophista. ¶ Notādus etiā qz ppōnes pme pnt appellari dignitates q sunt ppositiōes cōes r pmissē pnt dici pme q sunt ppōnes pme. nam pmissē sunt in demōstratione ppōnes pme r indēmōstrabiles. vel su. sumunt originē ex pmissis r indēmōstrabilibus. Si ergo demōstratio est circa aliqđ genus vel circa genus cōtinuū vt geometria. vel circa genus nūeroz vt arismetria o3 demōstratōez eē ex pmissis in illo gnē nō expmīs cōibus qz talia nō igrediūt demōstrationem secundū substantiam s3 ex primis proprys.

¶ Quod autem ex necessarijs

¶ In pte ista vt dicebat pbs pbat qdā q sunt supposita in rōnibus pbabitis. Supponebant aut duo v3 qz necessariū ex nō necarijs demōstrari non poterat s3 poterat fillogizari. Idē duo facit. qz pmo oñdit qz non possit necessariū ex nō necessarijs demōstrari. r? declarat qz possit fillogizari. ibi. (cū g cōclo) Circa pmiū duo

facit s3 qz duas rōes adducit ad ppositū. scda ibi (amplius si aliqs) dicit ergo (¶ autem ex necessarijs o3 eē fillus) demōstratiū (manifestū ē ex bis). i. ex dicēdis (si. n. nō hñs rōez ppter qd demōstratōe exite) su. per cam (nō est sciēs). q. d. qz cū demōstratio existat ppter qd r dicat cāz. nō hñtes cāz nō scimus. r exēplificat in terminis. d. (sit autē vtiq3 a. de. c. ex necessitate cē). i. bec rclō oē. c. est. a. sit necessaria. (b. aut mediū p qd demōstratū est). i. p qd est demōstrata rclō illa (nō ex necessitate). i. sit rtingēs (nō sciuit ppter qd. nō. n. est hoc). i. ē bec rclō (ppter mediū. hoc qd rtingit nō eē). i. qd nō est necessariū (rclōnem aut) su. posuimus (necessariam). ¶ Notādū aut vim rōnis huius i hoc r sistere qz cū demōstratio sit p cāz r rtingēs nō possit eē cā necessary demōstratiue r p cām nō sciret rclō necessaria p mediū rtingēs. ¶ Notādū etiā qz cā p quā sit demōstratio d3 eē ita pprā r ita imediata passioi qz posita ea ponat passio r remota remoueat passio. vt posita iterpositiōe terre ponat eclipsis lune r remota remoueat. r posito angulo extrinseco ponit hñe tres r remoto remoueat. moueri. mediū r poterit non esse. non autē poterit remoueri si mediū sit rtingēs r cōclusio necessaria poterit remoueri cōclusio nec poterit nō eē. ergo tale mediū nō pōt eē cā cōclusiois qz eo remoto nō ppter hoc remouet cōclusio. oia aut bec i lfa inuunt. ¶ Dubitaret forte aliqs vry cōtingēs possit eē cā necessary. r videt qz sic qz rtingēs est hoic3 vulnari r tñ p vulnratōez q est cōtingēs iducit mors q est ppetua. nam nāl r loquēdo mortui i eternū remanebūt mortui. ¶ In triū est pbs q vult qz scire cōclusionē necessariā p mediū cōtingēs nō est scire ppter qd nec p cāz. Dicēdū qz loquēdo de cā imediata r pprā r prima cuiusmodi est cā quā assumit demfatio ipole est qz cōtingens sit cā necessary qz vt i notabilibus tāgebat posita tali cā ponit effectus r remota causa remouet. ¶ Qd vero arguebat de mortuo. Dicēdū qz vulneratio r oīs motus imediata est cā fieri. nō aut imediata est cā eē vel nō. sicut edificatio i actu imediata est cā ipfius edificari siue ipfius fieri domus Et idē posito edificatore in actu ex necessitate ponit ipm edificari r ip3 fieri r r? r remoto remouet ita qz si nō ē edificatio nō est edificari r si nō ē factio nō est fieri. S3 nō valet si nō est edificator qz nō sit edificatiū nā mortuo edificatore nō ppter hoc destruit domus. sic r in pposito. vulneratio est cā imediata ipfius trāsmutatiois que trāsmutatio est rtingens r trāsiens sicut vulneratio ipa. vel possumus dicere qz talia itelligenda sūt in cāis p se. vulneratio aut in tñ est cā mortis put per eā fit aliqua alteratio in corpe alteratio aut p se ordinat ad introductionē forme. ex r sequēti aut r qsi per accūs ordinatur ad expulsiōē rry. licet ergo forma expulsa in ppetuis sit expulsa. forma. tñ introducta nō est ppetua. nā qz expellit formam viuū aliquā formā itroducit triā illi forme r alteratio p se ē cā forme itroducte qz ppetua eē nō pōt. Possumus et r alr dicere qz falsū ē qz mortuū i eternū remaneat mortuū. nā nāl r pōt fieri viuū ex mortuo r ex bone mortuo naturalr pōt fieri bos viuus non idē numero s3 idē spē r qz nō est scia de hoc particulari. vel d illo dicere possumus qz nec forā itroducta est ppetua nec ē necessariū qz forma expulsa i ppetuū sit expulsa. pōt. n. mā redire sub eadē forma sub qz pns erat. ¶ Deide cū dicit. (Amplius si aliquis) adducit scdaz rōnē. d. (Amplius si aliqs nescit rē nūc). i. mō r tñ est (hñs rōez r saluatus est r salua re non est oblitus nec pns sciuit). q. d. qz cū qtuoz modis r nō plibus pdat scia. qz vel p,

Posteriorum

ditur qz nō h̄s rōnē de eo. qz decidit a mēte tua rō vel p̄dit p̄ corruptionē tui. vel p̄ corruptionē rei. vel p̄ obliuionē qz es oblitus. Istis ergo cōditōibus manētibus q̄cqd̄ nunc nescis nunq̄ sciisti. r̄ qz oibus istis cōditio nibus manētibus si p̄ mediū cōtingēs scis cōclōnē ne cessariā corrupto medio nescis illā. ergo nunq̄ sciisti eā. iō ait q̄ (corrupe autēz mediū nisi sit necessariū q̄re bēbis q̄dā rōnē salua re) r̄ qz su. saluatus est ip̄e r̄ non est oblitus (nescit autē) qz. s. corruptū est mediū (q̄ nec p̄us sciuit) r̄ f̄dicat q̄ mediū nō est corruptū p̄t tamē corruipi q̄ posito sequit̄ ip̄ole. iō ait (si nō corruptū) su. est mediū (cōtingit autē) ip̄m (corruipi q̄d vtiq̄ accidit) d̄ corruptiōe medy (erit p̄lce r̄ cōtingens s̄z ip̄ole est sic se b̄ntē scire) r̄ postea su. nescire manentibus cōditioni bus illis. ¶ Notādū autē q̄ p̄us scire r̄ postea nescire est p̄dere scias sed scia nō p̄ditur nisi altero q̄tuoꝝ modoꝝ sic ergo se b̄ntē. i. manentibus oibus illis q̄tuoꝝ cōditio nibus ip̄ole est scire aliqd̄ r̄ postea nescire. ¶ Notandū etiā vim rōnis facte in hoc cōsistere qz ip̄ole est te scire necariū p̄ cōtingens qz si mediū ponit̄ cōtingens corru pto eo nescies cōclōnē. qz nō scit̄ qd̄ est p̄ id qd̄ nō est. cō clusio ergo q̄ est necaria nō scitur p̄ mediū qd̄ ponit̄ cor ruptū r̄ ponitur nō eē. q̄ cū tu habeas rōes r̄ sis saluatus r̄ sit salua res r̄ non sis oblitus. ergo nō perdidisti scien tias. sed si nescis r̄ non perdidisti scientiam ergo nunq̄ sciisti. i. q̄ cū dicebas scire te p̄ mediū cōtingēs nescie bas. ¶ Notandū etiā q̄ posset aliter hec rō formari vt dicamus q̄ cōclōnē necaria cōclusa p̄ mediū cōtingēs non aliter scitur medio ex̄n̄te q̄ medio corrupto s̄z medio corrupto nō scit̄ q̄ nec medio ex̄n̄te scit̄. p̄ mediū itaq̄ cōtingēs siue sit siue nō sit nō p̄t sciri cōclōnē necia. ¶ No tādū etiā q̄ hec p̄p̄o q̄ cōclōnē necia cōclusa p̄ mediū cōti gēs nō alit̄ scit̄ medio ex̄n̄te q̄ corrupto. verificat̄ p̄ ea q̄ tāgun̄t̄ i l̄ra. nā si scires medio ex̄n̄te r̄ nescires medio corrupto. ergo p̄ corruptōez medy p̄deres scias. s̄z d̄m̄ est q̄ nō p̄dit̄ scia nisi altero d̄cōꝝ q̄tuoꝝ modoꝝ. ma nētibus ergo illis q̄tuoꝝ cōditōibus scias nō p̄didisti. s̄z nescis medio corrupto r̄ scias non p̄didisti. ergo nunq̄ scias b̄uisti r̄ si nūq̄ sciisti nesciisti medio ex̄n̄te. vtz est ergo q̄ nō aliter sciebas medio ex̄n̄te q̄ nō ex̄n̄te qz nec eo ex̄n̄te nec non ex̄n̄te sciebas. ¶ Dubitaret forte aliqs de his cōditōibus p̄ q̄s p̄dit̄ scia vt p̄bs inuit. r̄ p̄ mo dubitat̄ de hac cōditōe h̄ns rōes vtz statiz cū p̄didi mus aliq̄s rōes p̄damus r̄ scias. r̄ videt̄ q̄ non. qz forte posset q̄s h̄re multas rōnes ad vnā cōclōnē. nō statim ergo cū amitteret rōes aliq̄s p̄deret sciam illius cōclō nis qz remaneret sibi alia rō. Dicēdū q̄ loquēdo de rō nibus potissimis p̄ q̄s aggenerat̄ scia simplr̄ nō est nisi vna rō ad vnā cōclōnē. nā nāl̄ loquēdo r̄ s̄z nālē origi nē ab vna cā imediata fm̄ vnū r̄ eūdē modū nō p̄cedit nisi vnus effcūs. ideo h̄bit̄ i ferius q̄ augētur demon stratōes nō p̄ media s̄z i post assumēdo. ad hāc autē cōclu sionē q̄ triāgulus h̄z tres nō est nisi vnū potissimū me diū. vtz. q̄ h̄z angulū extrifecum. q̄ ergo p̄deret r̄ obliui sceret hoc mediū r̄ h̄c rōes q̄ triāgulus h̄z angulū ex trifecum p̄deret scias huius cōclōnis r̄ nesciret q̄ h̄ret tres. ¶ Uterius forte dubitaret aliqs d̄ scda cōditōe q̄ est r̄ saluatus est. vtz p̄pter hāc corruptionē p̄dat̄ scia. r̄ videt̄ q̄ nō. qz remanēt spēs i aia qz postq̄ desinimus f̄atariar̄ imo cū intellectus sit virtus imālis r̄ sit locus spēs ut d̄f̄ in 3° de aia. oꝝ q̄ cōseruētur spēs in intellectu sicut res cōseruātur i suo loco q̄re licet non remaneāt spēs sensibiles corrupto corpore qz sensus f̄udat̄ i orga no corporeo tñ nō videtur cā q̄re nō remaneāt spēs in

intellectu corpore corrupto qz intellectus nullius partis corporeis est actus. poterūt ergo remanere spēs i aia se parata. r̄ ita remanebit i ea scia. Dicēdū q̄ aliud est q̄ rere vtz remaneat scia i aia separata. r̄ vtz h̄o amittat eā p̄ mortē. planū est. n. ip̄s cōiuctū siue ip̄s h̄oim q̄ per mortē amittit eē q̄ oꝝ p̄dere sciam. nā scie r̄ cetera alie p̄fectōes p̄supponūt eē. q̄re oꝝ q̄ h̄o sit saluatus. r̄ nō sit corruptus ad hoc q̄ h̄eat scias. qd̄ sit autē de aia separa ta Ari. nō itromisit se. r̄ vtz remaneat scia i aia separa ta nō est p̄ntis speculatōis. ¶ Uterius forte dubitaret aliqs de tertia cōditōe q̄ est salua re. vtz oporteat rē eē salua ad hoc q̄ de ea h̄eat scia. r̄ videtur q̄ nō qz nulla pluuia ex̄n̄te p̄t aliqs h̄re scias de ea r̄ q̄ h̄z scias de flo ribus ridiculū videt̄ si dicat̄ q̄ i hyeme cū non sint flo res sciam suā p̄dat. Dicēdū q̄ si i hyeme quā corrupunt flores si sic eē desinerēt q̄ nō plus eēnt nisi sicut est chy mra. de eis scia eē nō posset. s̄z flores in hyeme aliquo mō sunt qz si nō sunt i se sūt tñ i suis causis. r̄ pluuia tpe siccitatis s̄z nō sit i se est tñ i suis causis. r̄ qz scire ē p̄ cāz sufficit talia sic eē vt de eis scia eē possit. oꝝ ergo q̄ aliq̄ mō sit res salua vel i se vel i suis causis ad hoc q̄ de ea sit scia. q̄ oia i libro d̄ gnātōe diffusius diximus. possu mus tñ r̄ alit̄ soluere vicēdo q̄ p̄bs loq̄t̄ h̄ic de scia put dicat̄ quācūq̄ cognitionē certā fm̄ quē modū r̄ de ip̄is p̄ticularibus vt sunt sub sensu d̄f̄ de eis eē scia. corru ptis autē his qz nō vterius sunt i sensu nō est de eis vlt erius scia. vñ r̄ cōmētator 7° meta. ait q̄ p̄ticularia cū recedūt a sensu nō h̄emus de eis sciam sed opinionēz. ¶ Uterius forte dubitaret aliquis de cōditōe quarta que est r̄ nō est oblitus. videtur. n. ista cōditio eē eadem cū prima. nā idem est habere rōnem r̄ non eē oblitum Dicēdū q̄ prima cōditio referenda ē ad mediū. hec at cōditio quarta referenda est ad cōclōnē. nā si scirem ysochelez habere tres de triangulo p̄ habere angulum posset amittere scias de hac cōclōnē vel qz obliuisceret hanc rōem r̄ hoc mediū q̄ triangulus habet angulum extrinsecū. vel qz obliuisceret hanc cōclōnē q̄ triāgu lus habet tres. p̄t. n. cōtingere q̄ aliquis sciat cām r̄ tñ ignozet effectus. potero enim scire q̄ triangulus habet angulū r̄ tamē oblitus ero. ex hoc cōcloderet q̄ habeat tres. Ad scire enim nō sufficit cognoscere cām sed oꝝ scire qm̄ illius est cā. qui ergo habet rōem demonstratiuam cognoscit cām r̄ qui non ē oblitus effectū sed q̄ scit ip̄m referre in suā cām cognoscit cām r̄ qm̄ illius est causa. ¶ Uterius forte dubitaret aliqs. vtz corruptio medy tollat sciam. r̄ videtur q̄ nō. qz p̄bs inuit i littera q̄ nō aliter haberet aliquis sciam de cōclōnē medio ex̄n̄te q̄ corrupto. ¶ In cōtrariū est qz si oꝝ eē rē salua ad hoc q̄ sit scia de ea multo magis oꝝ mediū saluū eē. Dicēdū q̄ aut p̄ corruptionē medy corruipi res aut nō. Si cor rūpit̄. tunc hec cōditio cōtinet̄ sub tertia cōditōe q̄ est q̄ res debz esse salua. quod quō sit intelligendū supius est exp̄ssū. Si vō p̄ corruptionē medy nō corruipi res tunc tale mediū nō facit̄ p̄ se r̄ p̄p̄ie r̄ imediate ad esse rei. ideo nō alit̄ scit̄ res tali medio ex̄n̄te q̄ nō ex̄n̄te. Est ergo itentio phi q̄ si conclusio necessaria cōcludatur p̄ mediū cōtingens vel si ad effcū necariū assignet̄ cā cōti gens. qm̄ aliq̄ cōtingentia sunt. aliq̄ nō sūt. necia vero sp̄ sunt r̄ i suo eē variari nō p̄t. eē vel nō eē talis medy non variabit eē cōclōsionis. r̄ qz res sicut se habz ad eē sic se h̄z ad cognosci sicut res necie nō alit̄ sunt rebz cō tingentibus ex̄n̄tibus vel non ex̄n̄tibus sic cōclōnē necia nō aliter scit̄ medio cōtingente ex̄n̄te del non ex̄n̄te ¶ Deinde cū dicit̄ (Cū ergo cōclōsio) declarat̄ fm̄ qd̄ in

Posteriozum

itellre hoiez binibilē nec triāgulū habere q̄tuor. sic ēē
 possū itellre corū eē sepatū a nigredine itelligēdo ab
 eo nigredinē abeē. S3 hoc de ppzio itelligere nō possū
 babent eni se ista tria p ordine nō itelligere in eē itelli
 gere abeē itelligere triū ad. eē itelligendo eni3 subm̄
 nō o3 q̄ itelligat ppziū qd nō itelligendo ipm nō itelli
 go ipm in eē. s3 falsū est q̄ itelligā cōtrariū adeē vel q̄ i
 telligā ipm abesse. vel q̄ itelligā ip3 separi a subo. sed
 etiā est oio falsū si itelligā triū ppri ad esse in bo. Sed
 possū itellre accns isepabile abeē cōtrariū eius subo
 in eē qd sic declarat. nā nigredo q̄ est iseparabilis cor
 uo nō ozi ex pncipys corui qz nō ozi ex pncipys spēi s3
 ozi ex pncipys huius corui qz forma corui h3 eē in tali
 mā sic pplexiōata ideo eaz pcomitat nigredo. qz non
 possū itelligere corū nō itelligēdo pncipia corui cum
 accns iseparabile nō ptineat ad pncipia corui siue itel
 ligā h3 accidens ab eē siue itelligā triū eius i eē q̄tu3
 ad pncipia coia nō variabit pceptus quē hēo de coruo.
 nec ppter hoc itelligā corū corruptū. sed qz ppziū cor
 uo qd cumq3 sit illud pmet ad pncipia corui non possū3
 itelligere h3 ppziū abeē nisi itelligā abeē it ipa pncipia
 qz non pōt separi ppziū rei a re nisi sepeñt ab ea it ipa
 pncipia ex gbus ppziū sumit ortū. nō possū itelligere
 triū ppri in eē nisi h3et tria pncipia. qz itelligere p
 pria pncipia a re abeē vel tria ad eē oporteret q̄ itelli
 gerē re corruptā. Lū ḡ q̄rii quō differat ppziū ab accn
 te put cōparat ad itellcū. dico q̄ uenit it differt. que
 nit qdē qz sicut tūc pōt itelligi subiectū nō itellcō accn
 te. ita pōt itelligi nō itellcō ppzio. differt vō qz accns tā
 separabile q̄ inseparabile potest itelligi abeē it triū
 eius in eē absq3 subiecti corruptione accipiēdo subie
 ctus i potētia eo q̄ tale accns imprimens sit ad pncipia
 spēi. sed hoc de ppzio dicere nō possumus. ¶ Deide cū
 dicit (Et tñ opponet) hic remouet quādā qdē3. sumētē
 oziginē ex p̄dictis. d. (it tñ fortasse opponet aliqs cuius
 cā o3 hic iterrigare de his). i. de h3 contingentibus (si
 nō necē eē p̄clonē) su. ex his (nā nihil differt si aliqs)
 .i. si rñdens (iterrigatus) vel su. nō iterrigatus (itigē
 tia) vel. i. de cōtinentibus (postea dicat). i. opponēs p
 cedat (dicat p̄clonē) q. d. q̄ ex quo cōclusio ex contin
 gentibus nō est necaria nō expedit de ea iterrigare cū
 nō iterriget cōclusio ex necessitate cōcludat. ¶ Deim
 de cū dicit (Oportet aut iterrigare) soluit dicēs q̄ (o3
 aut iterrigare nō tanq̄ necessariū eē ppter iterrigata
 fed) iterrigare o3 (eo q̄ dicēt illa). i. cōcedēt pmissas
 (necesse est dicere). i. cōcedere su. cōclusionē (it si vera
 sunt q̄ sunt pmissa. necesse est dicere vera). i. cōcedere
 vera eē su. q̄ sunt cōclusa. ¶ Dubitaret forte aliqs quō
 soluit ex hoc q̄stio pposita. Dicendū q̄ i oī sillo si vera
 accipiātur siue illa sint cōtingētia siue necessaria o3 q̄
 pmissa sint cause cōclusionis q̄tū ad iferre nō tñ sp̄ o3
 q̄ sint cause q̄tū ad eē. i. sillo. n. cōstituto ex ppōnibus
 p̄tingētibz p̄clō nō est necessaria ppter pmissas q̄tū
 ad eē qz p̄tingētia nō p̄nt eē cā necessary q̄tū ad esse. sed
 pōt ibi eē necessitas q̄tū ad iferre. ideo in lra d̄r q̄ non
 iterrigat tanq̄ id qd cōcludit. s. necessary eē ppter iter
 rogata qz nō est ibi necitas q̄tū ad eē s3 ideo iterrigat
 qz dicēt illa. i. pmissas eē veras necē est dicere p̄clonē
 verā eē. ex cōtingentibus itaq3 pōt cāri necitas illatōis
 nō necitas eēndi. ppter iterrigationē ergo illā nō ba
 beē q̄ p̄clō sit necia absolute sed habet necitas i ordi
 ne ad pmissas q̄ p̄hāc itaq3 necitatē illatōis bonū est
 iterrigare rñdēntē. qz si cōcedit pmissas o3 eū cōcedē
 re p̄clonē. distinguūt aut alr talr de necitate q̄ duplex

est necessitas. Sūtis it p̄tie. necitas qdem p̄tis est q̄
 ipm p̄tis i se it simplr est necariū vt si dicere si celū mo
 ueēt circulariter stelle redibūt ad eūdē p̄ctum. hoc. n.
 simplr it i se est necariū it q̄ celū mouēt it stelle sic re
 deāt. talis. n. necitas ē in sillo demfatio it p̄misse necā
 rie sunt it sunt cā q̄re p̄clō sit necaria. alia ē necitas p̄ne
 cuiusmodi. si hō currit hō mouēt. cōstat aut q̄ hōiem
 currere non est necariū nec etiā moueri tñ hec p̄na est
 necessaria si currit q̄ moueat. nā cursus de necessitate
 ifert motū. it talis ē necessitas i sillo thopico vbi nec p̄
 misse sv it necessarie nec sunt cā q̄ p̄clō sit necessaria s3
 sunt causa q̄ necessario iferat p̄na ergo ipa ē necessaria
 it propter hoc iterrigantur p̄misse it si conceduntur
 oportet q̄ conclusio concedatur. ¶ Deinde cum dicit.
 (Quonia autē ex necessitate) adducit q̄ndā ḡnalē rōnē
 q̄ de nullo p̄ accidens sit demonstratio. d. (qm̄ aut illa
 sūt de necessitate circa vnū qd q̄ genus). i. ex gbus su. sit
 demonstratio (q̄cūq3 sunt p se it s3 q̄ est vnū qd q̄). i. que
 sunt p se it s3 q̄ ipm (manifestū est qm̄ ex his q̄ p se sūt)
 hoc mō (sunt demonstratiue scie it ex talibus) su. sunt de
 mōstratiōes (accntia qd nō sunt necaria) su. illo modo
 (q̄re) su. ex accidentibus (nō sunt necariū scire p̄clonē p
 pter qd sit) it su. nō cōtingit ex talibus demonstrare. For
 met ḡ sic rō. Ex necarijs circa vnū qd q̄ genus que sunt
 p se it fm̄ q̄ ipm sunt demonstratiōes. accntia vero non
 talia. ḡ rō. ¶ Nōndū aut q̄ aliqñ necessitas p̄tingit ex p̄n
 cipys iduidui it talis necessitas nō est per se it s3 q̄ ipm
 vñ nō est p se it p̄mo qz nihil est p se it p̄mo p suā mā3 sed
 p suā formā. ea aut ex gbus sit demfatio nō sūt necaria
 pp pncipia ididui q̄ se tenēt ex p̄māe s3 sūt necessaria
 ppter pncipia q̄ se tenent ex pte forme. iō p̄hs nō ait q̄
 demfatio sit ex gbuscūq3 necessary s3 q̄ sit ex necessa
 rrys q̄ sunt p se it s3 q̄ ip3. it illa accidentia nō sūt talia
 iō ex his nō cōcludit aliqd demfatiue it pp qd ¶ Deide
 cū dicit. (Nec si sp̄ adducit aliā rōnē que sp̄alr accen
 dit de accidente isepabili. d. (nec sit mediū sp̄ sit nō at
 sp̄ p se nisi sit cā p̄clonis vt sunt filli p signa. hoc. n. p se)
 .i. h̄ cōclō q̄ ponit eē p se (nec sciet p se nec sciet (pp qd)
 est. nā (pp qd aut scire est p cā3 scire) o3 itaq3 pmissas eē
 p se s3 q̄ ip3 ad hoc q̄ sciamus p cā3 it ppter qd. iō ait q̄
 (pp ip3 ergo o3 it mediū in eē 3?) q̄tū ad minozē qz mi
 nor debet eē p se it fm̄ q̄ ip3 (it p̄mū medio) q̄tū ad ma
 iorē qz maior o3 eē p se it fm̄ q̄ ipm ad hoc q̄ fiat dem
 stratio potissima it vt sciamus ppter qd. Formet autē3
 sic rō. in his ex gbus demonstratio sit p̄mū inest medio it
 mediū 3? ppter ipm. sed ea q̄ sunt p accidens q̄tuncū
 q3 sint isepabilia nō sunt talia. ḡ rō. ¶ Notādum aut q̄
 multa sunt p se q̄ nescimus p se it cā3. Sed p signa vt pa
 tet in hoc exēplo cōir posito. nā p se est q̄ oē elemētātū
 sit corruptibile. si qs ergo hoc q̄ ē p se v3 elemētātū cor
 rūpi sciret p hoc signū qz videt ip3 antiq̄ri sciret hoc p
 se nō p se nec p cām vt in lra dicit. Quis antiq̄ri isepabilr
 pcomitef rē elemētātā. p hoc tñ nec p qdēcūq3 aliqd qd
 nō est cā nō pōt aliqd potissime demfari it sic ex talibus
 nō pōt fieri demfatio potissima ex nullis p accns q̄tū
 cūq3 sint isepabilia demonstratio potissima fiet quia
 talia p se cause eē non possunt. ¶ Notandum etiam q̄
 semper philosophus vsq3 nunc locutus est de demon
 stratione potissima it propter quid. nā3 inferius deter
 minabitur de demonstratione quia it per effectus rō.

Quoniam igitur est ex alio genere

¶ Postq̄ p̄hs ostēdit q̄ demfatio non est ex
 his q̄ possunt aliter se h̄re nec ex his q̄ sunt p accidens.

In preista declarat qd nō est ex cōneis. circa quod duo facit. qz pmo premitit quod itendit. 2° declarat itentū ibi (tria. n. sunt) Dicit ergo (nō igitur est ex alio gñe descendente demāre) su. cōtingit (vt geometricum) su. nō cōtingit demāre (i arithmetica). ¶ Notādū aut qz quasi cōcludēdo ait. nō igit ē demonstrare ex alio genere qz pōt hoc cōcludi ex habitis. vñ continet sic lra vcm est demōstrationē nō eē ex his q̄ sunt p accñs s; ex his q̄ sūt p se r qz sic ē nō igit est demonstrare ex alio gñe qz talia eē p se nō possent. ¶ Notādū igit qz bñ cōtingit descēdere i id qd est quasi idem genus vt descēdit geometria i p̄spectiua. sed nō cōtingit descēdere i idem genus nec i aliud vt nō ascēdit p̄spectiuus i geometrias. r qz i talibus nō cōtingit ascēdere sed descēdere ideo spā lē mētionē fecit de descēsu qz nō p̄tigit ascēdere i aliud genus. cōtingit tñ descēdere i idē vt infra patebit. ¶ De ide eū dicit (Zria. n. sunt) exegit de itēto. Circa quod tria facit qz pmo distiguit tria q̄ p̄currūt ad demātoē 2° oñdit qd illoz triū est cōe i demātoē. 3° ex his p̄liba tis declarat itentū oñdens qz nō cōtingit i aliud genus descēdere. 2° ibi (ex qbus qdē) tertia ibi (quoz aut genus) Dicit ergo qz (tria ergo sunt in demātoibus. vñū qdē qd demāto p̄clo. i. passio q̄ de alio demātoat r cōcludit. r subdit qz (hoc aut). i. hec passio (est q̄ inest ali cui generi) subycibil. i. alicui subiecto (p se. vnum aut) su. qd p̄currūt ad demātoē sunt (dignitates) r expōnit qd vocat dignitates. d. qz (dignitates aut sunt ex qbus demāto est) r segtur qz (tertiuz aut) su. qd requit ad demātoē (est genus subiectū cuius). i. de quo demōstratio oñdit (passiones r p se accñtia). q. d. qz tria regūt ad demātoē. v3. passio q̄ p̄cludit. r dignitas p quā p̄cludit r subiectū de quo cōcludit. ¶ Notādum aut qz nō est descēdere a gñe i genus si vna scia accipiat easdē dignitates cū alia qz talia sunt cōia r diuerse scie vtūtur eisdē dignitatibus sed eēt h; descēsus si accipiet idē subiectū vt si vna scia itēderet circa subiectū alterius vt si geometria vellet demāre de numeris vel si accipiat easdē passiones. ideo ergo p̄bus distinxit de his tribus vt sciatur p qd sit descēdere i aliud genus. ¶ Dubitaret forte aliqs qz videt falsū vel saltē insufficiens esse qd i lra dicit. nā ad demōstrationē nō solum p̄currunt tria imo q̄ttuoz ibi p̄currūt. v3. passio. subm. dignitas. r mediū. Dicēdū qz sicut i rebus naturalibus nō sequit effectus ex sola cā vli qz ex solo sole nō est pullulatio sed ex sole tāq̄ ex cā vli r ex v̄tute pullulatiua tā q̄ ex cā p̄xima r imediata arbores pullulāt ita qz sol r v̄tus pullulatiua p̄ducit ramos. r sol r hō gñat hominē sic r in effectibus alyis. eodē aut mō se h; in demōstrati onibus qz sola dignitas nō sufficit ad cōcludendū passi onē de subo. s; dignitas tāq̄ p̄ncipiū cōe r diffinitio pas sionis tanq̄ mediū r tanq̄ p̄ncipiū. primū concludunt passi onē de subo. q̄ aut sit illa passiōis diffinitio r qualr hoc eē cōtingit in 2° libro plenius oñdet. Ex his ḡ forti ficat qd qz ad demōstrationē cōcurrūt q̄ttuoz r nō tria tñ. r iō sciendū qz mediū reducūt ad ista tria vel ad ali qd illoz triū. r iō faciēdo mētionē de his tribus satis dedit itelligere mediū. ¶ Ulterius forte dubitaret ali qs quō mediū reducūt ad illa tria. Ad hoc aut dixerūt aliqz qz reducūt ad dignitatē. p̄hac aut opionē v̄r facere qz cā p̄ricularis cāe vli innitit r ad illā reducūt v̄r. sed cū hoc de descēsu i aliud genus nō agit qz nō est descēdere in aliud genus si accipiant eadē dignitates est tñ descē dere in aliud genus si accipiat idem mediū qz vna scia nō v̄rit eisdē medys cū alia. ideo in hoc loco non bñ se

h; reducere mediū ad dignitatē. Dicemus ḡ qz in extre mis clauditur mediū r qz facit mētionē de extremis dat itelligere mediū. faciendo ergo mētionē d̄ subo r pas sione q̄ sunt extrema dedit itellre mediū. sunt. n. subm r passio extrema qz in demōstratōe sub; est mior extre mitas passio v̄o maior. ¶ Deide cū dicit (Ex qbus qdē) oñdit qd sit cōe i demōstratōe. d. (ex qbus qdē igit de mōstratio fit). i. dignitates (p̄tigit easdē esse) In demō stratiōibus ergo diuersez sciaz possunt esse eadē p̄nci pia cōia vt eadē dignitates. ¶ Nōndū at qz i aliud ire ē ire in rē differentē vt est differens. ire aut i rē pueniēte v̄t est cōueniens nō est ire in aliud qz diuerse scie pueni unt q̄ttum ad principia communia siue q̄ttum ad digni tates. differunt autem q̄ttum ad principia propria vt q̄ ttum ad media r q̄ttum ad subiecta r q̄ttum ad passiōes ideo nō est ire in aliud accipere easdem dignitates. sed versari circa eadem media vel subiecta vel passiones hoc est ire in aliud. quia hoc est vsurpare sibi quod est aliorum. bene ergo fecit p̄hs distigendo d̄ bis. qz forte h; sunt p̄ambula ad sciēdū qd sit i aliō genus descēdere ¶ Deide cū dicit (Quoz aut genus) p̄missis gbusdā p̄ ambulis ad p̄positū. In parte ista vt dicebat declarat itentū oñdens qz nō p̄tigit i aliud genus descēdere. dice batur aut tribus modis hoc p̄tigit. videlicet rōe sub iecti. rōe medy. r rōne passiōis. ideo tria facit. qz pmo p̄bat qz nō cōtingit descēdere i aliud ex parte subiecti. 2° ex pte medy. 3° ex pte passiōis. sc̄ba ibi (ex eodē aut gñe) tertia ibi (neq̄ si aliqd iest lineis) Circa p̄mū duo facit qz pmo p̄mittit rōez. 2° ex rōe p̄missa cōcludit cō clusionē itentā ibi (q̄re aut simplr) In p̄ma pte itēdit talē rōez. q̄cqd nō accipit accñtia p̄prio subiecto nō de scēdit de gñe i genus sed nulla scia dicit de p̄prio subie cto accñtia alterius subiecti s; solum accipit accñtia p̄ prio subiecto. ergo rē. igitur si scia nō itenditur circa p̄ priū subiectū ex pte ipsius subiecti sufficiēter arguit qz nō descēdit de gñe i genus. dicit ergo (quoz aut). i. q̄z sciaz (est genus alie). i. est subiectuz diuersum (sicut arithmetica r geometria) su. vna nō descēdit i aliā ideo ait qz (nō. n. est arithmetica demātoē p̄tigit). i. p̄ue nienter demāre (accñtia i magnitudinibus). i. non v3 arithmeticus descēdere ad geometriā r oñdere p̄pa accñtia de magnitudinibus (nisi magnitudines sint nu meri). i. nisi subiectū geometrie cōtineret sub subiecto arithmetice (hoc aut quēadmodum p̄tigit i gbusdā). i. q̄lr in gbusdā hoc verificetur qz subiectū sit sub subie cto (posterius). i. i cā de subalternatiōe sciaz (dicetur sed) nunc su. sufficiat scire qz (arithmetica demātoē sp̄ h; genus) p̄pziuz (circa qd sit) su. demātoē illa (r alie) demātoēs (sitr) hñt su. genus p̄pziū. possit aut et alr sic formari hec rō. q̄cqd h; genus p̄pziū circa qd ihsit nō descēdit a gñe in genus s; arithmetica demōstratio r alie demātoēs aliaz sciaz hñt genus p̄pziū circa qd ihsit. ergo rē. ¶ Dubitaret forte aliqs v̄r magni tudines sint numeri. r videtur qz sic. qz vñū qd est p̄nci piū numeri nō separatur a p̄tinuo. imo idē videtur esse tale vñū qz p̄tinuū. s; p̄tinuum est idem qz magnitudō. ergo rē. Dicēdum qz magnitudines sunt numeri māl r qz magnitudines p̄nt numerari non tamē sunt numeri formāl r sic ē p̄tinuū r vñū formāl r non sunt idem. qz nō accipiūtur p̄m eadē rōez. quō aut differat vñū r cō tinuū in q̄nibus reportatis sub nobis in meta. diffusi us diximus. Ad p̄ns aut scire sufficiat itentionē p̄hi eē qz arithmetica nō descēdit i magnitudines nisi magni tudines eēt numeri r nisi geometria subalternaretur